

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Сам, як пам'ятник

Останній солдат

СТОР. 6—7

Надіньте ордени

Честі не зронив, а слави позбувся...

СТОР. 8—9

Долі

Йшла додому з неволі пішки два місяці

СТОР. 14

№ 84 (4834) СУБОТА, 8 ТРАВНЯ 2010 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

Вшануймо і полеглих, і живих, їх імена навіки збережімо...

У Києві набирають обертів урочистості з нагоди 65–річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Учора вранці керівництво держави — Голова Верховної Ради Володимир Литвин, Президент України Віктор Янукович, Прем'єр–міністр Микола Азаров — разом із ветеранами та молоддю взяли участь у церемонії запалення Вогню Слави та покладання гірлянди Військової Слави на головній площі Національного музею історії Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років.

СТОР. 2

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Привітання Голови Верховної Ради України з нагоди 65-ї річниці Перемоги

Дорогі співвітчизники!

Шановні ветерани Великої Вітчизняної війни!

Прийміть найщиріші вітання з Днем Перемоги — святом, яке завжди з нами, даруючи неповторні барви рідній землі й осяваючи особливим світлом наше життя. Нині йому виповнюється 65 років, і це добра, знакова нагода знову звернутися серцем до подій, що знаменували собою весну врятованого людства та мирне його майбутнє, долучитися до подвигу тих, хто наближав перемогу на фронті і кував її в тилу. Подвигу, навічно вкарбованого у світову історію. І нікому, жодним спробам замовчувань, переоцінок та перекручень не дано затьмарити незгасну пам'ять про нього.

СТОР. 2

Переправа, переправа...

Учора в Запоріжжі на місці, де в грудні 1943 року почали наводити переправу для захоплення знаменитого Розумівського плацдарму, відкрито відреставрований пам'ятник «Переправа». Той плацдарм дозволив не тільки остаточно визволити Запоріжжя, а й відіграв вирішальну роль у визволенні стратегічних для гітлерівців Марганця, Нікополя, Кривого Рога, а крім того, і всього південного лівобережжя Дніпра, **повідомляє наш власкор Леонід СОСНИЦЬКИЙ.**

Акцію «Голос України» — ветеранам» продовжено!

Напередодні 65-річчя Великої Перемоги над фашистськими загарбниками — з 16 березня цього року — «Голос України» оголосив акцію. Її мета — передплатити парламентський часопис кожній ветеранській організації району, міста, області, кожному фронтовику. Редакція закликала відгукнутися на цей благородний почин підприємства, установи, заклади, а також тих, хто шанує ратний подвиг своїх батьків і дідів. Журналісти також звернулися до лідерів профспілкових та партійних організацій, союзів, спілок — одне слово, до тих, хто не забуває гасло «Ніхто не забутий, ніщо не забуте!».

СТОР. 10

ПОДІЇ

Хлопці служитимуть на «своєму» кораблі

Сімнадцять юнаків із Тернопільщини врочисто провели до Криму. Вони служитимуть на корветі «Тернопіль». Хлопці горді з того, що військову службу пройдуть на найкращому кораблі українських ВМС. Тим більше, що до них часто навідуватимуться. Вже стало традицією, що делегація з обласного центру двічі-тричі на рік буває на корветі. Причому не з порожніми руками. Шефи привозять не лише побутові речі, продукти, а й вагоміші дарунки. Скажімо, торік це було сучасне навігаційне обладнання. А представники командування корвета щороку беруть участь у святкуванні Дня народження Тернополя, **повідомляє наш власкор Любов ЛЕВИЦЬКА.**

Туреччина пропонує нам скасувати візовий режим

Анкара запропонувала Києву повністю скасувати візовий режим. Про це сказав міністр закордонних справ Туреччини Ахмет Давутоглу на зустрічі з головою Ради міністрів Криму Василем Джарти у Сімферополі, повідомляє головне Управління інформаційної політики Ради міністрів АРК.

Пізніше Давутоглу у коментарі журналістам додав, що Туреччина, крім запровадження безвізового режиму, розглядає й можливість створення з Україною зони вільної торгівлі, **передає «Інтерфакс-Україна».**

КОРОТКО

■ До столиці України вчора прибули делегації ветеранів війни з Білорусі та Російської Федерації для участі у святкових заходах, присвячених 65-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні **(Укрінформ).**

■ Міноборони максимально врахувало побажання ветеранів під час підготовки параду на Хрещатику **(Укрінформ).**

■ «Уроки мужності» відбулися у школах Дніпропетровщини **(Укрінформ).**

■ У місті Конотоп (Сумська обл.) урочисто відкрито реконструйований залізничний вокзал, який є пам'яткою архітектури **(Укрінформ).**

Пенсійний фонд України профінансував виплату більш ніж 6,7 мільярда гривень, або близько 42 % місячного плану

Привітання Голови Верховної Ради України з нагоди 65-ї річниці Перемоги

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

У всенародному характері свята, вшанування переможців фашизму — не просто прекрасна традиція. З плином часу, з відстаней прожитого й пережитого повніше, виразніше осягаються масштаби, наслідки та значущість війни, яка була для її учасників, усього народу воістину Великою і Вітчизняною. Такою вона має залишатися й для прийдешніх поколінь, як взірець справжнього, активного і свідомого патріотизму, відданого служіння Вітчизні. Це надзвичайно важливо нині, в часи випробувань, що випали на долю України.

Згадаємо поіменно всіх, хто ціною власного життя заплатив за Перемогу: полеглих на полях битв, у партизанській борні, замучених у катівнях і концтаборах, померлих від ран та хвороб тієї війни, тих, хто пішов від нас уже в мирну добу. Вічна і світла їм пам'ять!

З глибокою повагою та вдячністю звертаюся до шановних ветеранів: доземний уклін за свято, яке ви виборoли і занесли до календаря. Щастя вам, здоров'я і добра, тепла, підтримки та приязні в суспільстві — ви сповна цього заслужили.

Нехай усім нам, дорогі співгромадяни, додає енергії, наснаги та оптимізму непідвладна часові синівська пам'ять про творців Великої Перемоги!

Щиро Ваш
Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

Вшануймо і полеглих, і живих, їх імена навіки збережімо...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Під час зустрічі з Героями Радянського Союзу, Героями України, повними кавалерами ордена Слави, особами, нагородженими чотирма і більше медалями «За відвагу», яка відбулася в Українському домі, звертаючись до ветеранів, Президент наголосив, що для нього велика честь бути напередодні Дня Перемоги разом із ними. «Вклоняюся вашій мудрості, силі духу, вірі в майбутнє», — цитує Віктора Януковича прес-служба глави держави. «Ваша сила та ваш приклад вчать нас не зважати на перешкоди та не лякатися негараздів», — наголосив Президент, зауваживши, що ветеранам під час битв було незрівнянно важче, ніж нині владі у боротьбі з кризою та наслідками бездіяльності попереднього уряду.

«Ви вистояли і відродили могутню країну. Разом із вами ми відродимо нову Україну і змусимо весь світ поважати нас», — переконаний Президент.

У своєму виступі В. Янукович висловив окрему подяку всім матерям, чиї діти пішли на війну: «Низько вклоняюся матерям, які виховали мужніх бійців. Саме вони подарували нам мир». Адже цього року День Перемоги збігся з Днем матері. Президент запевнив, що 9 Травня обов'язково належним чином відзначатиметься і це свято, бо «якби не було Матері, не було б Перемоги».

Святкування 65-ї річниці Перемоги фактично стало першим звітом нової влади про свою діяльність. Глава держави розповів ветеранам про заходи, яких вживають для покращення їхнього життя, зокрема, про підвищення пенсій, допомоги інвалідам війни, про придбання державою житла та автомобілів для них. Зокрема, влада обіцяє цьогоріч вирішити питання щодо забезпечення житлом інвалідів Великої Вітчизняної війни I групи. З цією метою було виділено 140 мільйонів гривень.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Ще 50 мільйонів гривень спрямовано на придбання автомобілів для інвалідів.

«Підвищення рівня життя ветеранів — постійний пріоритет державної влади», — підкреслив В. Янукович. Позиція Президента така: влада всіх рівнів не має обмежуватися лише святкуванням 9 Травня, а щоденно посилювати увагу та турботу до героїв Великої Вітчизняної.

«Мені не по дорозі з тими, хто дев'ятого травня святкує Перемогу, а десятого вже забуває про неї та про ветеранів», — зауважив В. Янукович.

Президент подякував ветеранам за подарований мир та вручив їм державні нагороди. «Ви — ветерани — символ мужності та відваги в нашій державі. Низький уклін вам», — сказав В. Янукович.

А по обіді в Національному палаці мистецтв «Україна» відбулося урочисте зібрання ветеранів війни та святковий концерт «Дорогами Великої Перемоги».

Завтра, 9 травня, за участю ветеранів — представників усіх українських міст, пройдуть паради у Києві, містах-героях Одесі, Севастополі та Керчі. Також паради відбудуться в усіх містах, де є військові частини та розташовані військові гарнізони.

Олександра КУЧЕРЯВА.

P. S. *На жаль, фотокореспонденту «Голосу України» не дозволили зробити достойного фото Президента України. Чоловік у темних окулярах, який відрекомендувався заступником керівника служби протоколу Президента Романом Романовичем, без пояснень і досить жорстко відтіснив кореспондента вбік.*

Інші фото з цієї події шукайте у фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

Дорогі наші ветерани, шановні мешканці України!

За славною незмінною традицією 9 травня ми відзначаємо величне свято — День Перемоги. Цього року ми святкуємо 65-ту річницю цієї видатної події.

З відчуттям великої відповідальності хочу звернутись до всіх наших шанованих ветеранів Великої Вітчизняної війни! Ми завжди пам'ятаємо, що День Перемоги — це особливе свято для нашого народу. Іншого, такого великого, наскільки вистражданого й довгоочікуваного, у нас не має.

Подвиг воїнів-визволителів — це абсолютний еталон служіння ідеалам свободи, справедливості та добра — це поєднання печалі й радості для нас усіх, пов'язане зі спогадами буремних років війни, з весною, народженням і розквітом нового життя.

Не можна не відзначити, що за чотири роки війни за свободу, за право жити на рідній землі, було заплачено життям більше ніж десяти мільйонів українців, а це, погодьтеся, надзвичайно висока плата. Низько схиляю голову перед визволителями і щиро вітаю з Днем Перемоги у Великій Вітчизняній війні!

У цей незабутній день необхідно згадати всіх, чиє життя забрала війна, низько вклонитися їх світлій пам'яті, згадати дітей війни, які повною мірою відчули всі труднощі воєнних років, тих, хто в тилу своєю самовідданою працею наближав розгром ворога. Надзвичайно важко знайти слова, якими можна було б передати всю вдячність за безсмертний подвиг переможців у найжорстокішій війні людства.

Ратний подвиг наших воїнів непідвладний часу, ваша мужність, дорогі ветерани, життєва мудрість, ставлення до ратного і громадянського обов'язку — це гідний приклад для наслідування.

Вітаючи ветеранів з Днем Перемоги, бажаю міцного здоров'я, родинного благополуччя, довгих літ щасливого та мирного життя.

Вічна слава переможцям!

З глибокою повагою,
народний депутат України від Блоку Юлії Тимошенко,
Голова Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики
МІЩЕНКО Сергій Григорович.

Дорогі співвітчизники! Дорогі ветерани, учасники бойових дій, трудівники фронту і тилу, солдатські вдови, діти війни!

Прийміть мої найсердечніші вітання з 65-ю річницею Великої Перемоги над фашизмом!

Велич безсмертного подвигу воїнів Великої Вітчизняної — безстрашних фронтовиків і бійців-партизанів, мужність і жертовність, незламність і героїзм уславленого покоління переможців, які здобули свободу для всієї Європи та відродили з руїн рідну землю, залишається невичерпним джерелом патріотизму, стійкості у випробуваннях, утвердження поваги до Людини, її прав і свобод. Минуло шістдесят п'ять швидкоплинних літ, однак невблаганний час не стер живої пам'яті про невимовно тяжкий шлях у 1418 довгих днів і ночей, що увінчався тріумфальним взяттям цитаделі гітлеризму, над якою замайорів Прапор Перемоги. Про вагомий внесок нашого народу в розгром жорстокого ворога свідчить те, що звання Героя Радянського Союзу присвоєно більш ніж двом тисячам українців, у тому числі тричі двом — двічі, а повітряному асу Іванові Кожедубу — тричі. Без цієї Перемоги не було б сучасної суверенної України.

Нинішнє всенародне свято має стати тим священним рубежем, за яким були б неможливі будь-які фальсифікації історичної правди про найкривавішу з воєн. Її вирішальними віхами, що навіки ввійшли в літопис звільнення людства від коричневої чуми фашизму, були оборона Москви і Ленінграда, Києва і Одеси, Керчі і Севастополя, Сталінградська битва і Курська дуга, Корсунь-Шевченківська, Львівсько-Сандомирська і Яссо-Кишинівська наступальні операції, штурм Кенігсберга та Берліна.

Велику Перемогу здобуто титанічними зусиллями всіх народів Радянського Союзу і країн антигітлерівської коаліції. Неймовірно високу ціну в цій справедливій боротьбі сплатила Україна: своє життя за наше мирне сьогодення віддали 10 мільйонів її синів і дочок, з яких 3 мільйони 300 тисяч були цілеспрямовано знищені ворогом, окупанти примусово вивезли з України до Німеччини 2 мільйони 400 тисяч осіб.

Із безмежною вдячністю та світлою скорботою згадаймо у цей осяяний салютами день звитяжного травня і тих, хто поліг у жорстоких боях з фашистами, був закатований у концтаборах, знищений ворогом під час масових розстрілів мирних жителів — беззахисних дітей, жінок, людей похилого віку. Незабутніми святинями по невинно убієнних височать в Україні пам'ятники та обеліски, серед яких — і всесвітньо відомий меморіал жертв трагедії Бабиного Яру... Воістину: це потрібно не мертвим — це потрібно живим. Попіл тисяч спалених міст і сіл стукає в наші серця, тривожить непромінальним болем душі, кличе до наполегливої боротьби за найсвятіше — право людини на життя.

Будуючи новий світ, де пануватиме співпраця вільних народів, ми не повинні забувати суворі уроки і незагойні рани Великої Вітчизняної та Другої світової воєн. Незмірно дорогою ціною здобуто мир, тож захистити його у цей непростий, буремний час нових глобальних викликів і загроз — наш священний обов'язок.

Вітаючи вас, дорогі співвітчизники, з цим хвилюючим і життєствердним святом, щиро бажаю кожному міцного здоров'я, щасливого довголіття, ясного мирного неба над головою, душевного тепла і добробуту, незмінної шани та підтримки, віри в Справедливість і Добро!

З глибокою повагою,
Ніна КАРПАЧОВА,
Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини.

ФОТОФАКТ

Севастопольські болгари шанують пам'ять полеглих співвітчизників. Улітку 1941 року в Севастополі сформували й підготували до боротьби у тилу ворога загін особливого призначення. В пам'ять про подвиг героїв–інтернаціоналістів на березі бухти Омега, де формували й готували загін особливого призначення, у післявоєнний час встановили меморіальний знак.

На знімку: голова товариства Савелій Бучков і родина севастопольських болгар Ашаркових — Олександра та Степан (зліва направо).

Микола МАГДИЧ.
Фото автора.

Для севастопольських болгар стало традицією напередодні свята Перемоги упорядковувати територію біля меморіалу

Учіться героїзму і здатності захищати права

Учора заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко відвідав обласний госпіталь для інвалідів Великої Вітчизняної війни, що знаходиться у Черкасах. Микола Томенко привітав ветеранів з великим святом — 65 річницею Перемоги та побажав їм міцного здоров'я, сил і наснаги.

Заступник глави парламенту згадав історію багаторічної боротьби ветеранів та інвалідів війни і колективу госпіталю за свої права і сказав, що «молодому поколінню треба вчитися у ветеранів не лише їхньому героїзму під час Великої Вітчизняної війни, їхній трудовій доблесті у повоєнний період, а й сьогоднішній громадянській позиції і здатності захищати права територіальної громади та власні права». Микола Томенко зазначив, що він не зміг би переконати уряд передати у комунальну власність Черкаської області цей госпіталь, а, отже, зняти всі можливі питання про зловживання землею, зміни профілю госпіталю, тощо, якби не чітка позиція керівництва та ветеранів, які там лікуються.

Крім того, Микола Томенко виконав прохання колективу — і на концерті з нагоди свята для ветеранів запросив Героя України, народного артиста Дмитра Гнатюка.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про молоко та молочні продукти» щодо безпечності та якості молочних продуктів

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про молоко та молочні продукти» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 47, ст. 513; 2007 р., № 4, ст. 37) такі зміни:

1. У статті 1:

абзац четвертий виключити;

абзаци восьмий - дванадцятий викласти в такій редакції:

«молочна сировина - молоко, яке піддавалося попередній фізичній обробці (фільтрації, охолодженню), а також будь-які молочні продукти, що містять виключно складові молока (молочний жир, молочний білок, лактозу) і можуть бути використані у виробництві іншої продукції;

молочні продукти - продукти, одержані з молока або молочної сировини, які можуть містити харчові добавки, необхідні для виробництва, за умови, що ці добавки ні частково, ні повністю не замінюють складових молока (молочний жир, молочний білок, лактозу);

традиційні молочні продукти - масло, сири; а також кисломолочні продукти, вироблені із застосуванням заквасок на чистих культурах молочнокислих бактерій - ацидофілін, простокваша, ряжанка, сметана, сир кисломолочний; кефір - із застосуванням заквасок на кефірних грибках;

пакування - вміщення молочної сировини та молочних продуктів у тару чи пакувальний матеріал;

переробне підприємство - підприємство, яке закуповує молоко та молочну сировину, має виробничі потужності та умови для переробки молочної сировини, виробляє молочні продукти, що відповідають вимогам безпечності та якості»;

абзац чотирнадцятий виключити.

2. В абзаці п'ятому частини першої статті 3 слова «та молочної продукції» замінити словами «молочної сировини і молочних продуктів».

3. Статтю 4 викласти в такій редакції:

«Стаття 4. Вимоги до показників безпечності та якості молока, молочної сировини і молочних продуктів

Молоко, молочна сировина і молочні продукти, що виробляються в Україні та ввозяться на митну територію України, повинні відповідати показникам безпечності та якості для харчових продуктів, які встановлені нормативно-правовими актами України.

Базисні норми масової частки жиру і білка в молоці розробляються і затверджуються центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики».

4. Частину четверту статті 5 викласти в такій редакції:

«Забороняється відокремлення процесу пакування молочних продуктів від технологічного циклу виробництва продукції (крім пакування масла, сиру, сухих молочних продуктів атестованими структурними підрозділами одного переробного підприємства або атестованими переробними підприємствами, що входять до складу одного об'єднання)».

5. Частину другу статті 6 викласти в такій редакції:

«У виробництві традиційних молочних продуктів забороняється використовувати жири та білки немолочного походження, а також будь-які стабілізатори і консерванти».

6. Частину першу статті 9 замінити двома частинами такого змісту:

«Виробництво молока, молочної сировини та молочних продуктів (крім молочних продуктів для спеціального дієтичного споживання (використання), у тому числі продуктів для дитячого харчування, харчування для спортсменів та осіб похилого віку) здійснюється за наявності експлуатаційного дозволу для потужностей (об'єктів) з їх виробництва, що видається відповідним головним державним інспектором ветеринарної медицини, а виробництво молочних продуктів для спеціального дієтичного споживання (використання), у тому числі продуктів для дитячого харчування, харчування для спортсменів та осіб похилого віку - за наявності експлуатаційного дозволу для потужностей (об'єктів) з їх виробництва, що видається відповідним головним державним санітарним лікарем.

Експлуатаційний дозвіл видається у встановленому законодавством порядку».

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою.

7. Статті 10 і 11 викласти в такій редакції:

«Стаття 10. Організація суб'єктами господарювання контролю за безпечністю та якістю молока, молочної сировини і молочних продуктів

Контроль за безпечністю та якістю молока, молочної сировини і молочних продуктів здійснюється суб'єктами господарювання відповідно до закону шляхом:

додержання умов виробництва, зберігання та реалізації молока, молочної сировини і молочних продуктів відповідно до нормативно-правових актів;

створення та діяльності лабораторій, обладнаних сучасними приладами і відповідними реактивами для визначення показників безпечності та якості молока, молочної сировини та молочних продуктів.

Стаття 11. Атестація виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів

Суб'єкти господарювання (крім особистих селянських господарств, фізичних осіб), які здійснюють виробництво молока, молочної сировини і молочних продуктів, підлягають атестації на відповідність обов'язковим вимогам нормативно-правових актів.

Об'єктами атестації виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів є нормативна документація на продукцію, а також технологічне обладнання, засоби вимірювальної техніки та контролю, випробувальне обладнання.

Дія атестата може бути тимчасово зупинена органом, який його видав, у разі порушення виробником вимог нормативно-правових актів про безпечність та якість молока, молочної сировини і молочних продуктів.

Підставою для переатестації виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів є:

закінчення строку дії атестата;

зміна суб'єктом господарювання виду діяльності, найменування, місцезнаходження або виду продукції.

Атестат виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів може бути анульований у разі:

порушення вимог законодавства у сфері виробництва зазначеної продукції;

невиконання розпорядження відповідного органу про усунення порушень умов виробництва.

У разі прийняття атестаційною комісією рішення про відмову у видачі атестата суб'єкту господарювання протягом трьох робочих днів з дня прийняття такого рішення надсилається письмове повідомлення із зазначенням підстави відмови:

підписання заяви особою, яка не має на це повноважень;

виявлення недостовірних відомостей у документах, поданих на атестацію.

Атестат виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів видається безоплатно протягом місяця з дня подання письмової заяви до відповідного територіального органу виконавчої влади з питань аграрної політики.

Атестація виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів проводиться один раз на п'ять років.

Порядок проведення атестації виробництва молока, молочної сировини і молочних продуктів встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Виробництво та переробка молока, молочної сировини і молочних продуктів без атестата виробництва забороняються.

Особисте селянське господарство, фізичні особи, які утримують корів, овець, кіз, буйволиць чи кобилиць для виробництва молока, молочної сировини, повинні мати довідку про епізоотичне благополуччя тварин у господарствах, що видається установою ветеринарної медицини за місцем утримання тварин».

8. У статті 13:

1) назву та абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

«Стаття 13. Права та обов'язки суб'єктів господарювання

Суб'єкти господарювання мають право»;

2) абзаци перший, п'ятий і восьмий частини другої викласти в такій редакції:

«Суб'єкти господарювання зобов'язані»;

«вести в установленому законодавством порядку документацію, яка підтверджує безпечність та якість продукції»;

«за наявності виробничих потужностей забезпечувати повну переробку молочної сировини, а в разі їх відсутності « реалізовувати підприємствам, які можуть її переробляти».

9. У статті 14:

1) у частині першій:

в абзаці другому слово «безпеки» замінити словом «безпечності»;

абзац третій викласти в такій редакції:

«з питань додержання санітарних норм і правил у процесі розроблення технічних умов і регламентів на молочні продукти, визначення показників їх безпечності та здійснення періодичного нагляду у процесі виробництва, обігу та імпорту молочних продуктів, а також за використанням обладнання, тари, транспортних засобів - установи та заклади державної санітарно-епідеміологічної служби»;

2) частину другу викласти в такій редакції:

«Забороняється стягнення плати з виробників молока, молочної сировини і молочних продуктів за здійснення перевірок та нагляду органами державного контролю».

10. У частині першій статті 16:

абзац третій після слів «молоко незбиране» доповнити словом «екстра»;

абзаци дев'ятий і десятий викласти в такій редакції:

«для молока ґатунку екстра - 25 відсотків;

для молока вищого ґатунку - 20 відсотків».

11. У статті 21:

1) частину другу викласти в такій редакції:

«У разі порушення вимог показників щодо безпечності та якості продукції на суб'єктів господарювання накладаються штрафи відповідно до закону»;

2) частину третю виключити.

12. У тексті Закону слова «якість та безпека» в усіх відмінках замінити словами «безпечність та якість» у відповідному відмінку.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності через тридцять днів з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити перегляд і скасування міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 15 квітня 2010 року
№ 2132-VI.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України» (Відомості Верховної Ради України, 2010 р., № 14-15, ст. 133), такі зміни:

1) частину третю статті 6 викласти у такій редакції:

«3. За процедурним рішенням Верховної Ради, прийнятим не менш як третиною голосів народних депутатів від її конституційного складу, Верховна Рада може офіційно запросити або вимагати присутності на її пленарному засіданні будь-якої посадової чи службової особи, крім Президента України та суддів»;

2) доповнити статтю 59 частиною п'ятою такого змісту:

«5. Позафракційні народні депутати можуть об'єднуватися у депутатську групу позафракційних народних депутатів (далі - депутатська група позафракційних).

Оголошення про створення депутатської групи позафракційних робить на пленарному засіданні головуючий або координатор депутатської групи позафракційних.

За депутатською групою позафракційних, кількісний склад якої становить п'ятнадцять і більше осіб, визнаються права на участь у засіданнях Погоджувальної ради з правом ухвального голосу, подання пропозицій щодо кількісного та персонального складу тимчасової спеціальної комісії, тимчасової слідчої комісії або спеціальної тимчасової слідчої комісії, виступ одного представника на пленарному засіданні з кожного питання порядку денного пленарного засідання Верховної Ради»;

3) статтю 68 викласти у такій редакції:

«Стаття 68. Парламентська опозиція

1. Суб'єктами опозиційної діяльності у Верховній Раді може бути депутатська фракція (їх об'єднання) за умови додержання вимог, визначених цією статтею.

2. Депутатська фракція, яка не є учасником коаліції, може прийняти рішення про опозиційність до політичного курсу коаліції та/або сформованого нею Кабінету Міністрів України. Повідомлення про опозиційність депутатської фракції оголошується на пленарному засіданні Верховної Ради головою або уповноваженим представником відповідної фракції.

3. Депутатські фракції, що прийняли рішення про опозиційність, можуть утворити опозиційне об'єднання депутатських фракцій. Таке рішення ухвалюється депутатськими фракціями і оформляється відповідною заявою, яка підписується головами зазначених депутатських фракцій. Опозиційне об'єднання депутатських фракцій вважається утвореним з моменту оголошення про це його уповноваженим представником на пленарному засіданні Верховної Ради.

4. Опозиційна депутатська фракція може бути у складі лише одного опозиційного об'єднання. У разі входження опозиційної депутатської фракції до складу опозиційного об'єднання депутатських фракцій, виходу з його складу або припинення опозиційної діяльності таким об'єднанням депутатська фракція втрачає статус суб'єкта опозиційної діяльності.

5. Опозиційна діяльність депутатської фракції чи опозиційного об'єднання депутатських фракцій припиняється за їх рішенням з моменту оголошення про це на пленарному засіданні Верховної Ради головою або уповноваженим представником відповідно опозиційної депутатської фракції чи опозиційного об'єднання депутатських фракцій.

6. Опозиційна діяльність опозиційного об'єднання депутатських фракцій припиняється також у разі, якщо одна або декілька депутатських фракцій, що входять до складу цього опозиційного об'єднання депутатських фракцій, заявили про вихід з опозиційного об'єднання депутатських фракцій, якщо при цьому у складі опозиційного об'єднання депутатських фракцій залишилася одна депутатська фракція»;

4) статтю 70 викласти у такій редакції:

«Стаття 70. Права парламентської опозиції на пленарному засіданні Верховної Ради

1. Суб'єкт (суб'єкти) опозиційної діяльності на пленарному засіданні Верховної Ради має (мають) гарантоване право на виступ свого представника тривалістю до трьох хвилин при розгляді таких питань:

1) про засади внутрішньої і зовнішньої політики України;

2) про програму діяльності Кабінету Міністрів України;

3) про стан виконання Державного бюджету України;

4) про відповідальність Кабінету Міністрів України;

5) про загальнодержавну програму економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля.

2. Права, визначені частиною першою цієї статті, реалізуються на підставі письмової заяви, поданої головуючому на пленарному засіданні головою або уповноваженим представником відповідного суб'єкта опозиційної діяльності»;

5) частину восьму статті 75 виключити;

6) у статті 79:

частину третю викласти у такій редакції:

«3. Рішення про обрання Першого заступника і заступника Голови Верховної Ради України приймаються відкритим поіменним голосуванням більшістю народних депутатів від конституційного складу Верховної Ради і оформляються відповідними постановами»;

у частині четвертій слова «чи одночасно з Головою Верховної Ради України» виключити;

частину п'яту викласти у такій редакції:

«5. Перший заступник і заступник Голови Верховної Ради України можуть бути в будь-який час відкликані з посад за рішенням Верховної Ради в порядку, передбаченому частинами першою, другою, третьою, четвертою, шостою статті 76, частинами першою, третьою, п'ятою статті 77 цього Регламенту»;

7) частину четверту статті 81 викласти у такій редакції:

«4. Квоти розподілу посад голів комітетів, перших заступників, заступників голів, секретарів та членів комітетів визначаються пропорційно від кількісного складу депутатських фракцій до фактичної чисельності народних депутатів у порядку, встановленому Верховною Радою. При цьому суб'єкту парламентської опозиції надається першочергове право вибору посад:

1) голів у комітетах, до предметів відання яких віднесені питання бюджету, організації і діяльності Верховної Ради та її органів, свободи слова та інформації, прав національних меншин і міжнаціональних відносин, свободи совісті, соціальної політики, охорони здоров'я, науки та освіти, судочинства, судоустрою, законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності, боротьби з організованою злочинністю та корупцією, діяльності державних монополій, національних акціонерних компаній, управління державними корпоративними правами;

2) перших заступників голів у комітетах, посади голів у яких відповідно до принципу пропорційного представництва депутатських фракцій у комітетах належать до квоти коаліції.

За наявності декількох суб'єктів парламентської опозиції розподіл керівних посад у відповідних комітетах визначається на основі укладеної між такими суб'єктами парламентської опозиції угоди, а за її відсутності - шляхом жеребкування, що проводиться Лічильною комісією у встановленому нею порядку».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
В. ЯНУКОВИЧ.

м. Київ, 27 квітня 2010 року
№ 2157-VI.

Вітання Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА з нагоди Дня матері

Шановні співвітчизниці!
Дорогі матері!

Сердечно вітаю вас із Днем матері — святом, що символічно уособлює нашу незмірну любов, пошану і вдячність до найвищої життєвої іпостасі жінки.

Особливість цього свята — в його визначальній духовній сутності, благодатним єством якої осявається життя всіх сущих. Духовності, яка є найточнішим визначенням виміру людяності нашої душі, її внутрішнього багатства, нетлінних набутків у царині милосердя, щедрості, жертовності. У ставленні до Матері найповніше проявляється природа кожної людини, ним безпомильно означається рівень моральності всього суспільства.

Офіційне запровадження Дня матері в Україні відбулося порівняно недавно, але його реальна святковість традиційно міцно вкорінена в нашу національну свідомість. Мати — найголовніша, найрідніша людина, найвищий моральний авторитет. У найскрутніші хвилини кожен з нас прагне повернутися у лоно материнської любові, розуміння, тепла, безмежного всепрощення, знайти спокій та розраду у затишку її доброго незрадливого серця.

Відзначення Дня матері — приємна нагода вкотре засвідчити свою любов до жінки-матері, осягнути величність смислу її буття.

Доземний уклін вам, любі наші матері, за ваші щоденні труди, безсонні ночі й безкінечні турботи, виправдання яких має стати сенсом нашого життя.

Нехай же святиться у наших душах, помислах і вчинках священне слово — МАТИ.

Збитки компенсують не за рахунок держави

На відповідний запит правоохоронних органів апарат Верховної Ради України надав документ, згідно з яким розмір збитків, що їх зазнали приміщення парламенту під час подій 27 квітня, перевищив 1 млн. грн.

Про це повідомив Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, відповідаючи на запитання під час передачі «Питання владі» (ТРК «Донбас»).

За його словами, зокрема, на відновлення технічного обладнання сесійної зали потрібно майже 98 тис. грн., а на відновлення підлоги, покриття та меблів — 912 тис. грн.

Найближчим часом, сказав В. Литвин, він має намір звернутися до лідерів парламентських фракцій, представники яких брали безпосередню участь у подіях в парламенті 27 квітня, з пропозицією відшкодувати збитки, котрих зазнала Верховна Рада. При цьому керівник парламенту наголосив, що збитки буде компенсовано «не за рахунок держави».

Прес-служба
Верховної Ради України.

Народні депутати України — члени фракції «Блок Юлії Тимошенко» у Верховній Раді України висловлюють своєму другові і колезі Єреську Ігорю Геннадійовичу, його рідним та близьким щире співчуття у зв'язку з тяжкою втратою — смертю батька **Геннадія Семеновича.**

«Вінок пам'яті та скорботи». Акція під такою назвою відбудеться в Рівному на пагорбі Слави. Рівняни і гості міста побачать театралізоване дійство, по закінченні якого коридором із двох сотень запалених лампад пронесуть та покладуть до монумента Слави 65-метрову гірлянду. Завершиться акція військовим салютом.

Йосип СПЕКТОР.

Перемога

I

Ранок травневий.
Квітують каштани.
До братських могил
ідуть ветерани.
Несуть ветерани
у серці незгоєні рани,
тремтять у руках
дідуся і бабусі тюльпани...
Онуки їм пісню співають
про «синий платочек»,
солдат-переможець
витирає долонею очі...
Ідуть ветерани
і прагнуть ступати
твердою ходою,
наче вийшли учора
із того страшного двобою...
Роки промайнули.
Спливатимуть
нові сторіччя —
імена їх і слава
житимуть нині,
і прісно, і вічно.

II

Святкує день величний
Батьківщина,
День Перемоги —
то тріумф життя,
І буде чистим небо України.
І буде світлим України
майбуття.
Піднімаються над нашими
просторами
Провісниками мирної доби,
Як сонячні миттєвості
історії,
Свободи й миру птахи —
голуби.

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

— Здрастуйте, дорогі поросята, Малісо (Лапка), мамо й тату! Після довгої перерви випала нагода переслати листа.

Я працюю на старому місці, б'юся із цією сволотою. Одеса б'ється не на життя, а на смерть, так, як належить радянським патріотам. Навколо Одеси полягла не одна тисяча смердючих псів, не один десяток боягузливих стерв'ятників. У безсилій злобі, у своїх листівках нас то вмовляють здаватися, то загрожують знищити всіх. Але ми почекаємо й наше слово буде останнім і остаточним.

Прошу: всі гроші використовуйте тільки на харчі й тільки небагато на одяг, що тільки необхідне. Скучив дуже-дуже за моєю Лапкою, рибками, поросятами моїми.

Ваш Лев».

28 серпня 1941 року

Автор листа — Лев Львович Шестаков (1915—1944), майор, Герой Радянського Союзу, командир 69-го винищувального авіаполку, учасник оборони Одеси.

«Розумію, як чекаєте звістки, датованої цим числом. Поспішаю, тому пишу листівочку олівцем, на ходу.

Отже, справи йдуть більш ніж успішно. Били фріца у хвіст і гриву, а тепер величезними колонами, з білими прапорами, дрібними групами й поодинці вони бредуть нам назустріч, кинувши на дорозі безліч техніки.

Так виглядає перемога. День сонячний, і холодний північний вітер не в змозі зменшити радісного настрою. Хоча до свідомості ще не дійшло.

З перемогою, мої рідні! До швидкої зустрічі!»

8 травня 1945 року.

Автор — Наум Олександрович Гольман, старший лейтенант.

«Голос України» дякує директорові Одеського історико-краєзнавчого музею Вірі Солодовій за надану допомогу в знайомстві з фронтовими листами одеситів.

Подвиг народу — безсмертний!

Виповнюється 65 років Перемоги Радянського Союзу над німецько-фашистськими загарбниками у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років, яка була важливою складовою і головною частиною Другої світової війни. На цю хвилюючу тему написано і сказано дуже багато. На жаль, ряд авторів останнім часом допускає серйозні розбіжності у тлумаченні загальновідомих фактів і подій, вони показують, що нібито Радянський Союз є агресором, як і фашистська Німеччина. Все це суперечить правді історії. Ще є живі свідки цих подій, є архівні матеріали, які об'єктивно висвітлюють, як і чому це було насправді. Свою позицію з цього важливого для кожного з нас питання я хочу заявити цією статтею.

«Ніколи не переможуть того народу, в якому робітники і селяни в більшості своїй пізнали, відчули і побачили, що вони відстоюють свою, Радянську владу - владу трудящих, що відстоюють ту справу, перемога якої їм і їх дітям забезпечить можливість користуватися всіма благами культури, всім, що створено людською працею».

В. І. ЛЕНІН
(Повне зібрання творів, т.38, с.304).

Ворог розбитий — перемога за нами!

Друга світова війна виникла в результаті нападу Німеччини 1 вересня 1939 року на Польщу. Вона стала можливою внаслідок короткозорої політики умиротворення агресора та нездатності західних країн діяти спільно і приборкати фашистську Німеччину та її союзників на ранній стадії. У серпні 1938 року Англія і Франція підписали в Мюнхені угоду з Німеччиною та Італією — віддали їм на розтерзання Чехословаччину і тим самим відкрили шлях до нового переділу Європи і розв'язання війни проти Радянського Союзу.

Ця війна між двома капіталістичними коаліціями виникла як імперіалістична, несправедлива. Але потім в силу нових історичних умов, після віроломного нападу Німеччини на Радянський Союз, вона переросла у визвольну і справедливу проти фашистського угруповання, затягши у свою орбіту майже 70 держав з населенням 1 700 мільйонів чоловік. Під рушницю було поставлено більше 110 мільйонів. За даними Британської енциклопедії, в ході війни загинуло більше 54 мільйонів чоловік.

Всі капіталістичні держави, які стали жертвою гітлерівської агресії до 1941 року, зазнали швидкої і безславної поразки. Так, Бельгія, Данія і Голландія боролися кілька днів, Франція — 44 дні. Ці капіталістичні країни безвільно здалися на милість переможця, їхня буржуазна влада активно вступила з окупантами в злочинне співробітництво.

Радянська політика вирішувала оборонні, а не наступальні завдання. Але після Мюнхена у Радянського Союзу, який залишився один на один з загрозою війни, не було іншої можливості вирішити цю складну проблему, як тільки погодитися з пропозицією Німеччини про ненапад. Так з'явився «пакт Молотова—Ріббентропа», підписаний 23 серпня 1939 року. Цей пакт майже на два роки відсунув напад Німеччини на СРСР і дав нашій країні можливість краще підготуватися до відсічі. (Правда, національно стурбовані вимагають денонсувати цей договір. Можна собі уявити, який територіальний переділ чекає Україну в такому випадку.)

У своєму плані «Барбаросса» гітлерівці розраховували вбити клин між комуністами і трудящими, між робітничим класом і селянством, між російським та іншими народами нашої країни. Та їхній «бліцкріг» провалився, вони жорстоко прораховалися: Велика Вітчизняна війна викликала небачене духовне і патріотичне піднесення радянського народу як нової спільності людей. У серці кожного бойовим сполохом прозвучала пісня «Священная война»:

Вставай, страна огромная,
Вставай на смертный бой
С фашистской силой темною,
С проклятою ордой!
Пусть ярость благородная
Вскипает, как волна.
Идет война народная,
Священная война.

Наша багатонаціональна країна під керівництвом Комуністичної партії витримала випробування війни, перетворила фронт і тил на єдиний бойовий табір, мобілізувала всі свої сили на розгром ворога.

Перемога над гітлерівською Німеччиною та її союзниками отримана спільними зусиллями держав антифашистської коаліції. Але вирішальну роль у цій війні зіграв Радянський Союз, який виніс на собі основні труднощі кровопролитної боротьби, зламав хребет лютому ворогові людства і врятував цивілізацію від смертельної загрози.

Червона Армія розгромила 607 дивізій противника, тоді як армії західних держав — 172. Загальні втрати гітлерівських військ на радянсько-німецькому фронті у чотири рази перевищують їхні втрати на західних фронтах, а по числу вбитих і поранених — у шість разів. У боях із радянськими військами вермахт і його союзники втратили більше 60 тисяч танків (75% всіх втрат), більше 70 тисяч літаків (70% всіх втрат) і до 167 тисяч артилерійської зброї (74% втрат).

Як бачимо, ціна Великої Перемоги висока, але і результати за критерієм історичного прогресу також дуже великі. Радянський Союз втратив під час війни майже 27 мільйонів чоловік. З них близько 18 мільйонів — це мирні громадяни, навмисно знищені гітлерівцями, по-варварськи замучені у фашистській неволі, у концентраційних таборах. Окупанти зруйнували тисячі міст і сіл, знищили десятки тисяч промислових об'єктів. Національне багатство СРСР скоротилося на одну третину.

На долю нашої армії випала велика місія — звільнити від фашистської нечисті європейські народи: Румунії, Болгарії, Югославії, Албанії, Польщі, Угорщини, Чехословаччини, Австрії, Норвегії і добити звіра в його лігві — у Берліні, підняти над куполом рейхстагу Червоний Прапор Великої Перемоги. Доблесні радянські війська розбили протягом місяця мільйонну Квантунську армію і звільнили від японських загарбників частину Китаю та Північну Корею. Такі масштаби Другої світової війни і така роль нашої країни у перемозі.

Розгром двох могутніх хижаків — фашистської Німеччини та імперіалістичної Японії — мав всесвітньо-історичне значення. Гітлерівський фашизм — найбільш люта диктатура агресивних кіл капіталізму. У боротьбі за «життєвий простір» він жорстоко знищував державну незалежність і культуру народів окупованих країн, проводив жахливу політику фізичної ліквідації людей «неарійської раси».

СРСР виграв війну, вийшов із неї зміцнілим, став могутньою наддержавою, врятував світову цивілізацію, створив соціалістичний табір, куди входило 13 країн світу, сприяв руйнуванню колоніальної системи. Відновивши за три роки зруйноване народне господарство, наша країна стрімко пішла вперед, майже піввіку стримувала сили імперіалістичної реакції. У цьому проявився дух і направленість у майбутнє нової епохи, відкритої Великою Жовтневою соціалістичною революцією і примноженою Великою Перемогою.

Радянські люди показували масовий героїзм у жорстокій і кровопролитній війні з фашистською Німеччиною. Так, 506 військових льотчиків повторили подвиг Гастелло, який направив підбитий бомбардувальник у гущу ворожої колони, 595 — здійснили таран у повітряних боях, 470 воїнів повторили подвиг Матросова, який закрив собою амбразуру німецького доту.

Високим званням Героя Радянського Союзу відзначено 11 635 воїнів армії та флоту, партизанів і підпільників. На віки вічні в геройському сузір'ї усталились Іван Кожедуб і Олександр Покришкін, Віктор Талаліхін і Олексій Маресьєв, Зоя Космодем'янська і Ніна Сосніна, героі-молодогвардійці, легендарні народні месники Сидір Ковпак, Семен Руднєв і Олексій Федоров та тисячі, мільйони відомих і невідомих героїв.

На жаль, назвати всіх переможців поіменно просто неможливо. Для них героїзм став соціальною нормою поведінки, готовністю піти на подвиг, а в разі необхідності то й віддати життя за Батьківщину. Всього за участь у бойових операціях урядовими нагородами відзначено більше 7 мільйонів воїнів.

Україна в боротьбі

У новітню історію України назавжди ввійшли пам'ятні воєнні дати: трагічна — 22 червня 1941 року, коли на нашу рідну землю вврявся кований чобіт німецького фашизму, і радісні — 28 жовтня 1944 року, коли непереможна Червона Армія повністю звільнила від фашистських поневолювачів одвічні українські землі, і 9 травня 1945 року — День Великої Перемоги.

Між першими двома датами довгих 1225 днів і ночей страшної німецької окупації України. Смертоносний каток війни двічі пройшовся по нашій багатостраждальній землі — із заходу на схід, із сходу на захід. Та ніщо не могло здолати величний патріотичний дух народу, якому загрожувала повна німецько-фашистська колонізація і перетворення його на рабів. Глибоким горем війна прокотилася по людських долях — трагедія відступу, жах Бабиного Яру і німецьких концтаборів, голод і холод, сльози і кров мирних жителів...

Україна опинилася в епіцентрі найжорстокіших в історії людства битв, стала основним фактором стримання і виснаження сил агресора. Суворим і урочистим набатом звучали на весь світ хвилюючі поетичні рядки Миколи Бажана:

В нас клятва єдина і воля єдина,
Єдиний в нас клич і порив:
Ніколи, ніколи не буде Вкраїна
Рабою німецьких катів!

Як відомо, у сумнозвісній книзі Гітлера «Майн кампф» («Моя боротьба») пропонувалося різко зменшити кількість слов'янських народів. Таке ставлення німецьких нацистів до слов'ян чимось нагадує аналогічне ставлення американських колонізаторів до індійців в епоху підкорення Дикого Заходу.

У роки війни в армію влилося 4,5 мільйона жителів України. Більше мільйона чоловік було серед партизанів і підпільників, на окупованій території діяли підпільні партійні і комсомольські організації, самовіддано працювали трудівники тилу... В Україні на фронтах і в окупації загинув кожен шостий житель, втрачено близько 8 мільйонів громадян. Жодна з країн — учасниць Другої світової війни не зазнала таких великих втрат.

Український народ у єдиній і дружній сім'ї радянських народів-братів боровся, вистояв, витримав та переміг. Але переможців чекали великі труднощі відбудови. В нашій республіці окупанти зруйнували і спалили 29 тисяч міст і сіл, понад 16 тисяч промислових підприємств і понад 200 тисяч споруд виробничого призначення. Було пограбовано і знищено практично всі колгоспи і радгоспи. Було розгромлено і знищено 40 відсотків національного багатства. Загарбники вивозили вагонами у свій «фатерланд» навіть родючий український чорнозем. 2,5 мільйона наших хлопців і дівчат було вивезено у фашистське рабство, більшість із них загинула в чужій стороні.

Працьовитий український народ під керівництвом партії комуністів, при братній допомозі усіх народів великого Радянського Союзу, буквально за кілька років підняв з руїн і попелу міста і села, народне господарство. У короткий термін було відновлено потужний економічний, промисловий, аграрний, науково-технічний, культурний потенціал країни. Україна була одним із фундаторів Організації Об'єднаних Націй і багато зробила для зміцнення безпеки і миру на всій планеті, впевнено будувала своє майбутнє.

Все для фронту, все для перемоги!

Знаменитий лозунг партії «Все для фронту, все для перемоги!» став основним законом життя радянського народу на всі 1418 днів і ночей війни.

Треба сказати, що фашистська Німеччина, яка підкорила собі майже всю Європу, напередодні війни проти СРСР мала в своєму розпорядженні у півтора-два рази більші економічні ресурси, на неї працювало до 70 відсотків промисловості Західної Європи з населенням 142 мільйони чоловік і площею майже 2 мільйони квадратних кілометрів. Фактично всі захоплені країни постачали Німеччину сировиною, паливом, продуктами.

Все це працювало на агресію проти СРСР. Але соціалістична економіка була настільки сильною і життєздатною, що витримала скрутні випробування.

По-перше, перед війною значно збільшився військово-економічний потенціал нашої країни. Перебуваючи у ворожому капіталістичному оточенні, СРСР першочергове значення надавав зміцненню своєї обороноздатності. У своєму виступі в лютому 1931 року Сталін говорив: «Ми відстали від передових країн на 50—100 років. Ми повинні пройти цю відстань за десять років. Або ми зробимо це, або нас зімнуть».

І Країна Рад виконала це складне завдання. За неповні три п'ятирічки Радянський Союз зайняв перше місце в Європі і друге місце в світі за обсягами промислового виробництва.

За десять передвоєнних років в СРСР було проведено індустріалізацію промисловості, колективізацію сільського господарства, культур-

За участь у бойових операціях урядовими нагородами відзначено більше 7 мільйонів воїнів

ну революцію. Побудовано тисячі сучасних підприємств, в тому числі в Україні: Дніпрогес, Харківський тракторний завод, Маріупольський металургійний комбінат, Луганський паровозобудівний завод та інші гіганти перших п'ятирічок, які й сьогодні працюють на економіку країни.

Велика увага приділялась військовому будівництву. Кількість танків на озброєнні Червоної Армії зросла у 43 рази, літаків — у 6,5 разу, артилерії — у 7 разів. Було вжито належні заходи для зміцнення кордонів і прикордонних територій. Все це стало можливим тому, що наша економіка мала в своїй основі загальнодержавну власність на засоби виробництва, планово вела своє господарство, забезпечила армію зброєю, спорядженням і харчуванням.

По-друге, в перші дні і місяці війни відбулася небачена в історії перебудова народного господарства на військовий лад. Тільки у другій половині 1941 року з західних районів на схід країни, у Сибір було переведено більше 1360 великих, переважно військових, підприємств, евакуйовано понад 10 мільйонів чоловік. Фактично відбулася своєрідна «промислова революція», «економічне чудо». Цей трудовий подвиг наших батьків і дідів забезпечив могутність країни і нашу перемогу над фашизмом.

Радянська військова промисловість перевершила німецьку не тільки за кількістю, а й за якістю багатьох видів зброї. Вона випустила за роки війни майже вдвічі більше сучасної бойової техніки і в цілому вищої якості, ніж німецька. Жах на ворога наганяли знамениті повітряні штурмовики Іл-2, легендарні танки Т-34, установки реактивної артилерії БМ-13, які отримали ласкаву назву «Катюша»...

Без героїчних зусиль працівників тилу наша Перемога над фашизмом була б неможлива. Радянський народ проявив масову трудову активність, ентузіазм і ініціативу. Жінки, старі, діти трудилися на підприємствах, на колгоспно-радгоспних полях по 12-16 годин, без вихідних і відпусток, на мізерному тиловому пайку.

Під час війни 198 осіб отримали звання Героя Соціалістичної Праці, 204 тисячі трудівників тилу було відзначено орденами. Більше 16 мільйонів трудящих нагороджено медаллю «За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.».

Комуністична партія — натхненник і організатор нашої Перемоги

Комуністична партія як керівна і направляюча сила радянського суспільства була організатором і натхненником Перемоги у Великій Вітчизняній війні. У перший же день війни прозвучали впевнені слова партії: «Наше дело правое. Враг будет разбит. Победа будет за нами!»

У перших лавах героїчних захисників і визволителів, ударників тилу були комуністи та комсомольці. Кожен четвертий воїн діючої армії був комуністом. І коли на передовій звучав закличний голос комісара: «Комуністи, вперед!», в атаку під шаленим вогнем противника піднімалися і безпартійні бійці.

Великий вплив у суспільстві мав Ленінський комсомол. Комсомольці, як і комуністи, були першими на фронті, в політичній, бойовій і трудовій підготовці. Комсомол був не тільки помічником, але й резервом партії: більше половини прийнятих до партії в роки війни були членами ВЛКСМ.

У виключно складних умовах партія мобілізувала весь наш багатонаціональний народ на священну боротьбу проти фашистських агресорів і зміла, незважаючи на хоч і тяжкі, але тимчасові невдачі початкового етапу, добитися корінного перелому в ході війни і забезпечити її переможне завершення. Радянські люди добре знали, що там, де важко, де потрібна висока дисципліна, безмежна відданість і віра в кінцеву мету, — завжди попереду знаходилися бійці ленінської гвардії. За роки війни в партію вступило більше 5 мільйонів чоловік. Більше трьох мільйонів своїх синів партія втратила на фронтах:

Повсеместно,
Где скрещены трассы свинца,
Где труда бескорыстного
невпроворот,
Сквозь века, на века,
Навсегда, до конца:
Коммунисты, вперед!
Коммунисты, вперед!

Велика Перемога над німецько-фашистськими загарбниками отримана радянським народом, керованим Комуністичною партією і Радянською державою на чолі з Генеральним секретарем ЦК ВКП(б), Головою Ради Народних Комісарів СРСР, Головою Державного Комітету Оборони, Верховним Головнокомандуючим, народним комісаром оборони Генералісимусом Й. В. Сталіним. Маршал Радянського Союзу Г. К. Жуков писав: «Й. В. Сталін вніс великий вклад у справу завоювання Перемоги над фашистською Німеччиною і її союзниками... Безумовно, він був гідним Верховним Головнокомандуючим». Подібні високі оцінки Сталіну дали видатні воєначальники О. М. Василевський, І. С. Конєв, К. К. Рокоссовський, К. С. Москаленко, І. Х. Баграмян, М. Г. Кузнецов, С. М. Штеменко та інші.

Місткі характеристики дали Сталіну закордонні державні діячі. Наприклад, президент США Франклін Д. Рузвельт: «Ця людина вміє діяти. У неї мета завжди перед очима. Працювати з ним саме задоволення». Прем'єр-міністр Великобританії Уінстон Черчілль: «Сталін був великим... Він прийняв Росію з сохою і залишив її оснащеною атомною зброєю». Президент Франції Шарль де Голль: «Ім'я Сталіна назавжди залишиться пов'язаним з пам'яттю про велику боротьбу, яку народи СРСР, французький народ і союзні народи спільно привели до Перемоги».

Однак нині західні й доморощені перекручувачі історії намагаються показати, що на війні перемогли не твердість духу, не ідейна і моральна стійкість Радянського Союзу та Червоної Армії. На їхній погляд, перемога здобувалася насамперед на західному фронті, а на східному здобувалася в основному нібито кров'ю і потом горезвісних штрафбатів, за спиною яких стояли загороджувальні загони.

Ми рішуче заперечуємо проти фальсифікованих спроб переписати історію, вирівняти соціалізм XX століття і комуністичну ідеологію з нацизмом. Ці дві ідеології — комунізм і фашизм — повні антиподи, вони просто не можуть співіснувати. І наша перемога на війні — це морально-політична перемога нашої ідеології над фашизмом, саме наша ідеологія якнайкраще відповідає сподіванням людей, їхнім надіям на майбутнє.

Націоналізм як форма фашизму

Нашій країні добре відомо, що приніс гітлерівський нацизм як одна із форм фашизму. Але коріння цього зла до кінця не викорчуване, з'явилося нове поняття — неофашизм, який об'єднує праворадикальні реакційні рухи і є ідейним та організаційним наступником фашистських організацій і в своїй злочинній діяльності проявляє політичний авантюризм і тероризм.

В Україні після контрреволюційного, антисоціалістичного перевороту 1991 року фашизм відроджується в буржуазному націоналізмі — возвеличенні української титульної нації. А інші нації і народності — це якась «нижча чужорідна раса», що випадково попала в нашу країну. Особливо відкрито це проявилось в останні п'ять років, в період панування «помаранчевого» режиму Ющенка, який продемонстрував свою духовну спорідненість та історичний зв'язок з прибічниками фашистів — бандитами ОУН-УПА, вояками дивізії СС «Галичина» та іншими злочинцями, «борцями за незалежність».

«Помаранчевий» режим не тільки міг прославляв українських націоналістів-колабораціоністів, які нібито «завзято» боролися з гітлерівськими окупантами, а насправді вели братовбивчу громадянську війну проти власного народу, стріляли в спину радянським воїнам-переможцям. Знову і знову порушується провокаційне питання про визнання воюючою стороною, тобто ветеранами війни, вояків ОУН-УПА, котрі хлібом-сіллю зустрічали гітлерівців, боролися проти Червоної Армії — визволителькі, а сьогодні знущаються із справжніх захисників Батьківщини.

Пропаганді цих злочинних ідей підпорядковано навчальні процеси в школах і вузах, діяльність засобів масової інформації і навіть Служби безпеки України. У навчальних посібниках по-новому переписують сталінські репресії, голод 1932-1933 рр., індустріалізацію і колективізацію, розширення державної території України в рамках Радянського Союзу. Дійшло навіть до створення музеїв радянської окупації.

Здійснюються наполегливі спроби переписати історію України, її нібито насильне приєднання до Росії, знаменита Переяславська рада показується як якась випадкова подія, що не має ніякого значення. Прославляються ганебні битви обдурених українських козаків проти російських військ під Полтавою і Конотопом, їх участь у походах поляків проти Московського царства.

Проводиться героїзація Мазепи, Петлюри, так званих січових стрільців, бандерівців та інших проклятих народом відступників. Верхом цинізму стало зухвале присвоєння Ющенком запеклим злочинцям Бандері і Шухевичу звання Героя України, вшановується подружжя націоналістів Стецьків... Ці та інші ганебні антинародні явища потрібно негайно виправити, ніхто не може викреслити з історичної пам'яті правду життя.

«Помаранчевий» режим робив усе можливе, щоб порушити традиційну вікову дружбу українського народу з братніми російським, білоруським та іншими народами колишнього Радянського Союзу, не допустити створення Єдиного економічного простору, Митного союзу та інших спільних інституцій, які могли б вивести Україну з глибокої кризи. Всупереч підписаній у квітні 2010 року угоді між Україною і Російською Федерацією добиваються виведення з Криму Чорноморського флоту Росії.

Ющенко, Тимошенко, Яценюк, Тягнибок та їхні націонал-шовіністичні прибічники проповідують постулат: «Єдина нація — єдина мова — єдина церква». Це чимось нагадує біснувату гітлерівську позицію: «Одна нація — одна партія — один фюрер». Націонал-демократи намагаються витіснити російську мову як «мову окупантів». Здійснюються заходи з виведення Української православної церкви з канонічного підпорядкування Московському патріархатові Руської православної церкви, штучному створенню так званої помісної церкви України.

Треба сказати, що український народ не підтримує націоналістичні ідеї, «помаранчевий» режим зазнав явного краху на останніх президентських виборах. Вважаємо, що в цьому є і наша заслуга, цілеспрямована робота партійних комітетів, первинних організацій, в тому числі проведена нами всеукраїнська акція «Ющенко! Чемодан — вокзал — Америка!», діяльність наших партійних засобів масової інформації.

Як бачимо, коріння націоналізму досить живуче, і нам ще багато треба зробити для їх ліквідації. У цьому плані мною внесені зміни до деяких кодексів України з приводу відповідальності за пропаганду фашизму. Вважаємо, що фашизм і нацизм та їх складова частина запеклий націоналізм — це дуже серйозний кримінальний злочин, його здійснення і реабілітація повинні суворо каратися.

Наш священний синівський обов'язок перед ветеранами

У ці травневі дні, напередодні 65-річчя Великої Перемоги, ми згадуємо всіх тих, чиє життя забрала жорстока війна, низько вклоняємося і складаємо щиру синівську подяку і повагу всім, хто пройшов вогненними фронтовими шляхами, захищав і визволяв рідну землю, приніс мир і свободу народам Європи й усього світу, хто вдень і вночі самовіддано трудився в тилу.

Буржуазна держава кинула напризволяще людей, чиє життя у свій час було подвигом в ім'я Батьківщини. Вони позбавлені нормально забезпеченого життя, встановленого для них Радянською владою безкоштовного медичного і санаторно-курортного обслуговування, багатьох житлово-комунальних і транспортних пільг. Фактично ці люди приречені на вимирання.

Я знаю, як нестерпно важко Вам живеться, шановні ветерани, як ви від пенсії до пенсії рахуєте кожну копійку. Знаю, з якою тривогою думаєте про завтрашній день, як боїтеся не дай Боже захворіти, адже на ліки й лікування потрібні великі гроші. Знаю, як переживаєте, що ваші діти не мають роботи, а якщо й мають, то отримують мізерну зарплату. Знаю, як переживаєте, що ваші онуки і правнуки не можуть навчатись, бо за освіту тепер треба платити.

І хіба могло Вам приснитись навіть у страшних снах в окопах під Києвом і Харковом, під Одесою і Севастополем, під Керчю і Львовом, під Москвою і Ленінградом, Сталінградом і Курськом, після бою «на безіменній висоті», що в мирний час ваш прожитковий кошик буде нижчий за денну норму харчування в СРСР для полонених німецьких солдатів, що ви, славні переможці, очікуватимете, як манни небесної, принизливої гуманітарної допомоги від переможених.

Ми бачимо, як викорінюється саме поняття «Велика Вітчизняна війна», знищуються пам'ятники і меморіали — свідки перемог захисників Батьківщини і видатних досягнень нашого народу в будівництві соціалізму, по-варварськи знищуються місця поховань радянських воїнів, перейменовуються вулиці і площі, названі іменами радянських героїв.

Останнім часом нам вдалося не допустити заміни реальних соціальних пільг для пенсіонерів якоюсь міфічною, а по суті грабіжницькою «адресною допомогою». Ми рішуче наполягаємо на внесенні до базового закону пенсійної реформи таких змін, які дозволять відновити справедливість по відношенню до людей старшого покоління, встановити мінімальну пенсію на рівні прожиткового мінімуму, а середньої пенсії — на рівні мінімальної зарплати, індексації пенсійних виплат з урахуванням реальної інфляції, росту цін на основні продукти харчування та ліки і товари першої необхідності. Мова йде також про повернення їм украдених у них трудових заощаджень.

Депутатська фракція комуністів у Верховній Раді виступила з ініціативою оголосити 2010 рік роком ветеранів і наповнити його конкретним соціальним змістом, щоб хоч трохи поліпшити скрутне матеріальне становище цих немолодих, переважно вже нездорових, а нерідко і самотніх та немічних людей, перед якими всі ми у вічному й неоплатному боргу. На мій погляд, доцільно розробити державну програму соціального захисту ветеранів.

А поки що кримінально-олігархічна влада відміряє фронтовикам на свята «наркомівські сто грамів» і дві ложки солдатської каші. Мовляв, радійте, діди, своєму щастю! І пам'ятайте своїх правителів-благодійників, яким знову потрібні ваші голоси!

Дорогі співвітчизники!

Шановні ветерани-фронтовики, партизани і підпільники, трудівники тилу!

Від усієї душі вітаю вас, шановні товариші, з 65-річчям Великої Перемоги радянського народу над німецько-фашистськими загарбниками! Щиро бажаю вам нових успіхів в усіх справах, міцного здоров'я, довгих років мирного і щасливого життя.

Разом із вами я схиляю свою голову в доземному уклоні перед безсмертним подвигом полеглих героїв. Ніхто і ніщо не забуто! Вічна їм пам'ять, честь і слава!

Люди, бережіть мир!
Люди, будьте пильні!
Перемога буде за нами!

Петро СИМОНЕНКО,
голова фракції КПУ у Верховній Раді України,
Перший секретар ЦК Компартії України.

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

У листах червоноармійця **Михайла Семеновича Фісуна,** одного з тих, хто власним життям заплатив за Велику Перемогу, немає опису військових баталій. Можливо, тому, що в короткі години відпочинку простий радянський солдат хотів думати про життя поза війною, а можливо, тому, що під кожним листом стоїть помітка «Просмотрено. Военная цензура»...

Червень 1944-го року

«Вітаю шановне моє сімейство! В перших рядках хочу повідомити, що я поки що живий і здоровий, чого і вам бажаю...

Пишіть мені, як там рідня, як у вас справи. Як із хлібом, чи є молоко, яка у вас городина, що із садком — чи буде фрукта у цьому році?..

*Вже майже всі роз'їхалися. І я днями буду направлений до іншої частини. Дуже хвилююся — Гриша (старший син. — **Ред.**) давно не пише і сниться погано.*

Пишіть мені побільше. Міцно всіх цілую...»

Липень 1944-го

«Здрастуй, шановна дружина Марія Данилівна! Отримав від вас листа, де ви пишете, що у вас корову забирають. Взнай в захисника, чи є такий закон. Як є, то віддай і не журись. Господарюй, чекай, як живий буду — прийду. Скучив дуже за вами всіма...

Дорогий мій син Яша. Вже близько до передової. Тут місцевість нерівна — весь час з гори та на гору. У нас таких гір і не бачив ніколи. Скоро буду румунів ганяти... Пишіть, як там у вас з грошима, які податки...

«Старокожку Івана поранено. Мабуть, після лікування буде вдома, бо йому ноги перебило, в руку та в бік поранено. Як у вас справи, як городина? Може, живий буду, то повернуся...»

Вересень 1944-го

«Шановна Марія Данилівна! Зараз знаходжусь в Угорщині. Скоро ворога доб'ємо і буду вдома. Не хвилюйся за мене. Від Гриші вже два місяці листів не було. Дуже я за нього переживаю...»

Жовтень 1944-го

«Вітаю вас, мої любі. Отримав листа, в якому пишете, що корівку нашу таки забрали. Нічого, переживемо, що ж тут вдієш?.. Скоро війна закінчиться, прийду додому. Передавайте всім вітання...

Вже пішов другий рік, як я в армії...»

Грудень 1944-го

«Живу добре, тільки голова вже зовсім білою стала. Одягнені тепло, не мерзну... Хороші мої, пишіть мені частіше. Це ж війна, не прогулянка: сьогодні живий, завтра — ні. Вітаю вас з Новим роком, бажаю провести свята якнайкраще...

Дуже скучив за вами. Отримав від Гриші листа, з якого дізнався, що йому відірвали ногу. Заплакав... Але чого не зробиш заради Батьківщини...»

Березень 1945-го

«Ми ще у ЧССР. Живу на березі річки Грони. А на іншому боці — німці. Їх вдень добре видно. А ми вдень більше спимо, а вночі воюємо. Я вже й звик: он наскільки кого поранить, кого — вб'є, а я й досі неушкоджений...

Напишіть мені, що ви там сієте, саджаєте. Дуже мені цікаво...»

НАРОДНИЙ КОМІСАРІАТ ОБОРОНИ
В/Ч ПОЛЬОВА ПОШТА 78132.
21 травня 1945 р. №77
Гр-ці Фісун М. Д.

У відповідь на ваш лист від 12.05.45 повідомляю, що в/с Фісун Михайло Семенович 26 березня 1945-го року загинув смертю хоробрих. Бій був важкий, тому ніяких документів знайти не вдалося.

Прийміть мої щирі співчуття з приводу тяжкої втрати. Бажаю вам мужньо перенести горе.

Начальник штабу капітан Барбаканов.

Лише в 1980 році рідні отримали звістку про те, що ім'я Михайла Фісуна під номером 5309 внесено до списку радянських воїнів на братській могилі в місті Зволен у Чехословаччині (всього тут 17 тисяч імен).

Уривки взято із фронтових листів, які зберігаються в родині молодшого сина загиблого солдата Якова Фісуна.

На знімку: 9 жовтня 1944 р. Трансильванія, м. Савати. Михайло Фісун (обличчя виділено) із бойовими побратимами.

Текст і фото взято із сайту svetlovodsk.com.ua за 7 травня 2009 р.

У Луганську з'явилася нова вулиця, якій дали ім'я Визволення Луганська. Вона починається біля знаменитого танка «тридцятьчетвірки», піднятого на постамент. Пропозиція увічнити в назві вулиці день визволення Луганська від німецько-фашистських загарбників надійшла від ветеранів під час їх традиційної зустрічі напередодні 9 Травня з луганським міським головою Сергієм Кравченком

Автограф для пані Марії

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

Трохи історії. Територія Закарпаття — за підсумками Першої світової війни й відповідно до Сен-Жерменського мирного договору — на правах автономії була включена до Чехословацької Республіки. Згідно з Мюнхенським пактом, восени 1938 р. частина низинних районів одійшла до Угорського королівства. В березні 1939 р. угорські фашисти потопили в крові Карпатську Україну зі столицею в Хусті й окупували увесь край. Закарпаття визволено військами 4-го Українського фронту наприкінці жовтня 1944 р. Місцеве населення з великою радістю і надією зустріло Червону Армію. На цій хвилі до її лав добровільно почали записуватися тисячі юнаків і дівчат. Трохи менше — до чехословацької армії.

Із великого гірського села Керецьки Свалявського району на фронт пішло 125 добровольців, серед них семеро дівчат. (Живуть сьогодні лише п'ятеро дідусів і троє бабусь).

Іван Юрійович Марфинець (1926 року народження, інвалід першої групи, але ще є сила в руках і цупка пам'ять та світлий розум, хоча без палки йти не може) на моє прохання знайшов-таки листа до своєї матері. Із госпіталю. «Із фронту я не писав. Кожен день — бої. Я був кулеметником. Наш «Максим» не підводив — стріляв влучно... Може, й якісь забобони заважали, або й чисто юнача мрія — якнайскоріше закінчити війну й повернутися додому. Та й не звикли ми бути тоді писати. Я ж ніколи ніде з дому не був. А щоби написати листа — у моїй уяві, то мала бути якась величезна подія!.. Бої точилися на теперішньому перетині кордонів Польщі, Чехії та Німеччини. Там мене поранило одного дня двічі — протягом, може, трьох годин. Перший раз знесло п'яту на правій нозі. Лежав перебинтований разом із пораненими товаришами під якоюсь великою спорудою, а німці почали артнаступ. Ми, хто міг якось рухатися, поповзли до підвалу. І тут — бабахнуло. Мені «припало» вдруге — велика рана на лівому клубі від гарматних осколків. Потім переніс дві операції прямо у прифронтовому госпіталі. А тоді — відправили в місто Кіровабад аж до Азербайджану. Звідти й написав мамі. Тямлю: плачу, як дитина. Ходжу на милицях. Молодий, іще вчора здоровий. Із нашого села в одному взводі кулеметників воювало вісім хлопців. Я бачив, як помирав Лука Сливка — на моїх очах. Тоді двоє загинули. Через якийсь час за дві доби п'ятьох нас поранило...»

«Добрий день, дорога мамко! У перших словах свого листа, писаного з міста Кіровабад, повідомляю, що я живий. Вам желаю здоров'я і щастя. Я перебуваю в госпіталі — шпитальні, по-нашому.

Я не дуже ранений — не журіться. Я в силах. Почуваюся доста добре. Йде яр (весна), то всьо скоро погоїться і ще піду на фронт. Тут дуже файно, уже тепло, доктори привітні, добрі. Мені не пишіть, бо скоро випишуть мя звідси, і лист може мя тут не застати. Із хлопців наших я тут не видів нікого. Будьте здорові! Усіх Вас поздоровляю від себе і від Бога добрим здоров'ям. Іван».

— Цей лист я писав, може, й цілий сполуденок (пообіддя). Плакав. Думав. Не хотів відправляти. Ходжу на милицях, рани кровоточать... Але таки, гадаю, дам про ся знати моїй мамі...

З Марією Федорівною Гораніною ми познайомилися п'ятнадцять років тому. Вона прийшла до редакції з, м'яко кажучи, несподіваним проханням: «Допоможіть узяти автограф у Клінтона». Сьогодні Марія Федорівна зізнається, що тоді «Голос України» був далеко не першою «інстанцією», до якої вона звернулася з цим проханням. «І скрізь, навіть у Міністерстві закордонних справ, про мене думали, ніби я трохи не при собі», — згадує Гораніна.

Річ у тім, що 15 років тому президент Сполучених Штатів Білл Клінтон мав уперше приїхати до України з офіційним візитом. Цю подію було заплановано на 11 травня, одразу після відвідин Москви, де Клінтон брав участь у святкуванні Дня Перемоги. І своїм проханням отримати його автографа Марія Федорівна шокувала не тільки МЗС, а й добру частину наших журналістів. І як це буває у таких випадках, нарешті телефон задзвонив на моєму столі. Коли мені пояснювали суть справи, я відчувала себе у глухому куті, бо мені вже не було до кого перенаправити візитерку. На той момент я була останньою, наймолодшою ланкою у нашому журналістському ланцюзі... Подумки я відвела хвилин з десять, щоб підібрати слова, як культурно пояснити жінці, що ми з Біллом Клінтоном, на жаль, не знайомі особисто. А тому допомогти з автографом я навряд чи зможу. Але десять хвилин затягнулися і перетворилися на неймовірну історію, яка вже 15 років не виходить у мене з голови.

Школа

Вам цікаво, чи отримала Марія Федорівна того автографа? Наберіться терпіння і дочитайте цю статтю до кінця. Одразу зауважу: Марія Гораніна не є колекціонером автографів. Вона їх вишиває, як узори, на своїй вишиванці. Навіть не так. Вона переконана, що її вишиванка вишивається душами тих людей, які залишили на ній свої автографи. «Вона, як айсберг. Усі бачать білосніжну вишиту частину. Але головна частина айсберга захована під водою. Вона велика, небезпечна і страшна. І забувати про неї не можна. В історії з моєю вишиванкою, ця невидима частина — війна». А почалося все 22 червня 1941 року.

— Того дня мені виповнилося вісім років. День був таким довгим, таким високим. Ми, діти, почувалися якось вільно. Це пізніше я зрозуміла: коли батьки почули звістку про війну, їм уже було не до нас... А наступного дня у сусідній школі відкрили мобілізаційний районний пункт. То була єврейська школа, і я її трохи побоювалася. Точніше не так школу, як те невідоме шкільне життя, до якого того року мала приєднатися і я. Вона лякала мене гамором, вікнами, осяяними електролампочками. Але в перший місяць війни яскрава школа стала більше схожою на чорну хмару. З усього району до школи потягнулися мобілізовані. Зазвичай їх проводжали дружини, матері, діти. Я пам'ятаю день, коли на залізницю, одразу за школою, скинули першу бомбу. І як уся ця хмара людей в паніці розлетілася в різні боки. Того дня було запроваджено заборону на білі хустки...

22 липня у нашому Крижополі вже порядкували німці. Маленьке містечко на великій залізниці оборонялося дві доби. Біля єврейської школи було підбито два радянські танки. Вони стояли навпроти нашої вулиці, і ми, дітлахи, каталися на розкручених баштах... У тому бою загинуло багато і радянських, і німецьких солдатів. Наших закопали в ямі просто на шкільних клумбах. Німецьких — поховали з почестями. Хрести із залізними касками стояли у два ряди вздовж дороги. Мені щодня доводилося ходити повз них до української школи, яка стояла трохи далі, за залізницею. А для єврейської школи новий навчальний рік не почався.

Під кінець жовтня до нас почали прибувати євреї із Буковини. Їх везли до Вапнярки, а потім пішки гнали до Крижополя. Єврейську школу обнесли колючим дротом. І її знову оточила хмара жінок. Вони були в чорних хустках за наказом уже нового командування. Кілька місяців тому ці жінки були тут, проводжаючи своїх чоловіків і дітей. І тепер вони дивилися через колючий дріт на те, що і є справжньою війною. А з іншого боку дроту стояли змучені люди з мисками та чашками і просили тільки одного: «Зупи».

Я пам'ятаю, як якийсь чоловік подарував мені кольорове намисто за те, що мама передала йому трохи їжі. Те намисто швидко розкришилося. Батьки казали, ніби воно було зроблено із хліба...

А потім настали холоди. Людей поменшало. Колись яскраві шкільні вікна тепер стали чорні. Крізь вибиті шибки зі школи виходило життя. Коли почалися морози, зі школи почали виносити трупи. Їх закопували в тих саме клумбах, де раніше — радянських солдатів. Тих, хто міг ходити, збирали в малі групи і гнали до Бугу топити. Вони цього не знали. Питали в перехожих людей, чи далеко те місто, яке називається Бугом? І в їхніх голосах було стільки надії, що незабаром весь цей жах закінчиться, і вони нарешті спочинуть.

Останній

Цей унікальний знімок, на якому спецкор газети «Красная звезда» Олександр Єфімов увічнив у середині 1960-х років десятьох братів-фронтовиків Лисенків з села Бровахи, що на Черкащині, вже друкувався у «Голосі України». Напередодні 51-ї річниці Перемоги авторові цих рядків вдалося побувати у сім'ї Лисенків, з якої 1941 року пішли на війну десятеро синів, і всі вони, зранені, але живі, повернулися додому. До Матері, до п'ятьох сестер, до могил батька і ще одного брата, яких забрав голодомор 1933-го.

Від тієї зустрічі і газетної розповіді «Вже почалось, мабуть, майбутнє... не забувайте незабутнє, воно вже інеєм взялось», минуло 14 років. І я знову у Корсунь-Шевченківському районі, у Бровахах. Невеликому селі, знаменитому єдиним в Україні пам'ятником Матері — Євдокії Данилівні Лисенко, колгоспниці-трудівниці, яка народила і виростила 16 дітей.

Сільський голова Анатолій Сичков показує скромну хату, де мешкає 88-річний Степан Лисенко. Останній живий фронтовик з десятьох братів. Останній бровахівський солдат, що пройшов війну з 1941-го по 1945-й.

— У селі, — каже Анатолій Петрович, — ще є кілька людей, що мають статус ветерана війни. Однак Степан Макарович, інвалід першої групи, єдиний свідок і учасник численних фронтових битв.

Біля хати пораться, спираючись на ціпок, сухорлявий дід Степан. Сільський голова голосно вітається. «Степан Макарович, — пояснює мій провідник, — має слуховий апарат, але — вітчизняний, поганенький. Давно пора б замінити - на імпортний, якісний».

Господар помічає гостей і припрошує до хати.

— Четвертий рік, як немає моєї баби Марії, — каже, з зусиллям переступаючи поріг. — Ще раніше помер син, трагічно загинула дочка. Тепер виглядаю з Корсуня останню свою надію, доньку Ліду, онуків.

На стінах світлиці Степана Макаровича родинні портрети. Втім, світлин усіх братів немає.

— Найстарший брат, Хтодось, — перелічує на пальцях господар, — народився 1910-го, Петро — 1912-го, Явтух — 1916-го, Василь — 1918-го, Іван — 1919-го, Михайло — 1920-го, я, Степан, — 1921-го, Микола — 1922-го, Павло — 1923-го та Андрій — 1924-го. Сестра Степанида була 1911 року народження, а Євдокія, Анастасія, Марія і Ганна народилися у тридцятих роках. Євдокія і Ганна живуть й досі у Бровахах.

— Як вдалося вижити такій великій сім'ї?

— Наш батько, Макар Несторович, був майстер на всі руки. Сам зробив млина. З усіх сіл люди носили до нього збіжжя, щоб змолоти борошна. Було у нас майже вісім гектарів землі, свій реманент, коні, воли, корови, вівці. Коли почалася колективізація, батько навідріз відмовився віддавати нажите тяжкою працею у колгосп. Тоді наше добро забрали примусом, а сім'ю вигнали з хати і виселили за хутір. Батько від горя та голоду помер.

Мати, Євдокія Данилівна, пішла із старшими дітьми працювати у колгосп. У своєму господарстві залишилася одна корівчина. Вона й порятувала Лисенків у страшному 33-му.

— Тринадцятирічним я вже водив коней, ходив за плугом, — пригадує дитинство Степан Макарович. — Перед війною вивчився на тракториста і в шістнадцять років крутив корбу на недоброї слави ХТЗ. Поки заведеш його — всю душу витрясеш! У радгоспі «П'ятирічка» за місяць каторжної роботи платили копійки. А хотілося щось з одежі купити. Адже на ХТЗ, який не мав кабіни, і в дощ, і в сніг ми, трактористи, промерзали до кісток... У квітні сорок першого призвали мене до армії, у військове училище. Якраз перед 22 червнем став я танкістом. Але що то був за танк — БТ-7! Як і трактор ХТЗ — запалюється у гарбузинні і глухне...

Після поранення під Смоленськом потрапив Степан Лисенко у піхоту, 83-ю гвардійську стрілецьку дивізію. Пройшов з боями до Кенігсберга. І знову тяжка контузія, безліч осколочних ран.

— Ті шматки заліза виходили з мене десятками років після війни, — продовжує ветеран. — Не звертав я на них уваги. Бо треба було знову сідати на трактора. Роки настали тяжкі: сорок сьомий, сорок восьмий. Цілими днями і ночами, чорний, як чорт, ковтав

Єврейська вишиванка

Під новий рік чи одразу після нього в хату, де мешкала з батьками і з двома меншими братами восьмирічна Марійка, прийшов чоловік. Він був не тутешній. Місцевий, мабуть, і не наважився б просити про таке сім'ю з трьома дітьми: «Прийміть єврейську родину»... Мама сказала, «хай ідуть», коли дізналася, що в сім'ї є двоє дівчаток Марійчиного віку. Того саме вечора і відбулося знайомство. Жінку звали Анна, її чоловіка — Міля, сестру чоловіка — Клара, а як звали дівчаток-близнючок, Марія Федорівна не пригадує. Вона з ними не гралася. Нині й сама дивується — чому. Може тому, що з усіх українською мову знала тільки Анна. І володіла нею бездоганно, так що батьки Марії Федорівни навіть припустили, що до війни Анна працювала вчителем. Трохи українською балакала і Клара. Але у неї виходило дуже смішно. Марія Федорівна досі згадує окремі фрази: «Чи ви вже робили вогнь?» Анна розповідала, що вони прибули «з Буковини, з Черновіців». Але в Крижополі тоді ще нічого не чули ні про Чернівці, ні про Буковину. Як довго сім'я Анни мешкала в їхній хаті, Марія Федорівна не може сказати точно. Але пам'ятає, що батьки почали шукати можливість переправити «гостей» в інше місце. І допоміг у цьому... місцевий староста.

— Домовлятися з ним пішов батько. Він вигадав таку легенду: « У мене в домі живе сім'я: Анна — українка, а чоловік у неї — жид. Куди їх переправити?» А староста й каже: «Пришліть до мене Анну». І вже старості вона розповіла, що Міля вміє робити мило. А що таке мило в роки війни? Це скарб! І як ми вже пізніше зрозуміли, свої слова вона підкріпила металом. Очевидно, сім'я Анни була все-таки не такою злиденною, як наша. І їх відправили в село Городківку, за 10 км від Крижополя. За національною ознакою це село складалося з трьох частин: українці, поляки та євреї. Відвезти Анну у Городківку взявся наш сусід. Це пізніше ми дізналися, що він був поліцаєм, хоч і не носив пов'язки. Він одразу здогадався, що в Анни є приховане на чорний день золото. І всі ці роки аж до визволення її шантажував. Узагалі городківським євреям жилося нелегко. Вони мали можливість працювати, переправляти на базар свої товари. Але час від часу усіх їх збирали на розстріл. І тоді за життя платити доводилося золотом. Так Аннина сім'я і вижила. Але про все це я дізналася тільки через 50 років, коли розпочала пошуки Анни. Тоді саме я і дізналася їхнє прізвище — Вайнер.

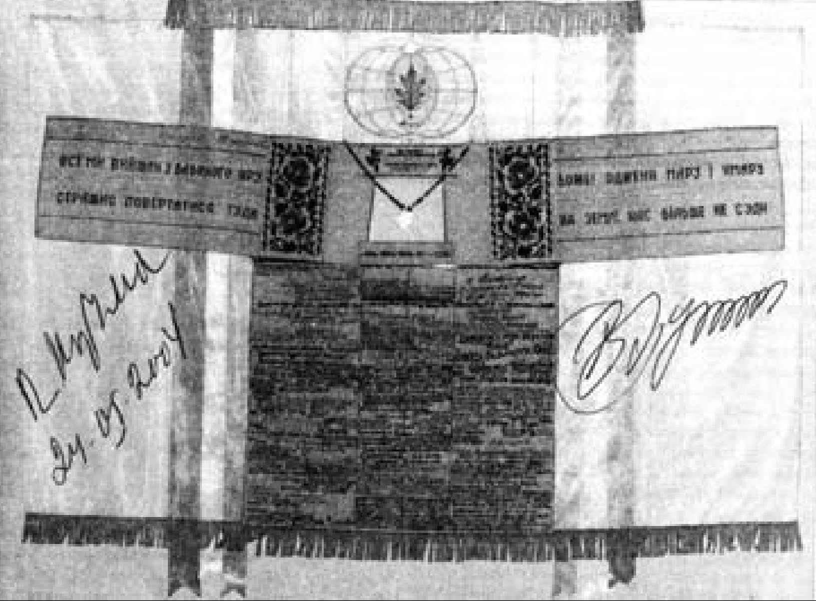
А в день нашого прощання Анна підкликала маму і дала їй білосніжний згорток. То була вишиванка, вишита такими яскравими нитками! Я сприйняла її як скарб, як диво. Ми, сільські діти, були жадібні до кольору. Тоді я не розуміла, що цією вишиванкою Анна дякує нам за порятунок. Як не розуміла, що перед розстрілом могли постати і всі ми.

Довідка «Голосу України» 1991 року.

Марія Гораніна однією з перших в Україні отримала медаль Праведника Держави Ізраїль. Нині ця медаль разом з вишиванкою Анни Вайнер зберігаються у Музеї Великої Вітчизняної війни м. Києва.

Символ миру

Усю окупацію сім'я Марії Федорівни чекала на Анну. Але приїхав тільки її чоловік і то — раз. Він привіз величезний шмат не розрізаного мила. Через базар батько Федір дізнався: щойно Буковину визволили, сім'я Анни Вайнер подалася додому. Батьки образилися, що Вайнери не приїхали з ними попрощатися. А Марія Федорівна продовжувала чекати. Вона була впевнена, що Анна дасть про себе знати. Її вишиванку Марія Федорівна вдягла лише раз: на відзначення 50-річчя розстрілів у Бабиному Яру. Зробила це навмисно. Може, там буде хто з Вайнерів і впізнає вишиванку. Марно.... А ще Марія Федорівна вишила для Анни свою вишиванку... Але час спливав. Марія Федорівна поховала батьків і зрозуміла, що Анни вона більше не побачить.

І тоді 1993 року Марія Гораніна розпочала роботу над третьою вишиванкою. Вона хотіла її зробити майже копією єврейської сорочки, але щоб замість узорів були автографи людей, від яких великою мірою залежить не тільки сьогодення, а й майбутнє світу. Саме таку історію і розповіла мені 15 років тому Марія Федорівна.

Далі події розгорталися у жанрі фантастики: у «Голосі України» вийшла стаття під назвою «Пане Клінтоне, дайте автограф». Михайло Дорошенко, на той час прес-секретар Президента Леоніда Кучми, відреагував на прохання про автограф Клінтона очікувано — глибокою паузою. Але після статті у «Голосі України» сказав: «Не уявляю, як це зробити, бо протокол візиту розписано по хвилинах. Але принесіть цю сорочку і побільше примірників «Голосу України». Будемо підсовувати протоколістам. Може, щось і вийде».

Вийшло. Ось так на вишиванці Марії Федорівни з'явилися автографи Леоніда Кучми і Білла Клінтона. Нині на сорочці можна побачити підписи Папи Римського Івана Павла другого, першого президента України Леоніда Кравчука, колишніх президентів Росії Бориса Єльцина і Володимира Путіна. 1 вересня 2000 року в річницю початку Другої світової війни цю сорочку було представлено на засіданні Ради Безпеки ООН. Там вона дістала символічну назву «Вишиванка миру». І уже під цієї назвою вона нині увійшла в Книгу скорботи України, різноманітні довідники тощо. Усього на вишиванці більш як 200 автографів. Марія Федорівна мріє отримати автограф лауреата Нобелівської премії миру 2010 року. Для неї це дуже важливо.

А ще вона мріє, що буде вшановано пам'ять загиблих і похованих біля колишньої єврейської школи. Коли Крижопіль було визволено, хрести знесли. 1965 року на цій тричі меморіальній землі збудували нове приміщення школи під номером 1. Пам'ятник, стела, музей, парк... Як завгодно, головне, щоб люди пам'ятали.

— Я стільки років б'юся за це, і все марно. Багато моїх ровесників уже й не пам'ятають, що саме відбувалося в ті дні біля єврейської школи. Щоб мати на руках документ, я звернулася до товариства пошук «Обеліск», яке нині спільно з фондом Аденауера розшукує в тому числі і німецькі поховання. Тож у мене на руках є офіційний документ, який засвідчує тричі меморіальність цієї землі.

1982 року, коли мій клас, який пішов у школу 1941 року, вперше через 30 років після закінчення зібрався разом, нам довелося відзначати цю зустріч у приміщенні нової школи. І тоді в пам'ять про події 40-ї давності ми посадили біля школи дуб. 2002 року, коли ми зібралися відзначити 50-річчя закінчення школи, той дуб зрубали під корінь.

Наталя ФІЛІПЧУК.

На знімках: біля Бабиного Яру. Марія Федорівна (третя ліворуч) у тій саме вишиванці; «Вишиванка миру». Ліворуч — автограф Л. Кучми, праворуч — В. Путіна (ці автографи зроблено на фотознімку).

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

«Галино, ось уже два тижні ми ведемо найзапекліші бої під Москвою. Ворог багато чого втратив і мало чого домігся. Але становище, як і раніше, залишається серйозним. Наказ Батьківщини — відстояти рідну Москву — і ми з честю виконаємо...

Ти писала, що Сократ (капітан, близький родич сім'ї автора листа) був далі смоленського напрямку. У той час я як раз теж побував у тих місцях. Але ти не уявляєш, скільки там військових частин! Хіба можна знайти його.

Галиночко, не затримуй відповідь і взагалі, пиши частіше. Адже звідти листи йдуть довше. Так радує кожне слово від вас, начебто вдома побував.

Твій Костя.

Із листа Костянтина Васюшкіна, уродженця м. Костянтинівки Донецької області (дружині Галині).

Військово-польова пошта №92, 873-тя окрема рота зв'язку».

Лист відомого українського поета Володимира Сосюри своєму братові — командиру гармати, старшому сержанту артполку 383-ї стрілецької Шахтарської дивізії Ігорю Сосюрі.

(без дати)

«... Любий брате! Скільки днів пролетить, поки ти одержиш цього листа там, у вогні боїв за Україну! Завтра надсилаю тобі збірку моїх віршів «Під гул кривавий», яка нещодавно вийшла друком.

Я мрію про той день, коли зможу приїхати на фронт. І якщо побуваю у твоєму полку, я міцно обійму тебе, мій дорогий Ігоре.

Чи писав я тобі про свого сина, мого Олега? Закінчивши училище, він став тепер офіцером-зенітником і нині перебуває на фронті під Севастополем. Недавно я читав у газеті «Известия» про відбитий повітряний наліт на Севастополь. І там написано було про батарею під командуванням Сосюри, яка збила два фашистські літаки. Пишаюся своїм сином!

Надсилаю тобі вірш, написаний узимку. Ось він:

Коли додому я прийду
В годину радісно-побідну,
Я на коліна упаду
І поцілую землю рідну
Дніпро, і лавра, і мости,
Веселий гомін, дзвін трамваю...
По бруку рідному іти —
Я щастя вищого не знаю.
Сніги... Башкирія... Блакить.
Як сльози, падають години,
І у лице моє шумить,
Ридає вітер з України.

Прошу тебе, Ігоре, веди щоденник. Записуй усе, що бачиш, усе, що переживаєш. Він тобі стане в нагоді.

Як твої вірші? Чи пишеш їх? Якщо так — не забувай про природу, про пейзажі України, про бойових друзів.

Я теж почав писати вірші у вогні й бурі громадянської війни. І теж вів щоденник, у якому відобразив усе бачене й пережите.

Передай своїм товаришам щире вітання від мене й гаряче побажання швидкої перемоги над проклятим ворогом нашої Батьківщини.

Бий фашистських дияволів і за мене, Ігоре. Під шум пострілів скажи іноді про себе: «Це вам і від Володьки!» Міцно цілую тебе й обнімаю, мій рідний. Твій брат В. Сосюра.

Архів МО СРСР Ф.383 сд. Сп.1 від 693569 № 78».

Ігор Миколайович Сосюра — брат відомого українського поета В. М. Сосюри. Служив в 966-му артполку 383-ї стрілецької Шахтарської дивізії командиром гармати. Її обслуга хоробро відбивала атаки противника, за що багато разів одержували подяки від командування. І. М. також писав вірші — «Шахтарська артилерійська», «Відповідь «Катюші» та ін. Листи, які одержував старший сержант від свого брата, читалися колективно в артполку й друкувалися в дивізійній газеті.

Редакція газети висловлює подяку за надані матеріали письменнику Віктору Логачову, укладачеві збірки «Листи з фронту» (видавництво «Донбас»).

солдат

пилюку на неповороткому «Універсалі». Ставили за цю роботу «палички», трудодні. А ще — мало не щодня приходили до хати активісти і вимагали сплатити податки на дерево, порося, курку. Не сплатиш — підеш під суд. Заїдала позика. Щоб звести кінці з кінцями, зробив я дома невеликого млина. Для себе, сусідів. Розлютило моє «одноосібництво» голову сільвиконкому Павлія. Прийшов він до нас у двір і розбив млинка...

Скаліченими прийшли з фронту й Степанові брати. Андрій та Хтодось — без ніг. Петро — без руки. Михайлові пошматувало все тіло. Сашко, який розписався за всіх братів Лисенків на рейхстазі, дістав тяжке поранення в голову... Але вдома треба було працювати, годувати сім'ї. Добре, що всі у роду майстровиті, тямущі. Тож, попри інвалідність шістьох братів, вони давали собі раду. Самотужки будувались, обживались.

— Немає вже в живих дорогих моїх братів, — зітхає Степан Макарович. — Залишився я сам та пам'ятник Матері біля школи. Там є й музей про нас: фотокартки, десяток шинелей, десять пар чобіт, десять пілоток... Чи відкритий? — запитує у сільського голови.

Анатолій Сичков нарікає на бровахівські біди. Торік, попри його старання, вперше за всю свою історію, не розпочала навчальний рік школа, закрито й дитсадок. Дітей шкільного і дошкільного віку у селі небагато — близько 50 душ. А без навчальних закладів немає перспективи у села, нагадує голова. У школі розміщений музей Лисенків. Однак без опалення і догляду експонати можуть загинути. Не раз приїздили до села керівники обласного масштабу, народні депутати України. Навіть голова парламенту Володимир Литвин. І він, і інші обурювалися тутешньому допотопному бездоріжжю. Обіцяли допомогти. Проте шість кілометрів, які з'єднують село української Матері та її синів з «великою землею», так і лишаються нездоланною проблемою. У держави грошей немає, а сучасним латифундистам, що забрали у селян земельні паї, байдужа й історія, й люди, й останні трударі-солдати, які скропили ту землю потом і кров'ю.

Разом з сільським головою просимо Степана Макаровича одягтися «по-святковому» — для фотографії. Ветеран дістає зі шафи «парадну» форму — старенький піджак, що дістався дідові, очевидно, з плеча онуків. Подумалось: колись мріяв молодий тракторист Лисенко придбати собі хоч якусь одіж. Не вийшло — у колгоспі працював задарма. Не вдалося одягти гарного костюма й за все життя. Нині за знімку для «Красной звезды» стоять брати Лисенки в убогому одязі... Зате 9 Травня, державна ідеологія невтомно славословила ветеранів війни. І знову забувала про них до наступного Дня Перемоги.

Навіть зараз, коли в області залишилося 4 тисячі інвалідів війни, 1345 колишніх фронтовиків не забезпечені автотранспортом. За 2008-2009 роки жоден ветеран не отримав автомобіля. А на пільгове перевезення держава виділяє всього п'ять гривень на місяць для кожного учасника війни. Як добратися старенькім до лікарні? Та ще з таких сіл, як Бровахи? Ось і вислуховують щодня захисники Вітчизни від нинішніх перевізників гіркі докори. Що вони й досі живуть на білому світі...

Замість післямови

«Мені сумно писати ці рядки». Так завершувався нарис «Вже почалось, мабуть, майбутнє...» Надруковані чотирнадцять років тому слова можна повторити нині без змін: «Думаю про тих, хто ніколи голосно не згадував про війну — про свого батька, Івана Чернявського, батькових односельців — Степана Тимка, Івана Вітра, Павла Зубенка... Бровахівських братів Лисенків... Знаю їх десятки, сотні колишніх старих фронтовиків... Вони тихо, один за одним, ідуть із життя. Не в змозі прожити на принизливу пенсію, підлікувати давні рани, потурбувати своїх дітей. Вони помирають мовчки. Старий солдат як був, так і залишився сам на сам. Тоді, на полі битви, — зі смертю. Сьогодні — з незахищеною старістю».

«Через 65 років по війні», — залишається лиш додати.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімках: десять братів Лисенків, які пішли на війну і всі повернулися живими; останній солдат села Бровахи Степан Макарович Лисенко.

Фото автора та з родинного архіву І. М. Лисенка.

Відмовитися від партійної символіки під час святкування Дня Перемоги запропонував голова Тернопільської облдержадміністрації Ярослав Сухий. Відповідного листа він адресував лідерам місцевих осередків політичних партій. Зроблено це, щоб не допустити конфліктних ситуацій під час святкування

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

«...Дякую, Нінусик, моя чарівна, за милі, теплі твої листи, які зігрівають моє серце... Твої ласкаві слова надихають на ще більші подвиги в боротьбі з німецькими варварами...

Скоро два роки, як я не бачу тебе, моя ти кохана. Якби ти знала, як моє серце б'ється про тебе. Немає тієї хвилини й години, щоб я не бачив тебе перед собою.

...Я пригадую наше миле й хороше життя. У найтяжчі хвилини я думаю про тебе й синочка. Ти одна для мене радість, кохання і життя. Люблю вас, тебе й синочка!»

Із листа учасника форсування Дніпра поблизу села Військового (Дніпропетровська область), замполіта 100-го гвардійського стрілецького полку М. Величая дружині Ніні Павлівні.

«Здрастуйте, дорогі мама, Женюрка й Віталік!

Насамперед хочу повідомити, що я живий і здоровий, чого й вам бажаю, а також привітати з визволенням від гітлерівської сволоти улюбленого нашого міста. Сьогодні ж написав листи рідним і близьким для того, щоб якомога швидше дізнатися про долю дорогих нам людей. На цьому закінчую. Будьте здорові. Цілую. Ваш син, брат і дядько Павло».

Лист із фронту Героя Радянського Союзу Павла Яковича Гусенка матері від 26.10.1943 р. у визволений Дніпропетровськ. Загинув 20 вересня 1944-го в районі залізничної станції Прешов (Чехословаччина), направивши палаючий літак на ворожий ешелон.

«Скільки крові ллється за кожен метр нашої улюбленої землі, скільки життів треба для того, щоб очистити загиджену ворогом рідну землю. Не знаю, чи скоро, але час настане, коли з повною перемогою ми повернемося у свої рідні міста, до своїх коханих, до рідних, до рідної милої мамусі».

«Мої дорогі, здається, так недавно бачила вас, але як я скучила за вами. Мила, рідна мамуся, я зараз далеко, і не знаю, скоро побачу тебе чи ні, тому прошу, бережи себе, нині час весняний, я знаю, ти почала ремонт квартири. Матусю, не поспішай, я ще хочу зустріти тебе такою, якою залишила. Більше нічого мені не треба...»

Із листів Олександри Гавви своїй матері та сестрі на Дніпропетровщину. Олександра Гавва не дожила до Перемоги.

«Привіт із фронту! 2.9.44 р.

Здрастуй, моя кохана ненаглядна Любочка!

Сьогодні в мене велике свято: одержав довгоочікуваного листа. За який міцно, міцно цілую в самі губки, і ти, моя кохана, це відчуй. Я дуже непокоївся за тебе, адже, зрозумій, минуло 20 днів, нічого не одержував від тебе, і це мені здавалося підозрілим. Бо ти мені весь час писала регулярно, а тут раптом нічого. І от сьогодні радість, лист від моєї Любочки.

Миленька моя! Вірю, вірю тобі, що ти мене чекаєш. Скоро, скоро ми будемо разом. Моя кохана. А як хочеться тебе бачити й цілувати, цілувати без кінця. Сьогодні одержав орден. Отримав призначення на нову відповідальнішу роботу. Роботи дуже багато. Ну це нічого. Роботи я не боюся.

Пиши частіше листи. З нетерпінням чекаю. Цілую міцно, міцно й обіймаю свою ненаглядну кохану Любочку. Твій навіки Льоня».

Із листа Леоніда Петровича Петрова дружині Любові Яківні. Зустрілися вони в сорок третьому в госпіталі, де він лікувався, а вона працювала. Разом прожили 53 роки.

Честі не зронив, а слави позбувся...

або Допоможіть фронтовику повернути бойовий орден Слави!

Нестримний часу плин... Збігають роки, десятиліття, і лише людська пам'ять раз у раз повертає нас у минуле. Хоч би яке воно було — гірке чи радісне, веселе чи трагічне — пам'ять зберігає кожну мить нашого буття до останнього подиху.

Ходіння по семи лісах...

У 86-річного фронтовика Івана Михайловича Сербіновського пам'ять — двадцятилітки позаздрять: оповідаючи про далеке минуле, сипле датами, фактами, подіями, іменами колишніх однополчан. Немов із станкового кулемета, яким колись нещадно косив вороже плем'я. З такою пам'яттю бути б йому добрим істориком чи якимось вченим, але війна на самому злеті геть перекреслила всі надії сімнадцятирічного юнака.

Страшне слово «війна» Ваня почув о 10-й ранку 22 червня 41-го біля магазину і, залишаючи позаду себе плач і голосіння жінок, помчав велосипедом до міськвійськкомату — записуватися на фронт. Утім, даремно поспішав. Дивлячись з висоти майже двометрового зросту на худенького підлітка, який приписав собі два роки, вусатий воєнком порадив: «Підростеш на три вершки, і цієї війни ще наїсися від пуза». Напророчив, немов у воду дивився...

У день окупації Сум гітлерівцями — 9 жовтня 41-го — Іван з кількома десятками однолітків знехтували німецький «орднунг» і подалися до навколишніх лісів. «Зрештою, не ми одні, — пригадує фронтовик. — Ліси, подалі від Сум, кишіли від біженців. Фашисти, намагаючись запроторити втікачів на примусові роботи, прочісували їх з німецьким педантичністю...» І майже щоразу в перестрілках невеличкий загін недораховувався одного-двох нескорених духом підлітків. Лише трьом хлопцям із двадцяти, в тім числі і Сербіновському, вдалося вціліти після тих незліченних облав. Щасливчики дивом зуміли продертися через німецькі заслони до Миропільського району, непоміченими подолати передній німецький край і опинитися в розташуванні радянських військ. На календарі значився початок 43-го. Хлопці

з'явилися до штабу 3-го батальйону 764-го стрілецького полку 232-ї стрілецької дивізії як справжні привиди: «...Щоб не потрапити на очі фашистам, перед тим, як долати передову, вдяглися в білі простирадла, — згадує Іван Михайлович, — і зажадали «негайно прийняти нас до лав доблесної Червоної Армії». Документів у хлопців жодних, тож усі сміливо додали собі ріквпівтора. Утім, командир остаточно здався лише після заяви найменшого з них — Івана Сербіновського. Іван сказав, що він син знаного мисливця, добре знає зброю, влучно стріляє і готовий мститися ворогові. Цього вистачило, щоб його призначили другим номером до «максима» під начальство досвідченого кулеметника Євдокима Дужки. Оскільки і кулемет, і його молодий опікун важили рівно по 60 кілограмів, то однополчани прозвали нову кулеметну обслугу «півтора Максима»...

«Півтора Максима» йде в наступ...

Під час розповіді про Харківський «котел» та про оборону Сумщини, світлі очі ветерана темніють від пережитих спогадів. Майже півроку сиділи в обороні після того клятого «котла». День і ніч окопувалися, створюючи глибокоешелоновану оборону на Курській дузі. Спали не більш як п'ять годин на добу. І весь цей час Іван набирався військового досвіду. Й сьогодні пам'ятає свій перший бій — розвідку боєм, в якому їхня кулеметна обслуга підтримувала вогнем розвідників. «Німці отямилися, коли ми вже захопили половину Великої Чернеччини, що під Сумами, і таке почали — волосся й досі дибки стає! Спочатку накрили нас із Бітиці і Малої Чернеччини перехресним артилерійським і мінометним вогнем, а потім з обох сіл пустили в атаку на два взводи по роті піхоти і півдюжини танків». Тоді молодому червоноармійцю чи не вперше в житті по-справжньому стало лячно. «Якби не мій командир, Євдоким Євдокимович, той перший бій став би для мене й похоронним, адже ми в ар'єргарді прикривали відхід. В останню мить, коли вороже кільце ось-ось мало зімкнутися, він сам схопив «максима» на плечі і погнав мене поперед себе. Коли скотилися в наші траншеї, його шинель була посічена кулями й осколками, мов решето, моя ж — прострелена лише у трьох місцях...»

Після того бою Івана Сербіновського перевели до навчального батальйону при дивізії, там закінчив прискорені сержантські курси, став помічником командира взводу й отримав під своє командування кілька кулеметних і мінометних обслуг.

Нарешті, після виснажливої оборони, 20 серпня 43-го дивізія перейшла в наступ. «Оскаженілі від поразки на Курській дузі фашисти чинили такий відчайдушний спротив, що 20-кілометрову відстань до Сум долали 12 днів. Ми — в атаку, німці — в контратаку. У бою за Верхню Сиро-

Маловідома війна на річках

На Чернігівщині вшанували моряків-річковиків, судна яких знайшли спочинок у затоці поблизу Ладинки

Коли моряк–ветеран Пінської військової флотилії Олексій Школенко сказав, що брав участь у штурмі Берліна — не повірилося. Думалось, обмовився. Та, виявляється, справді, річкова флотилія брала активну участь у штурмі німецької столиці. Адже її перекинули на німецьку річку Шпреє, що протікає посеред Берліна!

З Олексієм Михайловичем зустрілися в Ладинці. Він, представники громадськості приїхали сюди вшанувати моряків-річковиків, які героїчно боронили Чернігівщину від німецько-фашистських загарбників у 1941 році.

Пінська військова флотилія була створена у червні 1940-го на базі розформованої Дніпровської військової флотилії. У її складі на початку війни було 7 моніторів, 8 канонерських човнів, 8 сторожових кораблів, 10 сторожових катерів, 15 бронекатерів, 4 тральщики, мінний загороджувач, загін глісерів і напівглісерів, зенітний артилерійський дивізіон, окрема авіаескадрилья, окрема рота морської піхоти, 7 самохідних плавбаз. Крім того, в липні флотилію поповнили два монітори з Дунаю та інші кораблі.

Річковики забезпечували переправи великих з'єднань, брали активну участь в обороні Києва. Після тяжких боїв залишки флотилії наприкінці серпня — на початку вересня перейшли на Десну.

— Частину моряків 24 серпня доправили до Остра автомашинами, — розповів голова ради Київської громадської організації «Товариство ветеранів розвідки військово-морського флоту» Олександр Мармашов. — Цей загін під командуванням майора Всеволода Добржинського два дні обороняв міст через Десну. Проти атак гітлерівців моряки вистояли. Коли в цей район підійшли наші війська, їхнє командування попросило залишити з ними вцілілих бійців у безкозирках. При цьому було сказано: «Коли вони є, то наші солдати не зрушать з місця, ще й в атаку підуть!».

Особливо на Десні відзначився підрозділ річного монітора «Смоленськ». Це судно збудовано в 1926 році на судноверфі Зеленевського у Кракові й було названо «Krakow». Під час «визвольного походу» 1939 року поляки затопили монітор. А наприкінці вересня того ж року його підняли з води та відремонтували в Києві, дали нову назву.

— Монітор був найпотужніший за озброєнням серед кораблів, які опинилися в Десні, — розповідає краєзнавець, капітан 2-го рангу у відставці Володимир Шило, який багато літ присвятив вивченню історії бойового екіпажу судна. — Він мав дві далекобійні гармати, кулемети, інше устаткування. Екіпаж — 36 душ. «Смоленськ» прикривав відхід військ, забезпечував переправи. Коли гітлерівці прорвалися до Десни з двох боків, 12 вересня командування наказало затопити монітор.

За відомостями дослідника, у Ладинському затоні затоплено, крім «Смоленська», до 10 кораблів, катерів. Командир із моряками у вересні 1941-го зайшли в Ладинку і зробили запис у сільраді про знищення суден.

— Далі моряки брали участь в оборонних боях, — каже дослідник. — За моїми підрахунками, на Чернігівщині загинули до 1000 моряків. Цікаві долі тих, хто вижив. Так, наприклад, комісар монітора «Смоленськ» Іван Сарапін, опинившись в оточенні, став підпільником. А після арешту потрапив до німецького табору аж у Францію. Там його якось вивели на небезпечну роботу: шукати й знешкоджувати бомби, що не розірвалися. Сарапін, коли охо-

Із спогадів комісара монітора «Смоленськ» Івана САРАПІНА:

— На світанку 10 вересня група кораблів зайняла вихідні позиції нижче Шестовиці. Сторожові катери і бронекатер із взводом морської піхоти прорвалися до Шестовиці. Вогнем катерів і монітора передові загони противника відкинули на 4—5 кілометрів від правого берега Десни, що дало змогу дивізіям вийти з оточення. Тяжко поранених бійців та офіцерів узяли на катери. Дії кораблів стали такими несподіваними для гітлерівців, що вони почали чинити опір лише через півтори години, це вже не могло завадити виходу наших дивізій з оточення. Так група кораблів Пінської флотилії успішно вирішила поставлене їй завдання.

ватку їх було вісім. Наших кулеметників загинуло... Я тоді весь день частував фашистське плем'я свинцевою юшкою, також був на волосину від смерті. Багатьох однополчан врятував від неї командир сорокап'ятки білгородець Удовиченко. Обв'язався зв'язкою гранат, виматюкався, перехрестився і кинувся під німецьку «пантеру», яка утюжила наші окопи за кілька десятків метрів від нас...»

Голос фронтовика перехоплює спазм і він замовкає, потім відвертається і витирає скупу солдатську сльозу. «Суми визволили на світанку 2 вересня, — продовжує згодом. — Німці припинили опір і почали поспішний відступ лише після загрози оточення радянськими військами, які наступали з Білопілля і Ромен...»

До рідної домівки сержант Іван Сербіновський заскочив лише на пару годин, обійняв матір, батька, залишив їм солдатську пайку і знову на захід — назустріч своїй бойовій славі. Без жодної подряпини форсував Дніпро, визволяв Київ, звідки воєнні дороги привели його до Корсунь-Шевченківського плацдарму. Ось там і показав фашистам, чого вартий справжній захисник Вітчизни.

Під час атаки поранили командира і він приймає командування взводом, а після поранення одного кулеметника, схопив «ручника» і на повний зріст з флангу пішов на фашистів. «Десятка півтора викосив, а міг би й більше, коли б сам не дістав поранення...» За цей подвиг 20-літній сержант Іван Сербіновський отримав свою першу бойову нагороду — орден Слави III ступеня. Після бою, навідріз відмовившись від госпіталю (лише два тижні в полковому медсанбаті), — знову на захід, на Румунію. Тамтешні Пашкани пам'ятатиме до скону віку.

«Гітлерівці по всій лінії оборони наїжачились дотами і дзотами, а між ними на пряму наводку позаривали в землю безліч «тигрів» і «пантер». Противник не тільки оборонявся, а постійно кидався в контратаки. Перед самим наступом тринадцять контратак відбили. Стволи кулеметів розпечені до червоного, патрони і снаряди, які підвозили тиловики, йшли у бій просто з коліс. За день ми оглухли і вчадили від диму, вогню і розривів. Пішли в атаку надвечір, коли вже почало смеркати. Німців вибивали з усіх щілин майже до півночі...» І за кілька днів на грудях помкомвзводу Сербіновського поряд з орденом засяяла медаль «За відвагу».

«...Ну ми й узялися до роботи...»

А полкові сурми знову кликали вперед. У першому бою в Чехословаччині, під Жедаром, не інакше сам Господь знову врятував Івана від смерті. «Забарися я в окопі хоч на мить, лише спомин від мене залишився б...» Ох і розлютився тоді Сербіновський на ворожих мінометних снайперів, які з-за укриття поливали вогнем авангард батальйону, і взявся провчити їх. «У них три міномети, я вирішив обійтися двома. Координати цілей з горища двоповерхового будинку, мов на блюдечку, виклав командир взводу. Ну ми й узялися до роботи...» Дуель тривала близько півгодини. Вела її практично лише мінометна обслуга на чолі з помкомвзводу, сусідню майже одразу накрили німці. Нічого, впоралися. Близько півсотні мін випустили. Сербіновський так розпалився, що заодно накрив ще й дві гарматні обслуги. За цей бій герой був нагороджений орденом Слави II ступеня.

Іван Сербіновський (праворуч) **з артилеристом Миколою Бірченком (1946).**

Свій останній бій, західніше Праги, сержант Іван Сербіновський прийняв уже після Перемоги — 12 травня.

«Полк був на марші, коли раптом якась блукаюча есесівська частина, яка, певно, пробиралася до американців, накрила нас вогнем з усіх видів зброї, — розповідає ветеран. — А після артпідготовки — «здрасте!» — з-за гори, під прикриттям танків, на весь зріст, німці пішли в психічну атаку. Що робити? Гармати швидко не розвернути — дорога вузька. Танків немає». Сержант Сербіновський одним із перших повернув у бік противника «максима» й почав відсікати кулеметним вогнем німецьку піхоту від танків. За мить у дію вступили наші міномети, за ними озвалися й гармати...» І знову свою оповідь ветеран перериває тривожною паузою. «У тому бою, за три дні після Перемоги, на моїх очах загинув командир нашого полку...»

За мужність і відвагу, виявлені в боях з німецько-фашистськими загарбниками, уроджене́ць Сум був відзначений 15 (!) подяками Верховного головнокомандувача.

Бій за справедливість — найважчий...

Службу Іван Сербіновський завершував на ремонтно-танковому заводі в Австрії. Додому повернувся у 47-му. Після цього мирній праці віддав ще 50 років життя, із них 30 літ — Сумському Червонозоряному рафінадному та 12 — «Ремверстату». Він і досі, як сам каже, «на коні»: з весни до осені порає город на власному обійсті (до речі, на розмову зі мною ветеран прийшов звідти з лопатою в руках! — **Авт.**). Й досі він — один із найактивніших членів ради первинної організації ветеранів, чи не найшанованіший військовий патрон рідної 5-тої школи. Бажаний гість фронтовик також в інших школах обласного центру, де виступає з уроками мужності. У кого він її перейняв сам? Передусім у батька — Михайла Васильовича, який повернувся з війни у 46-му (йому тоді виповнилося 50) з орденом Червоної Зірки на грудях.

А тепер — про інтригу, приховану в заголовку цієї публікації.

Не залишився Іван Михайлович Сербіновський без нагороди і за свій останній бій, що відбувся 12 травня 45 року. Однак за нього, через помилку писаря, замість ордена Слави I ступеня, фронтовику вдруге вручили орден Слави III ступеня. Про що свідчить і запис, зроблений в орденській книжці. Однак, людина скромна («умів бити ворога, а не просити подачок...»), Сербіновський не став добиватися справедливості: «Дякувати Богові, що живий з тієї м'ясорубки вернувся!». А на початку 48-го, згідно з наказом наркома Берії, яким заборонялося мати по два рівноцінні ордени Слави, Іван Михайлович відніс один із них «на зберігання» до міського військкомату. Воєнком обіцяв Сербіновському особисто звернутися до міністра оборони з клопотанням про відновлення справедливості і нагородження його орденом Слави I ступеня. Та чи забув, чи пообіцяв лише для красного слівця. Під тиском фронтовиків, які знають про цю «орденську» епопею, Іван Михайлович на початку 1980-х років усетаки звернувся з проханням до Міністерства оборони. У відповідь — мовчанка...

Тепер одна надія — на керівництво Збройних Сил України. Можливо, нинішні українські воєначальники віддадуть шану живому герою-фронтовику, який у 18 років став на захист Вітчизни, і допоможуть повернути йому вистражданий у боях за Батьківщину бойовий орден Слави.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

P.S. *Копія орденської книжка Івана Сербіновського, в якій зазначено всі номери вручених йому бойових нагород, є в редакції «Голосу України»*

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

29 липня 1944 року

«Здрастуй, моя дорога сім'я! Дружина Катя, дочка Маруся, тесть. Передаю Вам свій фронтовий привіт і багато всього хорошого. А воно настане тоді, коли покінчимо з ворогом і повернемося додому, щоб жити разом з вами однією сім'єю. Дорога Катюша! Новин у мене нема. Все рухається вперед. Женемо фашистську нечисть все далі й далі. Катя, я отримав твого листа, в якому ти писала, що снився сон, бачила мене в червоній сорочці. Я втратив свого товариша Трегубця Сьому, Тимчикового родака. Тож передай Тимчикові, хай передасть його дружині Лєні, хай більше не пише Сьомі листи. Як лишуся живий, розкажу їй, що з ним сталося. Часто бачуся з Яшком та Іваном Полярушем. Я ще здоровий, як бик. Не одного фашиста зажену в могилу. Катя, передавай привіт моїм батькам. Скучаю за вами.

Твій чоловік Яків Кашпрук».

18 червня 1944 року, лист до Дудник Ганни Кузьмівни

«Здоров кума! Це лист від Вашого кума та сестриного чоловіка Яші. Насамперед напишу вам, що я жив і здоров, чого й вам бажаю. І всього найкращого і наймилішого у вашому житті з вашими дітьми Марусею та Ванею. Ну, кума, я живу добре та весело, бо звик до фронтового життя. Одне тільки хвилює моє серце — як там моя дорога дружинонька Катя та донечка Маруся. Бажаю вам найкращого життя і з вами зустрітися та заспівати пісню «Вітер з поля...». Прошу відповіді.

Яша Кашпрук, п/п 08939 В».

Фронтові листи Якова Романовича Кашпрука передала в редакцію його онука — Оксана Моторна із села Гончарівка Літинського району на Вінниччині. Ще жива дочка фронтовика Марія Яківна, мати Оксани. Сам Яків, на жаль, не повернувся з війни. Він у перший день війни, 22 червня 1941-го, перший у селі пішов на фронт. І його прізвище так само перше значиться на постаменті загиблим односельчанам. Внучка Оксана дуже пишається своїм дідусем. З розповідей бабусі знає, що був дідусь високий на зріст. Мав густий чуб, чорний, як вороняче крило. Дуже гарно співав і танцював. Ці риси передалися його доньці та внучці. Марія Яківна з Оксаною створили фольклорний ансамбль, який не раз брав участь у телевізійних програмах, є лауреатом багатьох конкурсів. Батько Оксани Петро теж учасник ансамблю. Він чи не єдиний із самодіяльних артистів, хто грає на... березовій корі.

— Дідусь двічі йшов на фронт, — каже внучка Оксана Моторна. — У 1943 році він потрапив у полон. Було це в Польщі. Йому вдалося втекти і добратися додому. Коли дійшов до урочища Курняки, звідки вже видно сільські хати, впав на коліна і довго цілував землю. А в 1944-му його знову призвали в армію. Їхній підрозділ формували у сусідній Хмельницькій області. Перед відправкою на фронт дідусь попросив у командира дозволу попрощатися з сім'єю. Йому дозволили. Не знав, що та зустріч стане останньою...

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

На знімку: в Оксани Моторної збереглося єдине фото дідуся Якова Кашпрука, поруч з Оксаною її мати, дочка фронтовика Марія Яківна.

Фото автора.

рона відійшла на безпечне місце, влаштував втечу кількох військовополонених. Згодом він став командиром великого партизанського загону — до 1500 бійців. У 1946 році комісар повернувся додому.

В. Шило разом з І. Сарапіним викрили одного «героя»-боцмана, який втік із «Смоленська», а по війні, думаючи, що всі члени екіпажу загинули, розповідав в обласній газеті про свої «подвиги».

Відомо, що військова флотилія у 1943 році під час наступу Червоної Армії відродилася. Судна були спущені на воду під Новгородом-Сіверським і брали активну участь у забезпеченні переправ наступаючих військ.

Нині ентузіасти-пошуковці планують підняти з Ладинського затону «Смоленськ», щоб відреставрувати і встановити у Чернігові. Цю ідею пробували реалізувати в радянські часи. Вже й зібрана була відповідна техніка. Однак в останню мить високий партійний начальник висловив сумнів: а якщо на кораблі зрушиться боєзапас? Тоді вирішили не ризикувати. Але тепер є більші можливості для обстеження судна, тож цей задум намічено найближчим часом втілити в життя.

...Біля пам'ятного знака на честь героїчного «Смоленська» відбувся мітинг, в якому взяли участь ветерани флоту, представники громадськості Києва, Чернігівського району. Бійців Пінської військової флотилії було вшановано салютом із гвинтівок.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Ладинка Чернігівської області.

На знімку: моряк-ветеран Пінської воєнної флотилії Олексій Школенко показує місце, де в затоці затоплено кораблі флотилії.

Фото автора.

Хто ти, юний герою?

Цей знімок прислав у корпункт «Голосу України» білоруський краєзнавець, майор у відставці Юрій Кузін із Бреста. Давно він веде цікаву пошукову роботу: намагається з'ясувати імена бійців на відомих фотознімках воєнної пори. Адже, на відміну від воєначальників, рядові солдати, особливо на передовій, часто залишалися невідомими — навіть на світлинах, які пізніше стали класикою фотолітопису війни.

І ось цей дуже цікавий знімок... Він, до речі, є в Музеї військово-повітряних сил США разом з іншими фотоматеріалами, які розповідають про унікальну радянсько-американську повітряну операцію «Френтік Джо» («Скажений Джо»), яку у нас зазвичай називають просто «Френтік». «Як засвідчують американці, пише Ю. Кузін, на фото серед американських техніків — 10-річний син полку 169-ї авіабази особливого призначення. Хлопець служив помічником авіатехніка з озброєння. У нього є навіть бойова медаль. Більше про нього нічого не відомо. Але, можливо, він навіть з Полтавщини, тому саме вам і надсилаю цей знімок (до речі, цього хлопчину я бачив і в кадрах документального фільму, який до 60-річчя «Френтіка» вийшов у Росії). Праворуч на знімку — ще один бравий солдат з такою само медаллю — ймовірно, авіатехнік, його командир. Фото зроблено у червні 1944 року, однак важко сказати — до чи після того, як базу розбомбили...»

...На початку літа 1944-го на полтавському аеродромі (авіабаза №169) почали базуватися 129 американських бомбардувальників B-17 («літаючих фортець»), які бомбили воєнні об'єкти в Румунії та Німеччині. Однак 22 червня (!!!) 1944 року півтори сотні німецьких бомбардувальників з легендарного легіону «Кондор» розбомбили авіабазу, знищили і пошкодили більше половини американських літаків. Характерно, що під час тієї нічної трагедії наших бійців (зенітниці, охорона, обслуговуючий персонал) загинуло значно більше, ніж самих американців, які не надто поспішали рятувати палаючі машини. Радянське командування навіть зверталося до командування союзників з приводу поведінки американських військових, яких звинувачували мало не в боягузтві. Американці відповіли, що їхні льотчики діяли загалом правильно: мовляв, зробити бомбардувальник для нас не проблема, а щоб «зробити» хорошого пілота, потрібен не один рік...

У Полтавському музеї авіації теж є експозиція про операцію «Френтік», але такого фото там немає (ми його обов'язково передамо музеєві), і про долю хлопчини теж нічого не відомо. Будемо сподіватися, що наш маленький герой не лише залишився живий тоді, але живий і нині (за віком йому мало б бути 75—76 років). Тож, можливо, хтось із читачів і справді його впізнає.

Віталій СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

На знімку: невідомий син полку з авіабази №169 з американськими авіатехніками.

Фото з Музею ВПС США.

На Прикарпатті до Дня Перемоги прибрано шість меморіальних комплексів, упорядковано 383 пам'ятники, 95 братських могил, три музеї, створено п'ять скверів на площі 2,5 га, з'явилися нові квітники, посаджено понад 23 тис. дерев. Все це було зроблено під час останнього суботника, в якому, за інформацією управління ЖКГ Івано-Франківської ОДА, взяло участь близько 200 тис. осіб

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

Польща 2/ VIII-44
Здрастуй, Марійко!
Нарешті є можливість написати лист. Останнім часом все були в походах та боях. Не було можливості вислати хоч кілька слів Тобі, кохана. Я поки що живий і здоров. Б'ємо і непогано б'ємо німців. Дуже часто бувають гарячі хвилини, години, дні, але тим більше вдоволення, коли після того по паршивих трупах загарбників ідемо вперед. А вперед ідемо швидко, як це ти знаєш з повідомлень Інформбюро. Всі ми впевнені, що скоро доб'ємо німецьку падлюку і тоді повернемося до своїх рідних, коханих, до мирної праці.

Як хочеться з Вами, любі, зустрітися і то так, щоб вже не розлучатись. Нам з Тобою це вже давно належиться. Хочеться, хоч побачити свою маленьку доню, хочеться вас обох обняти, розцілувати. Я певний, що це скоро станеться. Тільки перед тим ми пройдемо до Берліна...

Безліч раз вас цілую. Ваш Ваня.

(Із фондів Волинського краєзнавчого музею)

Цей лист Івана Тишика до дружини був останнім. Через 16 днів він загинув у бою смертю героя. Волиняни знають Івана Никандровича Тишика, уродженця села Селище (тепер Старовижівського району), як полум'яного борця за волю українського народу. В 1930 році він вступив на юридичний факультет Варшавського університету. Того ж року був обраний членом Турійського райкому Комуністичної партії Західної України, а незабаром заарештований і засуджений до двох з половиною років тюремного ув'язнення. В 1934 — секретар Ковельської окружної КПЗУ і член ЦК КПЗУ. Один із організаторів Антифашистського конгресу діячів культури 1936 року у Львові. В 1936 році заарештований і засуджений до десяти років тюремного ув'язнення.

В 1939 році був обраний делегатом Народних Зборів Західної України. Під час Великої Вітчизняної війни — комісар партизанського загону з'єднання ім. В. Боженка. З квітня 1944 року — в лавах Радянської Армії. Доля відміряла Івану Тишику лише 36 років життя.

На знімку: Іван Тишик в 1930-ті роки.

Знайшли вічний спочинок у братській могилі

У Соколові Червоноармійського району (Житомирська обл.) відбулася урочиста церемонія перепоховання останків восьми воїнів, які загинули тут на початку війни. Вдалося встановити ім'я лише одного — це Ісмаїл Усманов з Башкортостану. На траурну церемонію приїхала його племінниця Венера Ісмаїлова, яка привезла на братську могилу жменю рідної землі. Влітку 1941 року тут ішли жорстокі бої. Натиск ворога мужньо стримували воїни 5-ї армії під командуванням генерал-майора танкових військ Михайла Потапова. Пошуком полеглих займається Житомирське відділення Всеукраїнської організації «Закінчимо війну». За післявоєнні роки тільки в Соколові було виявлено останки 225 червоноармійців, які захищали село. І лише 101 з них мали при собі медальйон з особистими даними.

Олексій КАВУН.
Фото Катерини ТАРАНОВСЬКОЇ.

Наказ виконано!

Головним подарунком для фронтовиків Кам'янця-Подільського стане відродження на їхнє прохання міського стадіон імені Тонкочеєва. Там відбудеться великий святковий концерт та військово-патріотичне шоу. Ще у квітні міська влада не мала намірів цього року розпочинати капітальний ремонт стадіону, адже на це не було коштів, та й самого бюджету не було. «Я вдячний ветеранам, — каже міський голова Анатолій Нестерук, — за те, що вони наполягли. Свого часу місто відзначало День Перемоги саме на стадіоні, згодом він занепав і святкування перенесли в меморіальний сквер Танкістів. Там стільки людей не вмістиш. Ми змогли відшукати невеликі ресурси для того, щоб підвести опалення та воду до головного приміщення. До кінця року завершимо ці та облицювальні роботи в роздягальнях.

Коли пленум міської ради ветеранів поставив вимогу перед владою: урочистості цього року провести на стадіоні, ми одразу ж зібрали керівників усіх будівельних організацій і звернулися по допомогу. Лише на ремонт головного приміщення знадобилося понад два мільйони гривень. Щиро дякую всім. Усіх благодійників не назвеш, але згодом їх імена можна буде побачити на спеціальній дошці перед центральним входом на стадіон».

Нині всі входи до цього об'єкта та доріжки вже заасфальтовані, трибуна та головна будівля відремонтовані, стільці в секторах обновили, запасне поле привели в порядок, згодом сюди «повернуться» тенісні корти, відновили освітлення... Творчі колективи міста, військові курсанти й ліцеїсти підготували великий концерт, на який завітають колишні фронтовики зі своїми родинами. За словами міського голови, кожного поздоровлять і вдома та вручать ювілейну медаль, усього їх надійшло в місто 287. Привітають цього дня і 380 учасників бойових дій, родини загиблих, усім передадуть продуктовий набір.

Віра ШПИЛЬОВА.
Кам'янець-Подільський.

ДІАЛОГ

Я інвалід Великої Вітчизняної війни. Чи отримаю я до 65-ї річниці Перемоги разову допомогу, і в якому розмірі?

В. ШУДРЯ.
м. Львів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про розміри разової грошової допомоги, що виплачується у 2010 році відповідно до Законів України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про жертви нацистських переслідувань», виплата разової грошової допомоги цього року здійснюється у таких розмірах:

1) ветеранам війни із числа осіб, які брали участь у бойових діях під час Великої Вітчизняної війни, колишнім малолітнім в'язням концентраційних таборів, гетто та інших місць примусового тримання (яким на момент ув'язнення не виповнилося 14 років), визнаним інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, учасникам війни, а також членам сімей загиблих у період Великої Вітчизняної війни та дружинам (чоловікам) померлих інвалідів та учасників Великої Вітчизняної війни:

— інвалідам війни I групи — 1000 гривень;

— інвалідам війни II групи — 900 гривень;

— інвалідам війни III групи — 800 гривень;

— учасникам бойових дій та колишнім неповнолітнім в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання (яким на момент ув'язнення не виповнилося 16 років), а також дітям, які народилися у зазначених місцях примусового тримання їх батьків, — 630 гривень;

— особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, — 1000 гривень;

— членам сімей загиблих та дружинам (чоловікам) померлих інвалідів війни, дружинам (чоловікам) померлих учасників бойових дій, учасників війни і жертв нацистських переслідувань, визнаних за життя інвалідами, які не одружилися вдруге, — 320 гривень;

— учасникам війни, нагородженим орденами та медалями колишнього Союзу РСР за самовіддану працю і бездоганну військову службу в тилу в роки Великої Вітчизняної війни та війни з імперіалістичною Японією, — 120 гривень;

— учасникам війни та колишнім в'язням концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового тримання, особам, які були насильно вивезені на примусові роботи, дітям партизанів, підпільників, інших учасників боротьби з націонал-соціалістським режимом у тилу ворога — 120 гривень;

2) іншим ветеранам війни, в тому числі учасникам бойових дій із числа осіб, які брали участь у воєнних конфліктах на території інших держав у період після Великої Вітчизняної війни, а також іншим особам, на яких поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»:

— інвалідам I групи — 600 гривень;

— інвалідам II групи — 480 гривень;

— інвалідам III групи — 420 гривень;

— учасникам бойових дій — 380 гривень;

— особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, — 600 гривень;

— членам сімей загиблих та дружинам (чоловікам) померлих інвалідів війни, дружинам (чоловікам) померлих учасників бойових дій, які не одружилися вдруге, — 200 гривень;

— учасникам війни із числа осіб, які на контрактній основі направлялися на роботу в держави, де велися бойові дії, та дружинам (чоловікам), які працювали за наймом у цих державах, — 80 гривень.

Катерина КИРИЛЛОВСЬКА,
юрист.

Акцію «Голос України» — ветеранам» продовжено!

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Редакція перша подала приклад, передплативши парламентську газету всім районним радам ветеранів столиці та Київській обласній організації. На доважок до передплати «голосоукраїнці» зробили подарунок Рівненській міській ветеранській організації та Раді ветеранів Жовтневої районної організації міста Запоріжжя. Цим двом колективам презентовано комп'ютери.

Акція журналістів газети знайшла широку підтримку. Так, станом на сьогодні, вже передплачено для ветеранів, ветеранських організацій та фронтовиків близько семи тисяч примірників парламентського часопису. Зокрема, промислові підприємства і підприємці Харківщини здійснили передплату на газету «Голос України» на суму майже 50 тисяч гривень. Найбільшу фінансову допомогу ветеранам надав **начальник Південної залізниці Віктор Остапчук.** А от для Черкаської обласної ветеранської організації на друге півріччя 2010 року передплачено 500 примірників "Голосу України". У Чернівецькій області ця цифра поки що зупинилася на позначці 431 примірник. Серед спонсорів легендарного Севастополя впевнено лідирує ЗАТ «Стивідорна компанія «Авліта», **де генеральний директор Олександр Лагоша.** Колектив передплатив 5-разовий випуск «Голосу України» 115 ветеранам. У Херсоні державне підприємство «Дельта-Лоцман» **(директор Олександр Голодницький, голова профспілкового комітету Олександр Балакірєв)** передплатою на «Голос України» підтримало 150 ветеранів. Херсонський морський торговий порт, який очолює **Андрій Єгоров,** виділив кошти на передплату 100 примірників нашого часопису. Серед одеситів лідирує **Сурен Сардарян, голова спостережної ради багатопрофільного концерну «ВЕСТА»:** йому вдячні 73 ветерани і фронтовики. Таку само кількість примірників для своїх ветеранів передплатив і **начальник Іллічівського морського порту Геннадій Скворцов.** Не відстають від підприємців і промисловців й **народні депутати Вадим Петренко, Валерій Дубіль, Микола Шершун, Павло Сулковський, Віктор Матчук** та інші. Велику активність у цій благородній справі виявили депутати обласних, районних, міських та селищних рад.

Редакція щиро вдячна їм за підтримку акції, за розуміння тієї великої і доброї справи, яку вони роблять, пошановуючи тих, кому ми завдячуємо мирним небом над головою.

І ще одне. Ураховуючи численні побажання читачів нашої газети та спонсорів акції, а також прохання ветеранів і фронтовиків, редакція часопису продовжує свою акцію до 22 червня — дня початку Великої Вітчизняної війни. Ми закликаємо усіх, хто з тих чи інших причин поки що вагався, чи підтримати акцію «голосоукраїнців», бути рішучим і зробити добро ветеранам і фронтовикам.

Лист Івана Тишика до дружини був останнім. Через 16 днів він загинув у бою

Свято, єдине і велике для всіх

Завтра — 9 травня, день вічної шани творцям безсмертного подвигу. Чим він є сьогодні для нас? Чи матиме продовження в житті наступних поколінь? На ці та інші запитання напередодні свята кореспондентові УКРІНФОРМУ **відповідає Віце-прем'єр-міністр України Володимир СЕМИНОЖЕНКО.**

— Свого часу крилатою стала фраза — «Чим більше віддаляються від нас події Великої Вітчизняної війни, тим зримішою і значимішою стає Перемога нашого народу...». Чи можна вважати, що така думка домінує в суспільстві сьогодні і домінуватиме завтра?

— Безумовно. За даними одного з останніх соцопитувань, 90% українців як на Сході, так і на Заході вважають 9 травня святом, єдиним і великим для всіх. Це дуже позитивний сигнал. Повага до Дня Перемоги для наших співгромадян — з розряду вічних цінностей. Що би не казали деякі нечистоплотні діячі від політики, свято Перемоги об'єднує покоління, регіони, національності, адже його загальнолюдський зміст не знає кордонів. Цього року на урочистості до Києва прийдуть представники ветеранських організацій не тільки країн СНД, але й Польщі, Словаччини, Балтії, США... Перемога дійсно одна на всіх.

— Статус ветерана Великої Вітчизняної війни в Україні є особливим. Він вимірюється винятковою значимістю заслуг перед Батьківщиною. Та, як правило, про ветеранів згадують лише напередодні Дня Перемоги і забувають про них одразу після свят. Чи зміниться щось у цьому контексті після 9 травня 2010 року?

— 2010 рік проголошений Роком ветеранів Великої Вітчизняної війни, отже святкування 9 травня — це тільки початок цілої низки заходів, які мають підтвердити: серед ветеранів ВВВ герої — всі. На цей рік, зокрема, заплановано збільшення мінімальних пенсій та розміру підвищень до пенсій для ветеранів, а також перерахунок мінімальних пенсійних виплат інвалідам ВВВ та учасникам бойових дій відповідно до розміру прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність. Інваліди ВВВ I групи, які тривалий час стоять на черзі, будуть забезпечені автомобілями та квартирами впродовж 2010 року. Держава опікуватиметься фінансуванням військових шпиталів, а також створенням мережі безкоштовних (пільгових) аптек і відкриттям спеціальних відділень у лікарнях. Збільшиться й фінансова підтримка громадських організацій ветеранів. Головне ж, турбота про ветеранів перестане бути «фрагментарною» — безпосередньо зараз ми розробляємо Концепцію Державної програми медико-соціального забезпечення ветеранів війни на 2011—2015 роки і план заходів щодо увічнення пам'яті про події Великої Вітчизняної війни та її учасників — також до 2015 року. Держава є цивілізованою настільки, наскільки вона піклується про ветеранів — це для нас аксіома.

— Чи враховують заходи уряду щодо проведення року ветеранів Великої Вітчизняної війни участь у них молодіжних організацій?

— Мені особливо приємно відзначити, що молодіжні громадські організації запропонували цілий ряд ініціатив зі святкування Дня Перемоги. Цікавим прикладом є проект обласних студентів. Вони створили Георгіївську стрічку довжиною з Потемкінські сходи. Й студенти, й школярі по всій країні беруть участь в упорядкуванні братських могил та військових поховань. Біля Вічного вогню та інших пам'ятників героям ВВВ 9 травня чергуватимуть почесні учнівські варти. А ось 10 травня під Києвом відбудеться міжнародний молодіжний військово-історичний фестиваль «Велика Перемога. Травень 45-го». Це буде театралізоване відтворення подій ВВВ, і я особисто маю намір його відвідати. Підкреслюю: в усіх цих випадках молодь ніхто не примушував «любити батьківщину» за рознарядкою. Виходить, наші молоді люди набагато свідоміші, відповідальніші та патріотично налаштовані, ніж ми звикли думати.

— Не секрет, що у європейському вимірі війна 1941—1945 років для багатьох країн мала елементи громадянської, ділила співвітчизників на «своїх» та «чужих». До речі, це стосувалося і самої Німеччини. Україна тут не була винятком. Чи може стати відзначення 65-річчя Перемоги фактором консолідації українського суспільства і що для цього потрібно?

— День Перемоги вже об'єднав українське суспільство. Між тим, ви праві — подекуди в Україні й досі триває війна за ту війну. У зв'язку з цим я завжди згадую меморіал у долині Ескоріал в Іспанії, що вшановує жертв громадянської війни 1936—1939 років, які за життя були по різні сторони фронту. Будемо реалістами: у сучасній Україні такий пам'ятник навряд чи можливий найближчим часом. Проте чи потрібні нам спекуляції не тему «чия це була війна», тим більше напередодні свята? Давайте 9 травня триматися за те, що в нас є спільного. Давайте разом вшануємо ветеранів, пом'янемо загиблих, згадаємо наше героїчне минуле й нарешті повіримо в те, що й майбутнє в нас також гідне.

(Публікується зі скороченнями).

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

Здрастуй, дорога мама і вся сім'я.

Повідомляю, що я живий і уже здоровий, чого і вам бажаю у вашому житті.

Мамо, повідомляю із радістю тобі, що я четвертого цього місяця бачив батька, який був у командировці в Саратові й заїхав до мене в Енгельс. Довго не прийшлося балакати, але взагалі переговорили все основне. Він уже переодягнений у воєнну форму і має їх дві — робочу та вихідну. Батько трохи схуд і посивів. Та на дуже погане життя не жаліється. Говорить, тільки скучив за вами і за це журиться. Просив мене, щоб я написав тобі листа, щоб ти приїхала до нього. Як будеш їхати, по дорозі заїдь до мене, я зберу махорки і передам йому. Але як не буде змоги, то до мене не заїжджай. Хоча було б добре, щоб ти заїхала. А батько передасть тобі одежу і гроші. Я йому свої гроші віддав.

Ти не хвилюйся. Все буде в порядку. Головне, готуйтесь до зими. Перезимуєте, а там побачимо, що буде. Якщо будеш їхати, то поший чотири комірці білих. Нас скоро переодягнуть у зелене, то буде без них погано. За кожну дрібницю тут строго наказують.

Але я не знаю, як ти сама приїдеш. Щоб із ким удвох, тобі було б легше.

Мені дуже хотілося б бачити тебе. Хоч хвилин двадцять поговорити. Напишіть мені, чи не получали ви від кого листів, із Далекого Сходу, бо із Кавказу не шлють уже. Писати більше немає чого.

Все. Оставайтесь здорові. Міцно цілую вас.

Ваш син Володя.

1942 рік».

Лист подільського поета Володимира Ладиженця до мами.

3.10.44 р. «...Я писав вам, що коли виходиш з дому на війну, то треба не забувати, що ти повинен все пережити, що трапиться тобі вплоть до самої смерті, бо ти йдеш на війну, а не в гості до якогось родича... Ви ще можете запитати, а як почуваєш, як ідеш в бой? Тут знову треба дотримуватися тії думки, що ти ішов на війну, страшно, але не треба віддаватись страху, треба держати себе в руках, треба знову себе настроїти, що ти йдеш у бой, що не виключена можливість, що ти можеш бути убитим. Треба знати, що в бою це цілком нормальне явище. Звичайно, страшно, але не однаково цей страх проявляє кожен. Ну і привикаєш тоже. Ті, що багато разів були у боях — ідуть сміло і держать себе більш-менш спокійно, але напружено...

Пишіть, як живете, який був урожай і як убрали, які базари, що є в кооперації, які ціни на всячину, як мама працює на перевалі, як ви в школу ходите і як учитесь... Ну і всім вам моя порада — живіть дружно, поважайте одно одного, слухайте маму, працюйте, учіться гарно, не вкидайтесь в гульню, щоб люди не сміялись і не тикали пальцями, бережіть всього, знайте, що зараз трудні часи і не тілько вам, а багатьом і нічого не зробиш. Треба пережити. Закінчим війну і потім будем налагоджувати свої справи, тоді якось будем гоїти вавки відкриті війною. Ваш тато».

(з фронтового листа сержанта Василя Лавриненка, переданого дочкою Діною Бондаренко. Івано-Франківськ).

Жінки на війні

«Кто говорит, что на войне не страшно, тот ничего не знает о войне», — писала Юлія Друніна. Страшно було чоловікам, а що казати жінкам? Нарівні з чоловіками військовий хірург Таїсія Погарська по три доби не виходила з операційної, а тендітна вчорашня школярка Лідія Толкачова витягувала з поля бою поранених бійців, удвічі-втричі важчих від неї. Вони й тепер дивуються, звідки бралися сили? Я ж у свою чергу захоплююся їхнім оптимізмом, жагою пізнання, життєлюбством, переконуючись, що нізащо не можна рвати зв'язки між поколіннями. Щоб не загубити себе.

На воєнних дорогах беріг ангел-хоронитель та одеський гумор

Таїсія Михайлівна Погарська козацького роду. Батько, родом з Полтавщини, служив механіком на кораблі. Жили в Одесі. Таїсія мріяла про мореходку, але дівчат на флот не брали. Придумала: вивчиться на фельдшера і таки служитиме на кораблі. Але направили її на роботу на Миколаївщину. То були голодні роки, їли хліб з проса, висівок. Трохи попрацювавши, поїхала до Москви вступати в медичний інститут. Тіснота у комуналці, де жила у знайомих, неймовірна. До іспитів готувалася на... цвинтарі поблизу могили Горького. Там було тихо, спокійно, ніхто не заважав. Витримавши шалений конкурс, вступила. Згодом перевелася до Одеського медінституту. Після його закінчення її взяли в армію. Військовий шпиталь формувався у Києві, згодом перевели до Станіслава (нині — Івано-Франківськ), а звідти — до Коломийського медсанбату хірургом. Про війну сповістила старенька полька, в якої вона жила на квартирі: «Таїсонько, почалося!».

Після тяжких боїв почали відступати. Вона каже, що відступати — найважче. Під Уманню потрапила в оточення. На щастя, встигла переодягнутися у цивільне, та це не вберегло від полону. В якомусь корівнику, куди зганяли полонених, до неї з вдячністю кинувся один з них: «Доктор, ви мені операцію робили». На щастя, її ніхто не видав. Зустрівши знайомого офіцера, Таїсія запропонувала видати себе за подружжя, яке їде до рідних. Вона була вроджено артистичною, як-не-як — одеситка. Розіграли, як по нотах, німці й відпустили. Вийшовши за ворота табору, розійшлися. Таїсія подалася на Одещину.

Дорогою прибилася до районної лікарні. Сказала, що вона лікар, але як доказати, коли немає документів? Допомогли спогади про дідуся з анатомічного музею Одеського медінституту. Він був такий колоритний, що його пам'ятали й цитували студенти кількох поколінь. Так головлікар повірив, що вона була студенткою. Рятуючи 12-х поранених бійців, її відправили з ними у далеке село. Холоднеча, нема продуктів, медикаментів, навіть ложки й миски. Район був під румунськими окупантами. Мобілізувавши акторські здібності, Таїсія пішла просити до префекта допомоги. Він трохи знав російську. Їй виділили солому, корову, продукти. Так і вижили.

Згодом добралася до батьків в Одесу. Коли місто визволили, усіх офіцерів (вона на той час була капітаном) забрали у штурмовий полк на перевірку. Зняли погони, розжалували до рядових. Коли особіст, який перевіряв її справу, запитав, чому, потрапивши в полон, не пустила собі кулю в лоб, Таїсія віджартувалася: «Тоді б не мала задоволення бачитися з вами». Доля і тут була милостивою до неї: повернули звання і відправили на війну. А далі були Болгарія, Югославія, Угорщина, Австрія, форсування Дунаю... Бої тяжкі, тисячі поранених. По троє діб Таїсія не виходила з операційної. Не вберегласа й сама. В боях за Югославію її поранило в голову. Полежала кілька днів у своєму медсанбаті, навіть не оформила все документально, і знову стала за операційний стіл. Жартує, що досі живе з діркою в голові.

Після війни вони з чоловіком, також лікарем, поїхали на Тернопільщину, де бракувало медиків. Спочатку працювали у Монастириському районі, потім перебралися до Тернополя. Тут Таїсії Михайлівні довелося покинути улюблену хірургію: хворі ноги не давали змоги годинами стояти за операційним столом. З її активною натурою працювати хірургом на прийомі не могла, тому перекваліфікувалася на дерматовенеролога. На заслужений відпочинок пішла у 63 роки, а потім ще сім років була позаштатним інструктором обкому галузевої профспілки, «вибивала» медикам квартири, путівки.

Вже дев'ять років, як пішов із життя чоловік Анатолій Шепель, 8 травня виповниться 96 Таїсії Михайлівні. А вона все така ж непосидюча. Цікавиться подіями, слухає телевізор (саме так, бо бачить погано, найбільше шкодує, що не може читати), любить музику, двічі на день випиває по чашечці кави зі шматочком шоколаду. Продукти приносить сусіди. Донька, окуліст за професією, потрапила в аварію, не може часто навідуватись до матері, зате забігають онуки, правнуки. Бойові ордени Слави і Богдана Хмельницького Таїсія Михайлівна рідко коли вдягала. Не любить хвалитися. Каже, що на воєнних дорогах її беріг ангел-хоронитель, а ще одеський гумор, з яким вона не розлучається і нині.

«Сестричко, я так жити хочу...»

З Лідією Федорівною Толкачовою ми багато років разом працювали в обласній газеті «Вільне життя», але подробиці її фронтового минулого дізналася лише тепер. Перед самою війною закінчила школу. Мама була фельдшером, отож її одразу мобілізували. Ліда пішла на фронт з нею і потрапила в пекло. Бої за оборону Києва під Переяславом-Хмельницьким були надзвичайно жорстокими... Ліді запам'яталися два друга з Харківського тракторного: Ваня і Коля. Витягнула їх обох з поля бою. Івана відправили у тил, а Колю оперували у їхньому госпіталі, та поранення було несумісним із життям. Перед смертю схопив її за руку і стиснув з такою силою, що більше місяця синці не сходили. Останніми словами хлопця були: «Сестричко, я так жити хочу...». Надивилася вона на смерті, коли відступали. В Іваново закінчила місячні курси медсестер — і знову на фронт. Мама — лейтенант медичної служби, вона — старший сержант. Мати Лідії Федорівни —

легендарна жінка. Була медсестрою ще в Першу світову, служила у Котовського. Коли приїжджала до доньки в Тернопіль (тут вона й похована), згадувала, як під час Першої світової працювала тут у військовому госпіталі.

У боях під Харковом Ліду поранило. Коли визволили Київ, її послали вчитися до медичного інституту. Але душа до медицини не лежала. Надивилася на кров у війну, тож у мирному житті хотілося чогось іншого. Запропонували комсомольську роботу, проте у столиці довго не працювала. Послали на Тернопільщину. Там було неспокійно, але Господь беріг її. У Товстому познайомилася з майбутнім чоловіком, також комсомольським працівником. Побралися, народилося двоє синів. Лідія остаточно визначилася з професією. Журналістика — то було її. І не так власне газетярська справа, як спілкування з людьми. Двадцять п'ять років завідувала відділом листів обласної газети. Люди йшли і йшли зі своїми проблемами та печалями. До виступів газети влада тоді дослухалася, тож багатьом вдавалося допомогти.

— Сиджу оце днями на лавочці біля пам'ятника Пушкіну, — розповідає Лідія Федорівна, — підходить чоловік і каже: «Я вам так вдячний». Нагадав, що він той хлопчина-сирота з дитячого будинку, якому я допомогла з житлом. Стільки років минуло, я думала, що мене вже ніхто не впізнає, а він підійшов, подякував.

Гадаю, не в одній тернопільській родині добрим словом згадують цю невтомну жінку. Вийшовши на пенсію, Лідія Федорівна багато років очолювала громадську приймальню «Вільного життя», дібравши не просто професіоналів, а людей співчутливих, з добрим серцем — таких, як сама. І хоч працювали на громадських засадах, але приходили на роботу хвилина в хвилину, вникали у справи, ходили по інстанціях, і таки допомагали людям. Я ніколи не бачила її з нагородами, хоч має два ордени Великої Вітчизняної війни, багато медалей, в тому числі «За відвагу», орден «Знак Пошани». Але коли кілька років тому попросила відремонтувати балкон, щоб не впав комусь на голову, і змушена була нагадати, що вона фронтовичка, то діждалася відповіді від чиновника: «А ми вас на фронт не посилали». На щастя, добрих людей більше, балкон її полагодили, але осад залишився.

Тепліше, затишніше жити, коли поруч такі люди, як Таїсія Михайлівна і Лідія Федорівна. Війна була важким випробуванням для цих жінок, але не зробила їх черствими. Навпаки, навчила розуміти інших, допомагати, співпереживати... Що вони й роблять усе своє життя.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

Фото автора.

Сьогодні Таїсії Михайлівні Погарській виповнюються 96 років

Відділення гострих порушень мозкового кровообігу Запорізької міської лікарні №6 перемогло у конкурсі на найкращу палату для ветеранів. Усі отримані призові (три тисячі гривень) спрямували на створення ще двох таких палат. Щорічний конкурс, що його напередодні Дня Перемоги проводить міська влада Запоріжжя, вже не вперше виграв колектив саме шостої лікарні

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

сержанта Червоної Армії Віталія Цибровського

Лист перший.

Відправлено за адресою: УРСР, місто Суми, Берестовська вул., будинок 5 Цибровській О. А.

«Здрастуй, дорогий молодший братик Вадик!

Вітаю із Днем Першого Травня, бажаю тобі гарних успіхів у навчанні й подальшому твоєму житті.

Вадик, добре вчися, слухай маму й допомагай їй чим можеш.

Міцно цілую.

Твій старший брат командир Червоної Армії

Віталій».

Лист другий.

Відправлено за тією самою адресою.

«Дорога матуся! У попередньому листі я вислав Вам свою фотокартку, знятий у гімнастерці, у цьому листі висилаю другу в шинелі. Мамо, напиши, одержала ти чи ні. Може, загубився дорогою.

Міцно цілую, Віталій».

Лист третій.

Відправлено за адресою: м. Чирчик, Ташкентська область, завод імені Фрунзе Цибровському М. В.

Привіт із фронту з далекої Латвії!

Здраствуй, дорогий тато!

Повідомляю, що я поки живий і здоровий. Вибач, що довго не писав, але було не можна. Ось уже півтора місяця я не одержую ні від кого листів... Поки все. Тато, за мене не хвилюйся.

Міцно цілую, твій старший син Віталій.

Р. S. Цей лист Віталія Цибровського останній або передостанній. Надісланий він батькові, який був евакуйований із заводом в Узбекистан наприкінці вересня 1944-го.

Сержант Віталій Цибровський загинув 13 жовтня 1944 року в Латвії.

Передсмертна записка (крик душі), написана в перші години війни уродженцем села Бобрик Роменського району Сумської області, помічником командира прикордонної застави, молодшим лейтенантом Синекопом Миколою Даниловичем.

«Загину за Батьківщину але ворогам не здамся Синекоп 22.6.41»

Листи й передсмертна записка взяті із фондів Сумського обласного краєзнавчого музею.

Польова пошта 05956-1

3 липня 1944 року

«Добрий день!

Мої дорогії вельмишановні Папаша, Мамаша, дружина Марфуша і діточки мої Тамарочка, Лідуся і Мартуся! Прийміть від мене мій бойовий привіт і бажання вам всього найкращого в вашим житті і в вашій мирній праці, скоріше залічити рани, завдані лютим ворогом, і зажити спокійним заможним життям, діждатись мене, коли я, побідивши ворога, вернуся до своєї рідної оселі, до своєї родини, до вас, мої незабутні, і знову заживем вільним, веселим і щасливим життям.

...Заняття наше залишилося таким, яким і було, бить-добивать ворога, очищати свою землю від фашистської погані і добити раненого звіря в його власній берлозі, от і все.

...Тут дуже гарно. Сади цвіли дуже рясно. Зараз цвіте акація. Повітря все насичене пахощами. Гадаю, що в Білозерці не цвіли знищені війною садки, але пройдуть роки, і людська армія за допомогою природи знищить всі наслідки напасті поганих варварів, і знов пишно зацвітуть на місці знищених старих, нові запашні садки; да це безспорно. Це буде...»

Боєць Павло Самойлович Бойко, довоєнний голова колгоспу із села Велика Білозерка Запорізької області. Він устиг написати з фронту лише дві вісточки своїм рідним... Перший лист зберегла запоріжанка, дочка фронтовика Тамара Павлівна Межерицька (Бойко).

(Із зібрання Дмитра Шиліна).

Ці історичні слова, вимовлені голосом Левітана, пролунали 65 років тому. Відтоді День Перемоги був і залишається світлим і великим святом для всіх:

«Велика Вітчизняна війна, німецько-фашистських загарбників,

...Зелений «ГАЗ» виїхав на особливе завдання. У кабіні цінний вантаж — продуктові пайки для солдатів Великої Вітчизняної. Для тих, хто в 40-х роках минулого століття захищав рідну землю від фашистів. Вишгородська районна адміністрація вирішила по-особливому привітати ветеранів. Але головне, зізнаються сивочолі захисники, не подарунки, а увага.

— Ой, ну що ви, не треба було! — зустрів молодого єфрейтора з пайком генерал у відставці Станіслав Кургузов. — Ви мене зворушили й збентежили.

Про те, що сьогодні його вітатимуть, генерал знав заздалегідь. Уже за двадцять хвилин до прибуття машини було оголошено готовність №1: кітель випрасовано, медалі й ордени начищені до блиску. Але яскравіше за нагороди світилися очі ветерана. І даремно намагався він приховати хвилювання...

Генерал у відставці Станіслав Кургузов приймає поздоровлення від учасника київського клубу «Червона зірка» єфрейтора Сергія Білоконя (ліворуч) і голови Вишгородської райради Олександра Носаля (у центрі).

«Коли б ви знали, як мені приємно. Навіть не очікував такого, — каже ветеран, розглядаючи прикрашену прапорами й георгіївськими стрічками машину. До слова, на подарований пайок він навіть не глянув. — Яка різниця, що в ньому. Не це головне. Давайте краще посидимо, поговоримо».

Поздоровити Станіслава Павловича із Днем Перемоги приїхали місцеві чиновники — глава Вишгородської райдержадміністрації Ярослав Москаленко та голова райради Олександр Носаль. Це вперше, зізнався ветеран, не він іде до влади, а вона до нього. Бравий генерал і тут не розгубився: одразу порадив владі, як поліпшити життя ветеранів. Мовляв, свято-святом, а потім про тих, хто боровся за Батьківщину, теж забувати не треба.

Бути активним і ініціативним Станіслава Павловича навчило життя. Сімнадцятилітнім юнаком він потрапив на війну.

— Ми із другом самі вирішили піти служити, — згадує співрозмовник. — Не «косили», як зараз чинить дехто. Направили нас на Фінську затоку. Плавали на своєму малому морському «мисливці», викликали вогонь на себе. Якось на нас німці випустили п'ять торпедних катерів. Урятуватися від такого — майже диво. Тоді, пам'ятаю, я правою рукою прикрив груди зліва. Думав, якщо раптом мінний осколок, то щоб у серце не влучив... Обійшлося.

Із фронту Станіслав Павлович одержав дві похоронки — на батька й брата. Останньому присвоїли звання Героя Радянського Союзу.

— Юра визволяв Вишгород. Загинув при відбитті

ФОТОФАКТ

Володимир Жуковський — головний редактор газети «Ветеран України» з донькою Наталією під час урочистостей на Центральному залізничному вокзалі, присвячених відправленню української делегації ветеранів війни до Москви для участі у святковому параді Перемоги в Росії.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Під час урочистостей

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Інші фото з цієї події шукайте в фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

сьомої контратаки, — розповідає генерал Кургузов. — Його ім'ям було названо одну з вулиць у визволеному місті.

У тому самому місті живе військова медсестра Наталя Панасівна Людмирська (**на знімку внизу**). Про приїзд вітального загону вона не знала. І юнак у солдатській формі для неї став справжнім сюрпризом.

— Солдатику мій, як ти? Не поранений? Перев'язка не потрібна? Іди, я тебе хоч поцілую, — підіграла, обіймаючи молодого єфрейтора Наталя Панасівна.

Вона війну зустріла в Одесі.

— Ми з подружками збиралися їхати на море позасмагати, — розповідає Н. Людмирська. — Пішли на Привоз купити необхідне для такого відпочинку. Раптом — люди біжать, паніка. Виставили великі мікрофони й... оголосили про початок війни. Мирне життя скінчилося!

Наталя Панасівна разом із подругами пішла до військкомату. А Одесу тим часом уже бомбили.

— Ми ж зовсім молоденькі були. А навколо бомби летять. Людей на шматки розриває просто в нас на очах... — розповідає ветеран, насилу ковтаючи повітря. — З міськлікарні всіх негайно виписали й зробили там госпіталь для поранених. Ми за ними доглядали. Фашисти вже зовсім Одесу «підперли». А наших солдатів було так мало, але коли б ви тільки бачили, як вони оборонялися! Ну, а потім нас евакуювали. Дорогою — бомбили. Я взяла подушку, накрила голову й плакала-плакала. Голосила: «Матусю, рідненька, я ж тебе більше не побачу...» Але, видно, не судилося померти. Ми потрапили в Інкерман — у 47-й медсанбат.

Щоправда, госпіталем, каже військова медсестра, це можна було назвати з натяжкою.

— Просто на підлозі послали мати, на яких лежали поранені. Лікарі з операційних не виходили цілодобово. Відпочивали тільки тоді, коли одного пораненого з операційного стола забирали, а другого подавали. Бувало, ідеш по госпіталю, а тобі якийсь солдат: «Сестричко, сестричко, допоможи». Підійду, переверну, водички дам. Когось погладжу, когось поцілую, комусь добре слово скажу. Адже це й було їхнє основне лікування.

Так в один із днів познайомилася Наталя Людмирська зі своїм майбутнім чоловіком.

— Він лежав у нас у госпіталі з пораненням тканин. Молодий зовсім. Його «зашили» й далі на фронт відправили. А потім, уже після війни, пішла я з подружкою до театру. Гуляємо у фойє. Як раптом підходить хтось ззаду, кладе руки мені на плечі: «Наталю, це ти?» Я, не повертаючись, його пізнала. А він запитав, чи заміжня я? Відтоді й не розлучалися...

У Наталі Панасівни чимало медалей. Де й коли їх одержувала, вона вже й не пам'ятає. Мовляв, це так давно було! Але дорожча за всі для неї медаль «За оборону Севастополя». Надто багато спогадів і переживань із нею пов'язано.

Сьогодні бойова медсестра виживає на пенсію. До труднощів звикла, не вперше. От якби не вік і не хвороби.

— Нещодавно занедужала. Пішла до аптеки за ліками, а мені кажуть — 850 гривень давай. Та де ж їх узяти? Виходить, або плати, або помирай. І це не тільки я. Всі ми, ветерани, в такій ситуації бували. А це ж люди, які захищали Вітчизну. Вони були справжніми патріотами. Ми так любили свою Батьківщину! Мені б дуже хотілося, щоб нинішнє покоління трошки змінило свій шлях. Щоб вони були організованіші, дружніші й милосердніші. І тоді все вийде.

яку вів радянський народ проти переможно завершилася!»

P. S.

Цими днями в музеях і на меморіальних комплексах аншлаги. Школярі, здебільшого, знехочу слухають розповіді екскурсоводів, чекаючи моменту, коли можна буде залізти на танк або сфотографуватися з кулеметом. Для них усе це — лише іграшки, музейні експонати. І, дай Боже, щоб вони ніколи не побачили цю техніку в застосуванні.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.
Інші фото з цієї події шукайте в фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

Дорога моя подружко!

Ти, видно, добре пам'ятаєш по школі чорноокого, завжди чистенького Володю Вайсера. Невдовзі після закінчення школи його призвали в армію, а через рік спалахнула війна. Найпершою моєю думкою було: піти на фронт і боротися поряд з ним.

...На фронті під Сталінградом я зустріла його. Я була в одній частині з Володею. Небагато нам випало щасливих днів. Адже йшли майже безперервні бої. Зустрічалися ми рідко. Мріяли про післявоєнні дні, і не дивлячись на грім артилерії і рев літаків, забували про те, що йде війна і що поряд смерть.

...Восени 1943 року наша частина переправлялася через Дніпро. Володя у той час був молодшим лейтенантом, командиром танка. На його рахунку було декілька знищених танків і до півтора десятка гармат ворога.

...20 грудня 1943 року розігрався бій за станцію Чоповичі Житомирської області. У цьому бою Володя підпалив декілька «тигрів», бронетранспортер з піхотою, за ним — «пантеру». А ворожі танки били по броні нашого танка. Танк Володі загорівся, але екіпаж продовжував битися до останнього снаряда. Та ось замовкла танкова гармата. Ми все чекали, що Володя і його товариші вискочать з машини. Не дочекались...

Увечері, коли ворог був відкинутий і бій закінчився, у селищі Чоповичі поховали останки героїв.

...Дорога Зіночка! Немає слів виразити свою печаль. Але живе в моїй душі і гордість — адже я любила героя.

Твоя Ніна.

(Із листа з фронту шкільної подруги Героя Радянського Союзу Володимира Вайсера, який загинув у бою біля станції Чоповичі Житомирської області 20 грудня 1943 року).

«Джерело — Книга пам'яті України. Житомирська область». Том 12.

«Нас вже бомбили, але я лишився живий. Літаки скидають бомби — страшний суд. Пишу зі станції Трембовля (нині Теребовля. — Ред.). *Дорога жінко! Пильнуй себе і дітей, а я здаюся на Бога. Ваш рідний батько Наконечний Сидір».*

Коротенький лист, датований 30 червня 1941-го року, адресований Зофії Наконечній у село Кудинівці Зборівського району Тернопільської області. Воїн був всього за кілька десятків кілометрів від родини. Коротенька вісточка так і не дійшла до адресатки. А з нею ще майже 300 листів, знайдених торік під час ремонту приміщення колишньої пошти в Тернополі. Вони написані у травні—липні 41-го — на зламі останніх мирних днів і початку воєнного лихоліття. Чому їх не відправили, тепер уже не скаже ніхто. Писані різними мовами в різні кінці колишнього Союзу, в армію і з армії.

Ось лише кілька цитат: *«Пишу листа у вагоні на станції Тарнопіль і наблюдаю, як наші соколи-льотчики збивають ворожого хижого ястреба, котрий хоче пити нашу кров», «Дорогі тату й мамо! Як загину, то не дуже за мною побивайтеся, бо нема у мене ні жінки, ні дітей», «Дорогий Колю! Я нині почула жахливу звістку про напад на наші кордони. Ти близько від кордону, тобі доведеться першим відбиватися від фашистів. Бий їх, Колю, а якщо доведеться загинути, візьму твою гвинтівку і піду воювати замість тебе», «Я сьогодні ще спала, а скільки крові пролито. Може і ти, дорогий Шуро, серед загиблих. Молю, благаю, дай про себе знати», «Сьогодні по радіо об'явили, що Германія напала на нас. Володю, молю Бога, щоб зберіг тебе для мене», «Народила 20 червня. Син наш, Прохоре, чорнявенький, як жучок. Нічого б не хотіла, лиш би ти подивився на нашого синочка», «З 22-го червня на фронті. Можливо, доведеться загинути за батьківщину, як вже загинуло багато моїх товаришів. За мене не хвилюйтеся, буду берегти голову від ворожої кулі».*

Ці листи — безцінна знахідка. Працівники обласного державного архіву, де вони нині зберігаються, як могли, реставрували їх, але вони заслуговують більшого. Принаймні, бути опублікованими окремим виданням. Може, знайдуться рідні когось з авторів або й вони самі. Їхні діти, онуки, всі ми повинні знати, якою ціною далася Велика Перемога.

Молоде покоління не повинно забути подвиг предків

Міністерство у справах сім'ї, молоді та спорту в рамках Всеукраїнської молодіжної акції «Пам'ятати. Відродити. Зберегти» провело у селі Балико-Щучинці Кагарлицького району Всеукраїнську героїко-патріотичну акцію «Ніхто не забутий, ніщо не забуте». Одним з організаторів заходу виступила Київська обласна державна адміністрація, тож на мітингу виступав голова КОДА Анатолій Присяжнюк.

Як зазначила на відкритті акції заступник міністра України у справах сім'ї, молоді та спорту Світлана Толстоухова, основний наголос цієї акції, яка проводиться по всій Україні, — це патріотичне виховання юнацтва і молоді: «Ми повинні кожного дня пам'ятати про мир, здобутий 65 років тому ціною мільйонів життів». На завершення урочистого мітингу його учасники поклали квіти до підніжжя меморіалу, де поховані полеглі воїни, та посадили Алею Пам'яті із 65 дерев.

На знімку: на акції «Ніхто не забутий, ніщо не забуте» з фронтовими 100 грамами ветеран ВВВ, колишній прожекторист, капітан у відставці Олександра Білоусова, яка кінець війни зустріла у Берліні.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Завтра у Львові вперше відбудеться парад ветеранів. Планується проведення пішої ходи від Оперного театру до пам'ятника королю Данилу разом з військовим оркестром. Біля пам'ятника Данилу ветерани пересядуть на автобуси і їх повезуть на Пагорб Слави, де буде проведено основний мітинг

Йшла додому з неволі пішки два місяці

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

Лист рідним, написаний червоноармійцем Василем Шкондою у Джанкойський район Криму.

«Не сумуй, ми переможемо. Перемога за нами. Ми, гвардійці, розбили на порох горезвісні фортеці ворога. Ввійшли на його територію й з ходу ввірвемося в Берлін. Він уже близько. Ми готові до останнього й нищівного удару.

За бойові успіхи я маю п'ять сталінських подяк і медаль «За відвагу». В останніх боях примножимо свої успіхи. Розгромимо ворога й отоді потиснемо одне одному руки і будемо разом ми завжди.

«В кармане маленьком моем есть карточка твоя,
Так значит мы всегда вдвоем, моя любимая».

Ти знаєш, мене на пісні повело. Навкруги тут музика, оркестр грає, радіо грає. І ми співаємо. Ну, а поки що до побачення. Цілую міцно, міцно й тисячу разів. І ще б раз. Та немає тут вас, мої любимі Фаїся і Тамуся. Ваш люблячий татусь. Привіт Полині Федорівні».

***

«Друзі мої! Пишу вам з госпітального ліжка. Незабаром, звісно, вас побачу, повернуся в частину, але одна новина змусила мене взятися за перо раніше. Довідався про те, що мені присвоєно звання Героя Радянського Союзу, і не можу не поділитися з вами радістю та подякувати за службу. Без вас не було б ні високого цього звання, ні спільного подвигу — першими десантувалися на другому березі Дніпра й закріпитися, і навіть телефонний зв'язок під нещадним обстрілом провести. І хоч як били нас фріци, ми все-таки вистояли! Зубами трималися за маленький клаптик землі. А ті, хто загинув, — вічна їм пам'ять. Думаю, наші нащадки їх згадають і скажуть: які славні хлопці були. А й справді славні. А ще — чисті й мужні. Справжні, одне слово!

Зізнаюся, преса поховала й мене, а я ось він, живий! Відбувся наскрізним кульовим пораненням у груди. Лікарі мене підлікують, і я повернуся в стрій. Мрію вас усіх обійняти й продовжити битися. І обов'язково зустріти з усіма вами Перемогу, побачити батька, який, до речі, теж не знає про мою радість. Ох, як жаль, що мама до такого дня не дожила, от би плакала від щастя. А вона мене все гладила по голові й говорила: «Мій маленький!».

...Мені 21 рік. Серце моє вискакує із грудей від розуміння того, що життя прекрасне, коли є друзі й Батьківщина, за яку не жалко життя віддати».

(Іван Каліберда, Герой Радянського Союзу, львів'янин, генерал-майор юстиції у відставці, учасник Параду Перемоги в Москві 2010 року).

ДОЛІ

У далекому 1945–му Ніна Степанівна Сюйва із села Городниця Млинівського району втекла з остарбайтерського полону й два місяці пішки йшла додому з Німеччини. Коли ступила на рідне подвір'я, впала на землю знесилена, вбита горем, бо від хати залишилося одне згарище. Гітлерівці спалили оселю, а в ній — і батька.

Хоч як дивно, але відправка до Німеччини у 1943 році врятувала Ніні Степанівні життя. Тільки-но із Городниці від'їхав вантажний автомобіль із схопленими бранцями, як до села навідалися поліцаї, почали нишпорити по хатах. Вони шукали двох сміливців, котрі обстріляли німецьку колону, що прямувала по центральному шляху із Луцька на Дубно. Замаскувавшись у придорожній пшениці і підпустивши ворога на достатню відстань, червоноармійці випустили кілька затяжних кулеметних черг, а потім, на подив спантеличеним чужинцям, — як у воду канули. Двічі прочісували есесівці пшеничний лан — і все марно. Змиритися із таким, як самі заявляли, нечуваним нахабством німці не могли. Від того обстрілу серед їхніх піхотинців — кілька вбитих та більше десятка поранених.

...Ніна Степанівна виразно пам'ятає, як після першого дня облави батько наказав родині ночувати не в хаті, а у клуні. Боявся, що поліцаї можуть підпалити будинок. Страху додавала ще й недавня трагедія у сусідньому Малині, де у вогні загинуло сім сотень людей. Сам він не спав усю ніч. А вранці, тільки-но вийшов на подвір'я, одразу метнувся назад — до клуні:

— Діти, нас оточують. Треба скоріше втікати!

Не вдалося. Облавники перекрили усі виходи. Зігнали натовп, винесли лопати і наказали бранцям шикуватися в колону. Зчинилася неймовірна паніка. Ніхто першим не хотів ставати в колону, боячись, що змусять копати могилу. Тоді у хід пішли кийки, приклади. Поліцаї лупцювали усіх підряд, незважаючи, чи то жінка, чи дитина. Ніна Степанівна Сюйва каже, що тоді воля до життя була сильнішою від болю. Людей били по-звірячому, а вони так і не стали в колону. Це тривало довго, а потім облавники почали «сортування». Кількох стариків відпустили. Щоправда, при цьому наказали розповідати про пережите кожному зустрічному, мовляв, подібна кара чекатиме на всіх, хто підніме руку на німецького солдата.

Вибраних хлопців та дівчат посадили у кузов вантажівки, повезли на залізничну станцію Дубна, де формувався ешелон остарбайтерів. У цю групу потрапила й Ніна. Батько махав їй кепкою на прощання, аж поки машина не сховалася за обрієм. Думками линув за дочкою, а дівчина, навпаки, бажала, щоб батьківське серце витримало усі знущання. Бо до кого пригорнешся, коли, дасть Бог, війна закінчиться. Мами тоді уже на білому світі не було. До війни вона працювала у сільраді. Отож, коли прийшли німці, її прізвище відразу потрапило у «чорний» список. Потім забрали на допит. Родині сказали, що відправили бідолаху до Німеччини, а насправді — розстріляли у лісі. Не одну, із сином. Мати спочатку просила, щоб хоч дитину залишили живою. Обнімала хлопця, затуляла собою. Але не вблагала поліцаїв. Убієнних кинули в яму, засипали зверху листям, прикрили гіллям. Пізніше очевидці підказали Ніні, де шукати маму і брата, щоб поховати по-людськи...

Пережито було багато. А тут ще й ота клята праця на окупанта. Втім, дівчині засіла в голові думка, як втекти від господаря-німця. Така нагода трапилася наприкінці війни. Транспорту дівчина, як і інші бранки, боялася. А пішки — хоч довше, зате спокійніше. Їх ішло кілька дівчат і один дядько-східняк. Не просто йшли — за наказом одного радянського начальника довелося гнати із Німеччини стадо корів — поближче до польського кордону. Мороки, звичайно, вистачало, зате мали молоко і сметану — не голодували.

Коли зайшла в Городницю, серце обмліло від побаченого. Шукала поглядом церкву, котра раніше виднілася навіть за десять кілометрів, — не знайшла. І багатьох осель не впізнала — від них залишилися лише згарища. Як і від рідної хати... Ось тоді й дізналася Ніна про пережите Городницею — 14 липня 1943 року німці спалили село. Більше двох десятків її мешканців зустріли тоді свою смерть: хто в палаючій церкві, хто в охоплених полум'ям клунях... Серед них був і Нінин батько.

Як пам'ять про нього залишилася швейна машина, яку господар встиг закопати у схованку ще до облави, а то її забрали б разом із коровою, свинями, курми та іншим добром. Відкопавши її, Ніна Степанівна шиттям почала заробляти на хліб насущний.

...А найбільшим життєвим набутком для неї і, звісно, для чоловіка стали два сини, дві невістки, майже два десятка внуків та правнуків.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

На знімках: Ніна Степанівна Сюйва з правнуком Іванком; на цьому знімку, що зберігся у Ніни Степанівни, сім'я, де вона зростала, востаннє разом: тато, мама і двоє дочок (1941 р.).

Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА та із сімейного альбому Н. Сюйви.

«Якщо не вірите,

Війну 86–літній Олексій Миколайович Воронов **(на знімку)** порівнює із чергою за кулею. На фронті у цій черзі стоять усі, а вибирає тільки вона...

...Олексій Миколайович приміряє новий костюм і добродушно бурчить. Із властивим йому гумором обіцяє, що, як тільки приїде з Києва, віддасть це вбрання артистам у театр. Тільки медалі зніме. Бойових нагород у нього багато, але увагу привертають п'ять медалей «За відвагу». Олексій Миколайович Воронов — єдиний в Україні фронтовик, який найголовнішу солдатську нагороду за війну отримав п'ять разів. Щоправда, п'ята знайшла його через десять років після війни. На запитання, за які подвиги його ними нагородили, відповідає просто:

— Чесно зізнатися, і не знаю. Воював, виконував військовий обов'язок, в окопах не ховався. Та й що таке медаль? Життя — ось вища нагорода на війні.

На фронт він потрапив у дев'ятнадцять років і дійшов до Альп кулеметником. Розповідає все, як було, не прикрашаючи, нічого не приховуючи й не подаючи себе як героя. Дещо описує більш детальніше й з посмішкою додає: «Якщо не вірите — вважайте, що це анекдот».

— У Сталінграді німець у нас «язика» взяв, — розповідає Олексій Миколайович. — Дізнався, де й що у нас знаходиться, і як шугонув артилерією — на шматки наші кулемети розлетілись, перебило багатьох хлопців. Наші батальйони мали на «Ура!» іти, а я своїм кулеметом повинен їх підтримати вогнем. Але позицію вибрали невдало — ніч темна, сніг по пояс, кулемет прив'язаний до лиж. Я дивлюся — наші почали підніматися. Якщо відкрию вогонь — по своїх стрілятиму. Так і сталося: наші піднялися — мені стріляти нікуди. А німець по наших так і ллє. Я хлопцям кажу: «Треба позицію міняти». А як? Спостережний пункт німців на кургані добре охороняється — стоїть кулемет. Бліндаж у них, і дуже близько. Якщо побачать нас, відразу переб'ють. Я вирішив: «Давай, хлопці, пішли вперед». Вибрали час, коли німець пішов в окоп погрітися. Підбігли, свій кулемет за трос тягнемо. Підійшли близько, німець виглянув із бліндажа — злякався, схопив кулемет — й на курган. Ми почали встановлювати свій кулемет на цій позиції, а із сусіднього німецького бліндажа вогонь відкрили. Тут мені ногу й прострелило. Я у бліндаж заліз, щоб перев'язатися. Дивлюся (це було 25 грудня) — німець, з'ясовується, Різдво святкував. На столі — різдвяний пайок: ковбаса, галети, щось ще. Нари там ще були. Я, отже, штани спустив, перев'язався у бліндажі. Поставили кулемет... Тільки чергу дали — снайпер одному нашому у голову поцілив, потім другого вбив. Але ми таки придавили німця. Потім я пішов у госпіталь. І там один боєць із моєї обслуги розповів, що поки я у бліндажі перев'язувався й різдвяні подарунки розглядав, під нарами сиділи

Хоч як дивно, але відправка до Німеччини у 1943 році врятувала Ніні Степанівні життя

«Щоб пам'ятали...»

У Кіровограді готується до виходу у світ історико–публіцистична книга Василя Даценка «Щоб пам'ятали... Роки лихоліття на Кіровоградщині: 1941—1945». За офіційними даними, фашисти знищили на території Кіровоградщини 150 тисяч мирних жителів і 54 тисячі військовополонених, 52 тисячі громадян насильно вивезли до Німеччини.

Це не перше видання про роки окупаційного поневолення області, але особливість цієї книги у тім, що з її сторінок лунає голос очевидців тих подій.

Не менш цінним у книзі, як зазначає її рецензент — доктор історичних наук, завідувач кафедри гуманітарної підготовки Кіровоградського національного технічного університету Василь Орлик, є оприлюднення довгий час засекречуваних архівних документів, що стосуються воєнних подій на теренах Кіровоградської області періоду 1941—1944 років. Це оперативні зведення Генштабу, командувань Південно-Західного напрямку, Південно-Західного та Південного фронтів, аналітичні довідки НКВС. Василь Даценко, історик за фахом, краєзнавець за покликанням, знайшов доступ до архівних документів, у чому йому допомогла і недавня служба у відомстві, що опікується держбезпекою. Там він відпрацював майже тридцять років.

Автор, за його словами, багато років підтримував тісні зв'язки із своїм наставником-педагогом, нині покійним краєзнавцем із Закарпаття професором Омеляном Довганичем, який навчив його методиці використання архівних матеріалів. Василь Даценко зазначає, що саме настанови вчителя спонукали його активно використовувати у дослідженнях матеріали об'єднаного банку даних Центрального архіву Міністерства оборони Російської Федерації (ОБД «Меморіал»). Ця електронна база містить інформацію про радянських воїнів, які загинули, померли чи зникли безвісти у роки війни та після неї. Доступ до цього архіву дав можливість краєзнавцеві знайти унікальні документи про уродженців Кіровоградщини, про яких досі навіть їх рідним було мало що відомо.

Ось один із прикладів. Кіровоградець Василь Трохимович Бублик, 1919 року народження, боєць 1748-го саперного батальйону, 15 липня 1941 року потрапив у полон під час страшних боїв біля селища Мархлевське (зараз Довбиш) нинішнього Баранівського району Житомирської області. У Норвегії в'язень шталагу II-B, табірний № 100338, вирішив тікати. Та не пощастило хлопцеві — у картці військовополоненого стоїть відмітка: 4 вересня 1942 року при спробі втечі він був застрелений. Поховано його за 150 метрів від дороги біля населеного пункту Страумен. Мати солдата, яка мешкала у Кіровограді по провулку Степовому, так і не дочекалася сина з війни.

Справжнім відкриттям для багатьох, хто знав його у мирні роки, стане історія життя мешканця міста Новоукраїнки Івана Григоровича Данилова. Під час війни він був закинутий органами НКДБ зі спецзавданням у глибокий тил ворога і під виглядом агента німецької розвідки (абверу) сприяв проведенню радянським командуванням дезінформування фашистів перед Яссо-Кишинівською наступальною операцією. Після війни Іван Григорович працював в Ульяновській райгазеті, потім жив у Новоукраїнці. Нікому й на думку не спадало, що ця скромна людина стільки пережила, перебуваючи у лігві ворога. Пройшовши всі німецькі перевірки аж до імітованого розстрілу, Данилов у званні унтер-офіцера вермахту став інструктором абвергрупи-101 і систематично постачав радянському командуванню інформацію про плани гітлерівців. За виконання спецзавдання його нагородили орденом Червоної Зірки.

Книга Василя Даценка «Щоб пам'ятали...» кожною своєю сторінкою ніби підтверджує, що основними героями тих трагічних часів були не секретарі обкомів і командуючі арміями, а прості люди, які на своїх плечах винесли увесь тягар війни — чи на полях боїв, чи в тилу ворога.

Видання книги стало можливим завдяки ініціативі управління у справах преси та інформації облдержадміністрації, яке очолює журналістка Євгенія Шустер, та фінансовій підтримці облбюджету. Кошти виділено в межах реалізації цільової програми розвитку книговидання та книгорозповсюдження на Кіровоградщині, затвердженої сесією облради на 2005—2010 роки.

Як повідомила Євгенія Шустер, урочиста презентація історико-публіцистичного видання Василя Даценка відбудеться напередодні Дня Перемоги. Книга надійде в усі бібліотеки, музеї, освітні заклади області.

Ольга ПИЛИПЕНКО.

Кіровоград.

На знимку: жителі Кіровограда зустрічають визволителів — бійців та офіцерів Червоної Армії.

Фото з архіву.

Родина шукає фронтовика

Хоча з часу закінчення Великої Вітчизняної минає 65 років, але й досі родичі пропалих безвісти на тій війні шукають своїх фронтовиків. У село Вовничі Млинівського району, на околицях якого в 1944-му за декілька днів полягли сотні радянських бійців, йдуть листи з проханням з'ясувати, чи немає у списках загиблих знайомого прізвища.

Наразі такий лист прийшов із Житомирщини, і стосується він рядового Корнія Бабича, останні фронтові листи якого мали позначку «березень, 1944 р., село Красне».

— На жаль, цього разу допомогти нащадкам розшукуваного солдата не вдалося, — каже педагог-організатор місцевої школи, краєзнавець Марія Батрак, — бо його імені не виявилося у жодному із наявних у нас списків, у тому числі й на меморіальних плитах.

Хоч цілком очевидно, що прах солдата покоїться у цих місцях. Після боїв убитих солдатів було стільки, що їх невеличкими групами ховали просто на місці загибелі і в реєстри вносили не всіх. Зокрема, робили такі записи: «200 метрів західніше річки, с. Вовничі, похований Батаєв Олексій Костянтинович, розвідник, і вся його група, 5 чоловік. Загинули 22 лютого 1944 р.».

— Подібних записів маємо чимало — їх на початку вісімдесятих років минулого століття із військових архівів привіз тодішній голова Вовничівської сільради Юрій Столярчук, — продовжує Марія Батрак. — Звичайно, в кожній позначеній могилі — солдати із конкретними іменами, і, можливо, серед них — Корній Бабич... А лист від його нащадків поповнив шкільний музей бойової слави, де, крім інших експонатів, є майже сотня листів, які надходили до Вовничів у різний час і стосувалися визволителів села.

Зокрема, декілька листів з фронту та похоронку направила мама загиблого Василя Ознобіхіна з Іркутська. Інший росіянин Микола Великдар 8 березня 1944 року писав із тодішніх фронтовиків Вовничів до рідних: «С немцами я согласен биться на одном метре. Не боюсь гадов ничуть». Опісля майор Кустов, командир батальйону, в якому числився Великдар, написав у Вовничі: «Миколу після бою знайшли на галявині лісу, а навколо нього 7 убитих фашистів».

Чимало листів є і від тих фронтовиків, які, на щастя, залишилися живими. Зокрема, від Бориса Жихарєва з Куйбишева та Йосипа Ліпського з Білорусі. Перший у свої вісімнадцять літ саме під Вовничами отримав бойове хрещення. А ім'я другого викарбуване на гранітній плиті сільського меморіалу. Він вважався убитим, а насправді йому пощастило, бо залишився живим — один з усього батальйону. Тривалий час вовницькі краєзнавці листувалися з ним. А зараз листи залишилися як пам'ять про нього. І загалом про всіх, хто вижив і хто віддав своє життя, визволяючи наш край.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Рівненська область.

На знімках: паспорт воїна Василя Ознобіхіна.

Фото автора.

нехай це буде анекдот»

два німці й боялися дихати. Не вірите, нехай це буде анекдот.

Народився у сорочці

Скільки разів за війну його життя висіло на волосині. Інших убивало на очах, а його смерть щадила. Бувало, опам'ятається, поторкає себе — начебто живий, і відразу хапається за кулемет. Сержант Воронов не був «заговореним», просто дав собі обіцянку закінчити війну й виконав її. Але ж міг загинути навіть у самий День Перемоги.

9 травня вони побачили Альпи. Що війна вже закінчилася, не знали. Напередодні Олексій Воронов із товаришами знайшли закинутий будинок і вирішили там заночувати. Ранком, вийшовши з будинку, два бійці відразу впали, вбиті кулею.

— Залишилися я та мій приятель, — розповідає Олексій Миколайович. — Ми зрозуміли, що німець стоїть за дверима й живими нас звідси не випустить. Пройти всю війну, дійти до лігвища фашиста й загинути? Вирішили вилізти через вікно, але там — грати, їх треба розпиляти або ломом підняти. Нічого такого під рукою не було. І тоді мій приятель узявся за грати й вирвав їх. Жити хотілося — от і з'явилася сила нелюдська. Живі залишилися. Випадок під Сталінградом теж показовий. Не пам'ятаю вже, з якої причини, але я не став у чергу за їжею. Роздобули ми дров, закип'ятили воду, засипали туди борошно — й обідаємо. А в цей час снаряд німецький потрапив прямо в кухню. Загинули всі, хто у черзі стояв.

Прихильної була доля й до батька Олексія. Пройшовши всю війну, Микола Воронов повернувся додому живим. Як потім з'ясувалося, батько й син воювали майже поруч. Їх розділяли всього кілька кілометрів.

Потрапив в «Історію...»

У багатотомній «Історії Великої Вітчизняної війни» є одна фотографія, особливо дорога Олексію Миколайовичу. На ній зафіксований парад визволителів Белграда 20 вересня 1944 року. Серед учасників параду Воронов показує себе й розповідає, як він потрапив в об'єктив.

— Нас зняли з передової і направили у Белград. У параді брав участь Броз Тіто, наші воєначальники. Ось у центрі — лейтенант Поздняков. Він ішов попереду мене. Я дивлюся — нас фотографують, а мене за лейтенантом не видно. Боже, це ж я в кадр не потраплю! Ну, я злегка відіпхнув Квасилова, який праворуч від мене йшов, але в кадр потрапив. Щоправда, порушив шеренгу... — посміхається фронтовик. — Фотографію опублікували белградські газети, а потім вона потрапила в «Історію Великої Вітчизняної війни». Якщо не вірите, нехай це буде анекдот.

...Сьогодні кавалер п'яти медалей «За відвагу» живе в Первомайську. Живе дуже скромно. Нічого для себе не просить, нагородами не спекулює, про подвиги не розповідає. Зайнятий справою — ремонтує стару, ще радянську, радіотехніку. Готується їхати до Києва, для участі в урочистостях, присвячених ювілею Великої Перемоги. От костюм йому шиють спеціально для цього випадку. Але на солдатській гімнастерці п'ять медалей «За відвагу» виглядали б, напевно, по-іншому...

Алла АНТІПОВА.

Луганськ.

Фото Юрія СТРЕЛЬЦОВА.

ФРОНТОВІ ЛИСТИ

Лист, написаний сімферопольцем Ігнатієм Афанасьєвим свій коханій дружині. Ніжне «Інночка» — це дружині, з якої прожив багато років. Він визволяв Крим і Севастополь, війну закінчив у званні підполковника в Німеччині.

«18 січня 1945 року, передова, землянка завалена снігом. Але тепло від твоєї, Інночко, любові. Друг мій перебиває мої думки й каже: «Пиши, що незабаром поїдемо додому...» Думай про мене, думай про наше майбутнє».

Цей лист і ще кілька зберігаються у фондах Центрального музею Тавриди. Ігнатій Афанасьєв писав у своїх листах вірші — як умів, як відчував — про кохання, надію.

«Опять тепло ко мне на фронт
Дошло в письме твоем,
И этот вечер я с тобой,
Как будто мы вдвоем».

Ігнатій Афанасьєв дотримав обіцянки — повернувся з війни до своєї Інночки.

***

Витяг із листа гвардії рядового Володимира Петренка до свого сина Володі. Двадцятидворічний фронтовик заповів синові відкрити «трикутник» у день, коли йому також виповниться 22 роки. Боєць Петренко загинув у травні 1945 року в Берліні.

Уперше лист «у майбутнє» опублікувала 1962 року військова дивізійна газета «Гвардієць». Черкаському журналістові Петрові Жуку, котрий на той час служив в армії, приніс солдатський трикутник син загиблого воїна Володимир Петренко.

«Дорогий мій сину! Коли ти читатимеш мій лист — мине багато років. Відгримить війна, і на звільненій землі знову настане мирне, радісне життя. Ти служитимеш в армії. Гордися цим. Тобі довірено берегти спокій матері, дітей, спокій бійців. Твоїх однолітків, які сплять вічним сном у братських могилах. Знай, сину, що і моя кров оросила цю землю. Якщо ворог знову нападе на нас — будь гідним свого батька...

Цілую міцно-міцно — на все життя.

Берлін. 1945 р.»

***

20 вересня 1944 р.
Любий батьку!
Шлю тобі гарячий фронтовий артилерійський привіт!

Вітаю з перемогами нашої армії і армії союзників! Вибач, що не писав. Весь час був у бою. Сьогодні нам стало відомо, що нам втретє винісь лічну благодарность т. Сталін. Находжусь все у тій же частині, в тому ж полку. Ці дні у нас трошки спокійніше. Я всім пишу листи. Крім твого, написав мамі, в Боярку, Вадіку. Почуваю себе гарно. Кріпко, кріпко цілую тебе і бажаю успіхів у бойових ділах.

Пиши.
Твій Костик.

(Костянтин Костянтинович Тригубенко загинув 17 листопада 1944 р. Його батько, Костянтин Васильович Тригубенко дожив до 95 років, теж воював, після війни вчителював у Чернігові, листи сина передав у Військово-історичний музей).

Нас врятує лише правда, якщо її усвідомимо та визнаємо

Коли людина хвора, тоді їй цілий світ не милий. Від хворого марно чекати оптимістичних і мудрих думок, а поготів — лише мудрих вчинків. А коли хворе мало не ціле суспільство, Нація? Пропоную одну лікувальну психотерапевтичну процедуру: відверто поговорити про нашу українську ментальність, тобто про спосіб мислення.

Куди пливе корабель?

Українське суспільство, а точніше — Українська Нація, перебуває ще в суперечливому підлітковому віці, коли самовпевненість і категоричні судження «цілком гармонійно» узгоджуються з невіглаством, а дитячі наївні сподівання на краще майбутнє («...згинуть наші вороженьки, як роса на сонці...» — тобто випаруються самі собою, без наших зусиль) існують у суспільній свідомості всупереч очевидній логіці фактів, тенденцій, явищ і подій.

Уже майже два десятки років українці втішають себе ілюзіями про «доброго царя» (провідника, лідера, президента, месію). У цьому марновірстві чи не найпереконливіше виявляється органічна інфантильність (якщо б не сказати: безвідповідальність) недорослої Нації.

Майже всі помисли, увага, зацікавленість громадян України щодо сьогодення і майбутнього країни та окремої людини спрямовані на керівника держави та його «команди», яка керує державним кораблем.

Отож народ і віддав повну відповідальність за своє сьогодення і майбутнє «капітану», а собі залишив лише повноваження пасажирів.

А за таких умов уже не має великого (або й жодного) значення, куди пливе корабель у цьому складному житейському морі. Головне — щоб було що їсти тричі на день та влаштовували різні шоу («Ще не вмерла Україна, єслі ми гуляєм так!» — досить символічно звучить цей рефрен у виконанні Вєркі Сєрдючки).

Часом найуважніші громадяни помічають, що корабель відхиляється від попередньо наміченого курсу, але це не турбує загал пасажирів, адже «капітан» та його «помічники» періодично виступають із цілком задовільними поясненнями.

У кожному разі на борту достатньо запасів їжі, а наші дівчата — найкращі у світі. А тому навіть нас не дуже хвилює той очевидний факт, що в каютах трюму і на нижніх палубах подекуди вже починає просочуватись вода крізь проіржавлені щілини, тоді як рятувальні шлюпки передбачено лише для пасажирів із кают люкс на верхній палубі...

Бо ми віримо «капітану», який нас заспокоїв, що в разі загострення ситуації нас урятують інші кораблі, яким ми добровільно віддали свою сучасну зброю.

Упродовж майже двадцяти років нашого «незалежного» плавання ми вже почали забувати про суходіл, звикли до майже постійних змін погоди на морі, раз на кілька років переобираємо «капітана» та «команду», а потім продовжуємо плисти, а точніше — чекати, коли на горизонті з'явиться довгоочікувана земля обітована.

Хоча, треба сказати, що багато хто вже й не чекає... Тим паче, що в певної частини пасажирів давно склалося враження, що попри зміну капітанів і команд усі вони старанно уникають наближення до берега. І це є правдою!

А тим часом на суходолі...

Упродовж майже двадцяти років колишня благодатна рілля поросла не лише чагарниками, а й молодим лісом, чисельність сільського населення катастрофічно зменшується за рахунок відходу з цього світу старших і втечі молодших до міст, а то й далі.

А в містах не краще: звичайна вода (подекуди не дуже й питна) продається за ціною закупівельної на молоко в селі, а вітчизняна картопля — дорожче від імпортних бананів та яблук.

Колись, за часів «капітана» Сталіна, селяни були безпаспортними колгоспними кріпаками й не мали права тікати із села, а нині, в умовах так званої ринкової економіки, їм не дають можливості вивезти й продати на ринку вирощену ними продукцію, бо ринок захопили посередники з «команди капітана». Звідси й високі ціни. А коли високий урожай — то це вже справжнє нещастя...

І при цьому хочемо, щоб ми сподобались Богу?

Проте вся ця абсурдність ситуації не лише не перешкоджає, а навпаки — навіть заохочує різних «експертів», «політологів», «іміджмейкерів», «мерчандайзингів» та інших «фахівців» щодня виступати в ефірі з оптимістичними пророцтвами на майбутнє, майстерно уникаючи пояснень про щоденну неухильну руйнацію держави та деградацію суспільства.

Про наші перспективи на майбутнє може переконливо свідчити той очевидний факт, що ось уже впродовж майже двадцяти років чисельність населення України зменшується на 350 000 осіб щорічно, не враховуючи 500 000 абортів щорічно... І це є правдою! Водночас небезпечно змінюється національна структура сумнівно незалежної держави: вихідці з Росії, Азії й Африки вже становлять мало не чверть населення України, а їх питомий приріст за рахунок народжуваності суттєво випереджає питому народжуваність автохтонів.

Але «капітан» продовжує втішати суспільство перспективами «розширення співробітництва» з північно-східним сусідом. Водночас велику активність виявляє і сам північно-східний сусід, у Державній Думі якого вже розроблено проект створення упродовж 2010—2020 років «Единого союзного Украинско-Белорусско-Российского государства» зі столицею... у Києві(!).

Створення цієї нової імперії уже почалося за активної участі «капітана» і членів його «команди», що їх висунули на «капітанський місток» держави наші громадяни-виборці.

Висунули в повній відповідності до своєї громадянської свідомості, рівень якої дозволяє «капітанові» та його «донецькій команді» цілком відверто й упевнено, ігноруючи Конституцію і закони України, формувати політичний курс згідно із московським сценарієм ліквідації нашої й так не дуже незалежної держави. І це є правда!

Отож народ і віддав повну відповідальність за своє сьогодення і майбутнє «капітану», а собі залишив лише повноваження пасажирів.

Бо, щиро кажучи, скільки тієї незалежності ще залишилося? На це питання могли б дати відповідь керівники Фонду державного майна, поінформувавши громадян України про те, що близько 40% продуктивної власності на теренах України вже належить або контролюється зовсім не громадянами України.

Це лише в інформаційному просторі — в пресі, на радіо й телебаченні, на театральних сценах і концертних майданчиках — є очевидною абсолютна перевага російської мови, культури й ментальності. А що відбувається у фінансово-промисловому просторі?

Про нарощення частки північно-східного сусіда в промисловості, агропереробці й торгівлі на українському ринку можемо лише здогадуватись, мало не під мікроскопом читаючи на товарах тексти дрібним шрифтом про російський слід в українському господарстві.

Цих слідів щоразу більше помічаємо не лише в сьогоденні, а й на шляху в майбутнє.

Треба нарешті чесно й відверто визнати, що всі (всі!) сьогоднішні проблеми України (а точніше — Української Нації) існують і продовжують розвиватися в негативному напрямку виключно з причини безвідповідальності, самообману, безпідставного самозаспокоєння, унікальної історичної наївності й внутрішньої переляканості українців. І це є правдою!

А спробуйте про це відкрито та відверто сказати в нашому показово-вишиванковому середовищі так званих націонал-демократів!

Свята правда про факт майже повної безвідповідальності м'яко продажної, конформістської національної «еліти» викликає в цьому специфічному середовищі цунамі екзальтованого обурення.

Обурення, енергію якого вони ніколи не були здатні повернути в бік усвідомлення необхідності праці над собою, над власним громадянським, патріотичним, а отже, й моральним удосконаленням, яке обов'язково вимагає готовності пожертвувати собою в ім'я Батьківщини.

Пиха (гординя) була і є чи не головною рисою нашого характеру, що постійно знаходить своє вираження в абсурдному прагненні українців бути трьома гетьманами з двох можливих. Ба, більше — коли постає питання про обрання чергового «капітана», одразу гетьманська булава починає снитися двом десяткам кандидатів.

Дитячо-юнацький максималізм нації

Історично підтверджений дитячо-юнацький максималізм Української Нації, помножений на самолюбування і брак належної праці над собою, був і залишається достатнім для самовираження на рівні народної творчості в різних формах мистецтва (кераміка, писанки, гаптування, шиття, поезія, іконопис, театр і кінематограф тощо), майже циганського анархізму Гуляйполя та легендарної Козаччини (у складі Польсько-Литовської держави — золотої двохсотлітньої доби в невеселій історії України).

Проте наша українська ментальність ніяк не хоче усвідомити той очевидний факт, що начальників (зокрема, й «капітана») треба обирати не за гарними словами, а за реальними справами.

Але мало коли цей занадто емоційний ментальний максималізм давав приклади солідного організаційно-технологічного підходу (як у німців) чи патріотичної самовідданості (як у поляків) у сфері будівництва власної держави.

Пиха (гординя) була і є чи не головною рисою нашого характеру, що постійно знаходить своє вираження в абсурдному прагненні українців бути трьома гетьманами з двох можливих. Ба, більше — коли постає питання про обрання чергового «капітана», одразу гетьманська булава починає снитися двом десяткам кандидатів.

Але це ще не трагедія, бо більше нагадує комедію. Трагедія полягає в тому, що підліткова ментальність дорослих українців, які замість **думати**, щоразу лише розпускають вуха й слину розчуленості від захоплення лагідним словоблуддям «капітана» попереднього й кандидата на наступного.

Захлинаються в радості від власного емоційного піднесення і, за тією самою гуляйпольно-писанковою логікою, дають можливість прийти до влади «капітану» з відомим сумнівним минулим.

На початку незалежності України, коли в пам'яті громадян ще були свіжими спомини про апологетів «єдино вірного вчення», можна було почути гумористичну згадку про цілком серйозний вислів В. Леніна: «У нас каждая кухарка сможет управлять государством». Тобто настільки зрозумілими будуть порядок і демократія в державі, що навіть куховарка...

Нині Українською державою управляє навіть не куховарка...

Тоді як відомі «націонал-демократи», які ще зовсім недавно виступали з полум'яними патріотичними закликами, вже побігли цілувати його черевики.

І це далеко не перший випадок в історії українства.

Хтось біжить цілувати, а хтось втікає світ за очі. Чергова хвиля еміграції в період незалежності — це яскравий прояв нормальної абсурдності поведінки українців, породжений тією самою ментальністю.

Здавалося б, чого тікати від щастя жити й будувати свою власну вільну державу («В своїй хаті своя й правда і сила, і воля...») на кращих у Європі землях? Здавалося б, будуй і благоденствуй!

Але ж для цього треба, передусім, шанувати самих себе й не боятися начальників, а слушно й наполегливо вимагати від них (нами обраних!) виконання їхніх обов'язків.

Проте наша українська ментальність ніяк не хоче усвідомити той очевидний факт, що начальників (зокрема, й «капітана») треба обирати не за гарними словами, а за реальними справами.

Але, як бачимо, Нація спочатку не напружує мозкових звивин, а потім не вимагає наполегливо, не усвідомлює, що сама своїх обранців утримує, а тим паче не ображається на себе за таку власну нікчемність.

А якщо не вимагати ані від себе, ані від начальників, тоді вони цілком логічно починають вимагати від нас, за законами тієї самої ментальності! Причому, якщо не вимагати від них для всієї України, то вони цілком логічно починають від нас вимагати для себе особисто.

Отже, хабарництво й корупція існують не тому, що аж такі погані наші начальники, а тому, що їх просто бояться.

І вони це бачать, а тому сотні мільйонів і мільярди на їх особистих рахунках, їх люксові автомобілі на тротуарах і їх котеджі в заповідних зонах — це арифметичний результат самоприниження Нації, браку самоповаги й елементарної шляхетності, тобто знову-таки наслідок ментальності.

Де страх, там і лицемірство

Страх — ось що керує поведінкою чи не більшості українців

Передусім, це страх бути викритим, виявленим у своїй внутрішній непривабливій суті, яка приховується за емоційними прагненнями зовнішньої привабливості.

Страх і боязкість перед президентом нічим не відрізняється від страху перед колгоспним бригадиром, перед лідером парламентської фракції чи директором фірми. А там, де страх, там і лицемірство, неправда, обман і самообман. Де є страх, там немає партнерства, немає солідарності громадян перед спільною бідою.

Небезпечне поєднання страху з пихою лежить в основі ментальності чи не більшості українців. А звідси й продажність...

Про цю також унікальну рису українського національного характеру добре знають «брати» на північному сході за Хутором Михайлівським, котрі вже (345+19) років успішно експлуатують цю рису.

Тому й армійська приказка «радянських» часів «хахол без лычки — что справка без печати» — відображала певну організаційну тенденцію кадрової роботи у військах. Бо через свою органічну внутрішню переляканість сержант-українець був особливо дисциплінований і слухняний стосовно наказів начальства й водночас вимогливий до підвладних йому солдатів.

Ця переляканість має не лише генетичне походження із часів покріпачення, столипінських реформ, більшовицьких звірств, Голодомору, примусової колективізації, НКВС, ГУЛАГу й маразму Політбюро ЦК, а й сьогодні зміцнюється підступністю кремлівських верховод, які дієво й послідовно реалізують свої антиукраїнські плани в Україні, в тому числі — за допомогою деякої частини українських громадян.

Підсвідомий страх бути виявленим у своїй дитячій переляканості — ось що лежить в основі ментальності українців. А там де страх, там і нездатність до боротьби за свободу і незалежність. Помаранчевий зрив 2004 року — це виняток, який лише підтверджує правило.

Набагато легше вправлятися у словоблудді, даючи гарні обіцянки й піднімаючи піну емоцій та хвилі дешевої штучної радості. Коли є що їсти, то причому тут праця над собою, а тим паче — свобода й незалежність...

Чи всі українці вміють тримати слово? — питання риторичне...

«Домовились?», «Домовились!», «Отже, завтра об одинадцятій — щоб там не було!»... А завтра був не той настрій, та й учора нічого не зроблено... Але не біда; скажу, що був хворий, що в тещі — зуб, із дружиною проблеми, а тут ще — податкова...

Не лише до пунктуальності німців, а й навіть до ділової обов'язковості євреїв чи японців, не кажучи вже про патріотичність поляків та про їхню готовність до самопожертви заради честі й шляхетності — нам ще далеко!

Що не заважає багатьом, за слушної нагоди, всіх їх лаяти й насміхатися, вважаючи гіршими за нас, українців.

Тим паче, що ми — ну, дуже духовні. Наша духовність — це також цікавий феномен і невід'ємний елемент української ментальності. Про специфічну українську духовність можна писати не лише романи, а й дисертації. І таки пишуть!

Щоправда, це не додає духовності, бо не має з нею нічого спільного. Особливо в нинішніх реаліях, коли Російська Церква в Україні (яка вже називає себе Українською) вважається правильною, канонічною і має вдвічі більше парафій, ніж наша Українська Церква Київського Патріархату.

І це при тому, що, за своєю суттю, Російська Церква в Україні, спекулюючи на релігійних почуттях наївних українців, чітко виконує функції антиукраїнської пропагандистської мережі, що діє на тарифно визначеній комерційній основі.

Звичайно, патріотичні українці не вдоволені таким станом справ, але що вони здатні вчинити, крім обурення перед сусідом-однодумцем за пляшкою?

І все це є правдою! Але спробуйте про це відверто висловитись, та ще й на офіційному рівні...

А якщо говорити про майбутнє, то Україна лише тоді стане дійсно незалежною і самодостатньою державою, коли українці — вся Нація — скинуть із себе ярмо страху, брехні, пихи й лицемірства, натомість зодягнуться у шати правди, шанобливого, самовідданого ставлення до Матері-України й шляхетності у відносинах між собою.

Для цього українці повинні не лише визнати свої вади, а й узятися за працю над собою та об'єднатися в одній солідарній національно-патріотичній організації, щоб будувати Україну не за страх, а за совість!

Віталій КОРЖ,
народний депутат України,
фракція БЮТ.

Міський голова Джанкоя Валентин СИНИЦЬКИЙ:
«Від мажоритарки виграє і країна, і конкретна людина»

ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Джанкой — місто республіканського підпорядкування на півночі Криму. Є центром Джанкойського району, але саме до його складу не входить. Місто — промисловий центр з переробки продукції сільського господарства, виробництва сільськогосподарської техніки, великий залізничний і транспортний вузол з розвиненою інфраструктурою. Стратегічною особливістю міста є його транспортні можливості, що забезпечують зв'язок міст України із кримським півостровом.

— Валентине Борисовичу, що характерно сьогодні для міста Джанкоя в соціально-економічному розвитку?

— Сьогодні для міста характерна, хоч як це дивно прозвучить, — стабільність. Джерела її сховані в глибині спаду економіки, що відбувся наприкінці 90-х років. Тоді промислове виробництво в місті практично зупинилося. Нині машинобудівний і консервний заводи — банкрути. Ми шукаємо для них інвестора. Але низка підприємств, які отримали ефективних власників, вийшли на оптимальний рівень виробництва. Стабільно працює й залізничний вузол.

— Я знаю, ви прихильник системного підходу у вирішенні проблем міського господарства. Приміром, якщо взяти будівництво житла і ремонт житлових приміщень — тут можливий такий підхід?

— Ми намагалися створити такий підхід у вирішенні головної проблеми міста — вулично-дорожньої мережі. Адже місто має лише 29% доріг із твердим покриттям, при середньому показнику в Криму — 78%. Ми розробили комплексну програму. Вийшли на цифру в 313 млн. гривень. Спробували потрапити в одну із державних програм — не вийшло. Розраховувати на місцеві можливості не доводиться, бо бюджет власних повноважень усього 6,6 млн. гривень. От і вибираєш, що сьогодні важливіше: тепло в школах чи будівництво ділянки дороги. А комплексний підхід до будівництва й ремонту житла можливий, чому б і ні. Але все знову впирається у фінансування. На жаль, 600 тис. грн. у міському бюджеті на це недостатньо.

— Ідеальний бюджет міста який, на вашу думку?

— Фінансування делегованих повноважень не сповна задовольняє міську громаду. Я вже говорив, що ми вийшли на цифру 6,6 млн. гривень бюджету власних повноважень. Але це ж мізер порівняно з бюджетом тієї ж Феодосії або Ялти. У бюджетній політиці до кожного міста або селища треба підходити індивідуально. Ідеально було б розрахувати потреби регіону: те, що ми можемо віддати державі, — віддаємо, що не можемо, — залишаємо в себе. Джанкой, приміром, задовольнив би такий підхід у бюджетній політиці: 80% — місту, 20% — державі. Тоді можна буде розвиватися, планувати на якусь перспективу. А так виходить, що нинішній бюджет міста, якщо говорити образно, — це бюджет латання дірок. Наприклад, я не розумію, для чого вивчення української мови поклали на місцевий бюджет? Те саме стосується й кримсько-татарської мови. Адже на ці завдання мають бути передбачені фінанси в бюджеті країни.

— Не секрет, що основним рушійним локомотивом у країні є малий і середній бізнес. Які у вас стосунки з ним?

— Найсприятливіші. Моя позиція, та й виконкому міської ради одна — не заважати. Навіть з тієї причини, що сьогодні за рахунок малого й середнього бізнесу змінюється обличчя міста. У нас працює адміністратор, спрощена процедура оформлення підприємницької діяльності за принципом «єдиного вікна».

— Чи намагаєтеся ви залучати інвестиції в міське господарство?

— Безумовно. Ми брали участь у проекті українського фонду соціальних інвестицій. Чотири рази Джанкой ставав переможцем конкурсу проектів місцевого самоврядування, проведеного асоціацією міст України. Нещодавно ми презентували три проекти в рамках реалізації програми розвитку ООН у Криму. Цього року за цією програмою, напевно, буде реалізовано, щонайменше, п'ять проектів. Працюємо з приватними інвесторами. Щоправда, не завжди така робота дає результат.

— А що заважає?

— На околиці міста в нас є масив. Абсолютно нікому не потрібний. До міської влади звернулася фірма про виділення цієї території під аеродром малої спортивної авіації. Це новий напрям у Криму, та й в Україні. Вони хотіли поряд з нашим транспортним аеродромом створити навчальний центр малої авіації. Але депутати кажуть: давайте ми візьмемо заздалегідь із них на розвиток міста 10 млн. гривень. Та які інвестори на це підуть? Так у дискусіях ми згаяли рік. А потім грянула фінансово-економічна криза. І з цієї затії нічого не вийшло. Але ж фірма витратила 500 тисяч гривень на проект аеродрому. І що, хто від цього виграв? Програли всі. У цьому випадку спрацювала «містечковість» і недалекоглядність місцевих депутатів. Що поробиш! Такий у нас депутатський корпус сьогодні. Іншого поки що немає.

— Вас як міського голову задовольняє сьогоднішня діяльність депутатського корпусу Джанкоя? Чи відповідає представницька влада духу часу?

— Ні. В 2005 році я особисто виступав за те, щоб на рівні області, міста, селища залишалися вибори депутатів за мажоритарним принципом. Але мене й моїх колег, міських голів, ніхто тоді й слухати не хотів. Говорили, мовляв, ми йдемо в Європу, необхідно, щоб політична сила відповідала за місто й селище. Пропорційний принцип формування місцевої влади дав поштовх до протистоянь міських голів, виконавчого комітету й депутатського корпусу. За останні чотири роки джанкойські депутати порушували питання про недовіру мені разів п'ять. І таке протистояння присутнє не тільки в Джанкої, а по всій Україні. Добре, що мені вистачає терпіння, досвіду й наполегливості в проведенні рішень, які служать громаді. А як бути міському голові, якого обрали вперше?

У нас у раді 30 депутатів. Отож 16 голосів, необхідних для прийняття рішень, мені даються з величезними зусиллями. Мало не кожного треба просити прийти на сесію. Я впевнений, що ми могли б більше зробити для міста й громади, якби представницька влада була обрана за мажоритарним принципом. Адже тоді б у владу потрапили зрілі люди, що відбулися. Вони знали б, що їм довірив виборець і працювати треба заради нього і для нього. Хіба це погано, коли депутат допомагає вирішити яку-небудь приватну проблему своєму виборцеві? Від мажоритарки виграє і країна, і конкретна людина в місті та селищі.

— Верховна Рада України відстрочила вибори до місцевих рад на невизначений термін. Коли, по-вашому, треба проводити вибори місцевої влади?

— Я думаю, чергові вибори в місцеві ради треба синхронізувати. Тобто міських голів і депутатів місцевих рад треба обирати одночасно. Тоді кандидат, який претендує на посаду градоначальника, може сформувати свою команду й провести її в депутатський корпус. Від цього виграє передусім місцева громада. Варто подумати й про процедуру відкликання депутата й голови. Влада повинна знати: вона прямо залежить від благополуччя й спокою жителя міста і селища. А щодо дати їх проведення... Напевно, у сформованому соціально-економічному становищі місцеві вибори краще провести в березні 2011 року. Але це вирішувати депутатам Верховної Ради. Я особисто готовий до виборів і влітку, і восени цього року.

— Валентине Борисовичу, як ви вибудовуєте відносини міської влади і жителів Джанкоя? Які знаходите форми взаємодії місцевої громади з органами влади АР Крим та України?

— У мене є правило, проблеми кожного джанкойця — це мої проблеми. Я намагаюся щодня зустрічатися з людьми. Щопонеділка в мене прийомний день. Щокварталу проводжу на місцевому телебаченні прямі ефіри. У нас є інтернет-приймальня, де кожний житель може поставити мені запитання, і я запевняю, що на нього дадуть відповідь. Ще в міській раді склалася така форма роботи з виборцями як громадські слухання. На них ми виносимо всі значимі міські проблеми.

З Верховною Радою і Радою Міністрів автономії ми працюємо в рамках закону про місцеве самоврядування. Безумовно, є точки дотику, є розбіжності. Але всі нестиковки вирішуються в робочому порядку. Ми завжди можемо розраховувати на підтримку республіканської влади.

— Чи є проблема, яку, по-вашому, потрібно терміново вирішувати, але цьому перешкоджає відсутність необхідного закону?

— Звичайно, є. Це проблема наповнення бюджету. Потрібен новий Бюджетний кодекс, що дасть можливість розвиватися таким містам як Джанкой. Прибутковий податок — це основний дохід міської ради. Добре, якщо є працюючі підприємства і люди, які на них працюють. А якщо їх немає? Що робити тоді? У нас на території міста 10 автозаправок. Звісно, що вони впливають на екологію Джанкоя. Я прорахував, якби з однієї гривні заправки автомобіля одну копійку залишали в місті, ми тоді могли б додатково в бюджет міста одержати до чотирьох мільйонів гривень. От вам гроші на ремонт доріг. Але ніхто не йде на це з однієї причини — заправки перебувають у власності зовсім не бідних людей. На мій погляд, необхідно повернутися до закону про місцеве самоврядування. Народні депутати повинні розставити всі крапки над його положеннями, які суперечать один одному. Не може бути так, що рішення відповідно до закону приймає міська виконавча рада, а скасувати його можуть депутати, або навпаки. Ми зштовхнулися також з тендерними проблемами. За законом, продукти харчування для шкіл, дитячих садків місто має купувати у виробників. А вони віддали реалізацію свого товару дилерові. Як нам бути? Потім постачальники товару, які працюють із бюджетними грошима, мають проблеми з величезною низкою перевіряльників. Звичайно, все це паралізує роботу місцевих органів влади.

— Ви пишаєтеся своїм містом?

— Не просто пишаюся, я його люблю. І роблю все, щоб Джанкой став зразковим містом не тільки в Криму, а й в Україні. Ми розробили проект розвитку індустріального парку на території міста під назвою «Новий Крим». Місце для його створення — супервигідне. Саме через місто проходять усі транспортні артерії до Південнобережжя, Керченської протоки і портів півострова. Поряд злітно-посадочна смуга аеродрому. Сьогодні ми завершуємо відведення земельної ділянки під цей проект. Сподіваюся, у перспективі він запрацює. А ще я хотів би, щоб місто повернулося до переробки плодоовочевої продукції. Адже Джанкойський район у минулому столітті вирощував і разом з містом переробляв більш як 100 тисяч тонн овочів. Якість нашої кабачкової і баклажанної ікри високо цінувалася споживачами від Бреста до Камчатки.

— Дякую за розмову. Хай щастить вам.

Записав
Георгій ВЕРВЕС.

ДОВІДКА «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Синицький Валентин Борисович народився 16 вересня 1948 року в місті Біла Церква. В 1971 році закінчив Дніпропетровський хіміко-технологічний інститут, у 1984 році — вищу партійну школу при ЦК КПУ. В місцевому самоврядуванні працює з перервами з 1986 року. 10 липня 1992 року офіційно обійняв посаду міського голови Джанкоя. 18 років поспіль очолює міську громаду Джанкоя. Одружений. Двоє дітей і двоє онуків.

Понад третину звернень, заяв і скарг громадян до Верховної Ради України у першому кварталі 2010 року стосуються питань законності і правопорядку

Протягом січня—березня 2010 року до Верховної Ради України надійшло 8255 пропозицій, заяв і скарг, у яких порушуються питання забезпечення законності та правопорядку, реалізації прав і свобод громадян. Це становить 33,5% від отриманої парламентом пошти, повідомили у відділі звернень громадян апарату Верховної Ради України. У своїх листах дописувачі наголошують на необхідності вирішення актуальних питань у сфері правоохоронної діяльності, відновленні довіри й поваги громадян до судової гілки влади, пошуку ефективних шляхів запобігання правопорушенням.

Загалом, у першому кварталі поточного року до Верховної Ради України надійшло 24 363 пропозиції, заяви і скарги громадян, що на 268 більше, ніж за відповідний період минулого року.

Як і раніше, істотна кількість звернень стосуються соціальних проблем. Так, з початку року до Верховної Ради України надійшло 3533 звернення на соціальну тематику, що становить 14,4% від загальної кількості отриманої кореспонденції.

Протягом першого кварталу поточного року до Верховної Ради України надійшло 3153 пропозиції, заяви і скарги з питань фінансової, податкової та митної політики, що на 890 більше, ніж у січні—березні 2009 року. Переважну більшість із них (62,6%) становлять пропозиції і заяви віруючих громадян стосовно проектів нового Податкового кодексу України та закону про внесення змін до Закону «Про Державний реєстр платників податків та інших обов'язкових платежів», якими не передбачено право віруючих відмовлятися від ідентифікаційних номерів та відміток у паспорті громадянина України щодо права здійснювати будь-які платежі без ідентифікаційного номера.

За період із січня по березень 2009 року порівняно з аналогічним періодом минулого року зросла кількість відгуків громадян про діяльність Верховної Ради України, Президента України і Кабінету Міністрів України. Упродовж січня—березня 2010 року до парламенту надійшло 1810 звернень із зазначеної тематики, що на 444 більше, ніж за відповідний період минулого року. У більшості листів громадяни висловлюють побажання щодо чіткої та злагодженої роботи усіх гілок влади.

Протягом січня—березня 2010 року до парламенту надійшло 1090 звернень, в яких йдеться про діяльність об'єднань громадян, міжконфесійні відносини. Це на 700 більше, ніж торік.

Після виборів Президента України зросла кількість пропозицій, заяв і скарг громадян стосовно питань державного будівництва та адміністративно-територіального устрою. З початку року до парламенту надійшов 1051 лист із цієї тематики, що на 722 більше, ніж за аналогічний період 2009 року.

У першому кварталі 2010 року зросла також кількість звернень громадян, що стосуються охорони здоров'я. Упродовж січня—березня 2010 року до Верховної Ради України надійшло 978 заяв і скарг із цих питань, що на 279 більше, ніж за відповідний період минулого року. Із загального обсягу звернень із цієї проблематики значну кількість становлять листи громадян із проханням направити на лікування до медичних установ в Україні і за кордоном та забезпечити доступними лікувальними засобами.

Актуальними у заявах і скаргах залишаються питання праці і заробітної плати — 878 звернень; аграрної політики і земельних відносин — 593; комунального господарства — 533; освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності — 299; економічної, цінової, інвестиційної, зовнішньоекономічної, регіональної політики, будівництва та підприємництва — 238; діяльності органів місцевого самоврядування — 188.

Загалом у комітетах Верховної Ради України та Спеціальній контрольній комісії з питань приватизації розглянуто 5648 пропозицій, заяв і скарг громадян, що на 328 більше, ніж у січні—березні 2009 року. З початку року депутатськими фракціями розглянуто 2075 пропозицій, заяв і скарг громадян, що перевищує показник аналогічного періоду на 181.

По захист і допомогу до єдиного законодавчого органу державної влади зверталися переважно соціально незахищені категорії громадян. Зокрема, у першому кварталі поточного року отримано 1503 звернення від інвалідів I—III груп, 623 — дітей війни, 507 — учасників війни, 434 — інвалідів Великої Вітчизняної війни, 394 — ветеранів праці, 324 — учасників бойових дій, 201 — інвалідів війни, 179 — багатодітних сімей, 109 — учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Крім цього, упродовж січня—березня 2010 року до Верховної Ради України звернулися 6625 пенсіонерів; 944 позбавлені волі особи; 375 представників релігійних організацій; 311 підприємців; 286 безробітних; 97 працівників бюджетної сфери; 57 державних службовців; 27 робітників; 19 учнів і студентів; 9 військовослужбовців.

Згідно з інформацією, наданою секретаріатами депутатських фракцій, з початку поточного року до народних депутатів України, їх помічників-консультантів у виборчих округах звернулися 107,5 тис. виборців, розглянуто 32,6 тис. письмових звернень, проведено 8,2 тис. особистих прийомів та 6,5 тис. зустрічей з виборцями.

Усі звернення громадян до Верховної Ради України розглядалися згідно з чинним законодавством та надсилалися для вирішення порушених у них питань до відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, прокуратури та суду. Звернення, у яких містилися пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства, вивчалися у комітетах Верховної Ради України. Аналітичні матеріали і узагальнення були передані керівництву Верховної Ради України, у парламентські комітети, депутатські фракції та народним депутатам України для застосування в законотворчій роботі.

Інформаційне управління
апарату Верховної Ради України.

У світі 8 травня відзначають День Червоного Хреста і Червоного Півмісяця *(Укрінформ)*

Золотовалютні резерви Національного банку України становлять у квітні 2010 року 26 мільярдів 251,93 мільйона доларів, *повідомляє прес–служба НБУ*

ГМО виробники маркують й самі ж себе і контролюють

Із 1 тисячі 154 зразків харчових продуктів та сировини у більш ніж ста зразків було виявлено генетично модифіковані організми. І це при тому, що ряд товарів уже мав маркування «Без ГМО». Такі результати перевірки, яку проводили в лабораторії молекулярно–генетичних досліджень Укрметртестстандарту у січні–квітні 2010 р., оприлюднив на вчорашній прес–конференції Володимир Семенович, начальник науково–дослідного центру випробувань продукції ДП «Укрметртестстандарт».

Щоправда, жодних санкцій до «недобросовісних» виробників застосовано не було. Згідно з нашим законодавством, переконує пан Семенович, аби покарати порушника, потрібно здійснити цілу низку бюрократичних кроків. А головне — отримати на це фінансування з бюджету. За словами ж В. Семеновича, останні кілька років жодної копійки на контрольні перевірки продукції на вміст ГМО виділено не було. Відтак споживачі змушені вірити виробникам на слово.

Як на організм людини впливають продукти із генно модифікованими організмами (ГМО), досі достеменно невідомо. Але ці три літери дедалі частіше злітають з уст не байдужих до свого здоров'я.

— Ви ж тільки гляньте, чим нас годують, — скаржиться сусідка Наталія Дмитрівна. — Учора купила вареної ковбаси. Хотіла її підсмажити. Поклала на пательню. А та взяла і просто розплавилася. Чи то із пластмаси її роблять, чи то суцільна соя генно модифікована!

Щоправда, маркер «Без ГМО» на наклейці з ковбаси був. Та йому Наталія Дмитрівна віри не йме: «Зараз усе на поличках промарковано «без ГМО», навіть звичайна питна вода. Сумніваюся, що в нас усе так добре із продуктами харчування. Принаймні жодного разу ще не бачила виробу, на якому б зазначалося, що він містить ГМО».

Продукції з написом «З ГМО» ніхто і не міг бачити, — запевняє Володимир Семенович. Мовляв, згідно із вітчизняним законодавством обіг ГМО в Україні заборонено. Проте із виконанням цієї норми є проблеми.

— У нашій країні порівняно нещодавно почали досліджувати те, що ми їмо і вирощуємо на полях. І у плані простежуваності ГМО ми відстали від європейських країн років на десять, — каже пан Семенович. — Тим часом у нас незаконно вирощують генетично модифіковану сою, кукурудзу, ріпак. І питання полягає в тому, щоб покласти цьому край.

Між тим, на думку Ігната Матасара, професора кафедри гігієни харчування Національного медичного університету ім. Богомольця, ГМО для людини взагалі ніякої небезпеки не становить. Це, мовляв, в певному сенсі навіть додаткова екологічна безпека. Буцімто для вирощування генетично модифікованої продукції, приміром, не потрібно використовувати усілякі пестициди чи інші хімікати. Що робить її чистішою. «Інша справа, коли виробники ободурюють споживача. Не зазначають про те, що ГМО у певній продукції таки використовувалося. Бо за таких умов вартість чи то молока, чи то шоколадки має бути нижчою», — каже пан Матасар.

Тетяна ГРАДОБЛЯНСЬКА.

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Комендантська година для неповнолітніх тепер і у Хмельницькому

Хмельницька міська рада заборонила неповнолітнім перебувати без супроводу дорослих пізніше десятої години вечора. Влітку цей термін подовжений на годину. Якщо ж любителі пізніх прогулянок все-таки знаходитимуться, їх доставлятимуть у відділок міліції, а потім передаватимуть в руки батьків. Останнім же доведеться нести адміністративну відповідальність за порушення встановлених правил. Хоча частина депутатів і висловилась проти такого нововведення, оскільки воно порушує права людини, проте більшість була переконана, що саме так вдасться зменшити рівень дитячої злочинності. Нагадаємо, у деяких містах України, зокрема, у Чернівцях, комендантська година для неповнолітніх вже діє, а у столиці нині розмірковують над її введенням.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Курортна Кирилівка з водою. Поки що — у планах

У селі Кирилівка Якимівського району, багатому і добре доглянутому, є своя проблема — під час курортного сезону тут відчувається гостра нестача води. З необхідних 10 тисяч кубометрів на добу в наявності є лише п'ять тисяч. Тому в багатьох закладах відпочинку погодинне водопостачання, до того ж часто вода привозна.

І ось нарешті в обласної влади дійшли руки і до кирилівської біди. У Запорізькій облдержадміністрації відбулася спеціальна нарада, на якій спробували зсунути віз проблем з місця. Поки що налагодять більш інтенсивний підвіз води, а паралельно включаться в реконструкцію водогону (близько 25 кілометрів) від села Шевлюги, який має забезпечити 100-відсоткову потребу курортного села.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запорізька область.

Не будемо смітити, панове!

Зробимо Україну чистою — вирішили організатори однойменного проекту, і почали зі столиці. Вчора під стінами Київської міської держадміністрації люди, не байдужі до свого міста, до його зовнішнього вигляду, протестували проти бездіяльності місцевої влади, з вини якої Київ перетворюється на смітник.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Учасники акції принесли під стіни мерії п'ятнадцять мішків зі сміттям, зібраним на вулицях і в парках столиці в рамках флеш-моба «Зробимо Київ чистим». Координатор громадської ініціативи «Зробимо Україну чистою» Юрій Пивоваренко так прокоментував «Голосу України» ідею й вимоги цього проекту:

— Це попереджувальна акція. Сьогодні ми просто озвучуємо свої претензії до влади, і не тільки. Бо забруднення міста, в якому ми живемо, і наша провина. Адже це самі люди смітять. У багатьох менталітеть така, мовляв, після мене хоч трава не рости. Ну, а від місцевої адміністрації й міліції ми вимагаємо налагодити нормальну інфраструктуру збирання сміття (щоб скрізь стояли урни й баки, а їхній уміст вчасно вивозився) і запровадити систему штрафів. Закон про штрафування тих, хто смітить, є. Але досі точно не визначена структура, яка повинна ці штрафи стягувати.

5 червня активісти проекту планують ще раз нагадати про свої вимоги... справою. Вони вийдуть у парки й зони відпочинку Києва, щоб очистити їх. За чистоту рідного міста і країни учасники акції мають намір боротися до останнього цукеркового фантика або використаного пластикового стаканчика. Не будемо смітити, панове, і наше життя стане набагато чистішим!

Ольга ВІТЕР.

P. S. Коли верстався номер, редакції стало відомо, що учасникам акції «Зробимо Україну чистою» не дали провести її до кінця. До парадного під'їзду КМДА, біля якого активісти проекту мали намір висипати сміття, їх не пустила міліція. Правоохоронці направили учасників акції до урн... Мовляв, місце сміття саме там, та й невідомо, що насправді у пакетах.

Інші фото з цієї події шукайте у фотомагазині на сайті www.golos.com.ua.

У НОМЕР

ЛУГАНСЬКА ОБЛАСТЬ

У шахті заб'є джерело?

У водогінну мережу міста шахтну воду планують подавати безпосередньо з підземних виробок, щоправда, після того, як вона пройде спеціальне очищення. Вважається, що такий спосіб водопостачання повністю задовольнить потреби Антрацита.

Сьогодні вода в будинках жителів міста буває не більше трьох годин на добу. Даються взнаки зношеність труб і віддаленість основних водних джерел. Більше того, з 1960 року запас питної води в Луганській області зменшився майже у дванадцять разів. Вихід залишається один — працювати над сучасними, ефективними методами очищення тієї води, що є. Є шахтна вода, причому у надлишку. Правда, ця вода занадто насичена різними хімічними елементами й непридатна для пиття. Тому на прохання міської влади Антрацита шість років тому донецькі вчені розробили проект установлення очищення шахтної води й довели, що після демінералізації за допомогою процесу зворотного осмосу вона стає безпечною для людини й відповідає усім нормам.

Проект в Антрациті — пілотний. Разом з Мінвуглепромом його підтримує Європейський Союз у рамках «Програми підтримки вугільного сектору». Не вистачає тільки грошей. Вартість проекту — 278 мільйонів гривень, і Антрацит шукає інвестора. За останньою інформацією, інтерес виявили представники однієї іспанської фірми. Найближчим часом вони обговорять з міською владою усі аспекти цього проекту. На думку фахівців, ця технологія може вирішити проблеми багатьох збезводнених міст Донбасу. Вже підраховано, що собівартість такої води буде становити 1 гривню 22 копійки за куб, у той час, як нинішній тариф на водопостачання в Луганській області становить більше трьох гривень.

Алла АНТІПОВА.

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

Телефонний дзвінок і поїздка на таксі — безкоштовно

Оператори мобільного зв'язку запрошують дніпропетровських ветеранів безкоштовно зателефонувати 9 травня фронтовим друзям, родичам, які живуть в Україні та в країнах СНД, і привітати їх з Днем Перемоги. Як повідомили в Департаменті транспорту та зв'язку Дніпропетровської міської ради, для цього спеціально обладнані пункти ЗАТ «Українські радіосистеми» (Beeline), ЗАТ «Український мобільний зв'язок» (МТС) та «Укртелеком» (Ute1) у місцях, де масово у цей день збираються люди, — біля монумента Вічної Слави, пам'ятника генералу Пушкіну, на Жовтневій площі біля Вічного вогню. Ветерани, які перебувають на стаціонарному лікуванні в обласній лікарні імені Мечникова, теж зможуть скористатися такою послугою.

Традиційний подарунок визволителям і від таксистів: двадцять автівок підприємств «Радіо-таксі» та «Славута-таксі» із листівкою на лобовому склі «Автомобіль ветерана» чергуватимуть у святковий день біля монумента Слави. Ще двадцять машин від «Нового таксі» та «Алло таксі» безкоштовно возитимуть їх з інших місць святкування. А служба «Справедливого таксі» цілодобово і також безоплатно обслуговуватиме ветеранів за попереднім замовленням.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Згадай про маму: вклонися, зателефонуй, напиши...

Цього року 9 Травня — це не тільки День Перемоги, а й День матері. Указом Президента це свято відзначається в Україні з 1999 року в другу неділю травня. В Україні завжди поважали, вшановували і висловлювали шану матері, звеличуючи її як берегиню сім'ї, роду. Але відзначати як червоний день календаря це свято вперше став на початку минулого століття Союз українок Канади, а в 1929 році воно прийшло у Галичину. Організатором торжеств тоді стала наша колега редактор щотижневика «Жіноча доля» Олена Кисилівська.

Особливо популярний День матері в Західній Україні: організовуються святкові вечори, виставки, концерти, спектаклі. Їх мета — висловити повагу матері. Це зобов'язані робити всі люди: і ті, хто перебуває поруч, і ті, хто може поїхати до мами або хоча б зателефонувати, написати їй листа.

Ось і солдати-строковики, які служать у західних регіонах країни, написали листа своїм матерям і привітали їх зі святом **(на знімку)**. Ідея епістолярного подарунка виникла після звернення до начальника управління Західного територіального командування внутрішніх військ генерал-лейтенанта Сергія Конопляка організації солдатських матерів Дніпродзержинська.

Але, насамперед, День матері — сімейне свято, важливий момент у вихованні дітей. Саме діти повинні пізнати, ким є для них мама, що зробила вона для них і якої шани заслуговує.

День матері відзначають у багатьох країнах. Це день пам'яті про матерів усього світу, коли віддається належне їхній праці та безкорисливій жертві заради блага своїх дітей. Вважається, що ця традиція бере початок ще в жіночих містеріях Стародавнього Риму, призначених для шанування Великої Матері — богині, матері всіх богів. В Англії ще в XV столітті відзначали так звану Материнську неділю — четверту неділю Великого посту, присвячену вшановуванню матерів по всій країні. На початку XX століття День матері став цілком відповідати своїй назві. Відтоді представники різних рас, релігій, переконань цього дня поздоровляють жінок, до того ж, на відміну від 8 Березня, тільки тих, які подарували світу нове життя.

Ольга ВАУЛІНА.

Фото надане прес-службою управління Західного територіального командування ВВ МВС України.

ФОТОФАКТ

У Миколаєві після реконструкції відкрито пологовий будинок № 1.
Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

«Ніссан» мало не наїхав на танк

Під час генеральної репетиції на Хрещатику в Києві параду, присвяченого 65-й річниці Перемоги, мало не сталася ДТП за участі «Ніссана» з танком Т-34, який рухався своїм ходом центральною вулицею української столиці. Як повідомили працівники ДАІ, жінка — водій іномарки, яка їхала по вулиці Грушевського через Європейську площу, проігнорувала заборону на в'їзд на Хрещатик. Машина, незважаючи на команди працівників ДАІ, проїхала до Майдану, де вздовж розподільної лінії рухався танк Т-34. Стосовно водія співробітники ДАІ обіцяють застосувати кілька санкцій за порушення правил дорожнього руху.

Кулі не взяли, а тут іномарки швидші за кулі...

— Вона всю війну пройшла медсестрою на передовій, вижила після поранення, там кулі не взяли, а тут ці іномарки літають швидше за кулі... — не стримує сліз під час розповіді про 89–річну вінничанку Броніславу Русецьку її сусід Григорій Петренко.

У той день жінка зібралася на службу до костелу. Незважаючи на поважний вік, бабуся до минулого року під час ходьби навіть палицею не користувалася. У зв'язку з наближенням Дня Перемога, одягла святкове вбрання. «Попросила допомогти їй начепити усі фронтові нагороди, — продовжує розповідь Григорій Петренко. — Ми це зробили разом зі ще однією сусідкою Оленою Богатчук».

У такому вбранні потерпілу доставили в реанімацію. Але врятувати життя старенькій лікарям не вдалося. Перед тим на перехресті вулиць Некрасова і Фрунзе у Вінниці її збила іномарка «Крайслер». Очевидці кажуть, що старенька переходила вулицю у встановленому місці. А слід від гальмівного шляху, за їхніми словами, тягнувся приблизно двадцять метрів від «зебри». Потерпілу від удару підкинуло в повітря, а потім вона ударилася головою об асфальт.

Водій іномарки, 34-річний житель обласного центру, і пасажир пояснили працівникам ДАІ, що бабуся потрапила під колеса після того, як вийшла з трамваю і подалася на проїжджу частину вулиці поза пішохідним переходом. Таку само версію підтвердили в обласному ДАІ Вінниччини. Уточнили, що водій був тверезий.

Броніслава Русецька проживала одна. Чоловік помер давно. З родичів залишився племінник, він мешкає в сусідній області. Йому вже повідомили про смерть бабусі.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

У НОМЕР

СЕВАСТОПОЛЬ

Стартує міжнародний фестиваль

Сьогодні Севастопольська регіональна державна телерадіокомпанія відкриє VI Міжнародний фестиваль теле- і радіопрограм «Перемогли разом». У творчому змаганні беруть участь 42 ТРК України та країн близького й далекого зарубіжжя.

Змагання пройдуть у декількох номінаціях, що стали традиційними: «Цих днів не змовкне слава», «Батьківщина. Честь. Обов'язок», «У війни не жіноче обличчя», «Бойове братерство», «Діти війни», «Світ без тероризму» і «Літопис великого подвигу».

Відмінність нинішнього фестивалю в тому, що організатори заснували додаткові номінації — «Усе для фронту, усе для Перемоги», «Партизанськими стежками», «Невідомі сторінки війни», «Флот в історії Севастополя», «Міста-герої» та інші.

Микола МАГДИЧ.

РІВНЕ

Полковник отримав візок

Інвалідний візок 94-річному ветерану Великої Вітчизняної війни Всеволоду Костянтиновичу Нікуліну з Рівного привіз напередодні Дня Перемоги голова Рівненської ОДА Василь Берташ. До цього мирного дня полковник у відставці Всеволод Нікулин доклав чимало сил і здоров'я — він пройшов усю війну, збив п'ять німецьких літаків, починав на Ленінградському фронті у 1941-му, у 1944-му визволяв Рівне від фашистів. День Перемоги зустрів у Празі. На його святковому кітелі 28 медалей, орден Вітчизняної війни, три ордени Червоної Зірки.

Олександра ЮРКОВА.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Подарунки від медиків

До Дня Перемоги всі хмельничани-ветерани війни пройшли диспансеризацію у міських поліклініках. Для пільгового забезпечення їх ліками було виділено майже 85 тисяч гривень, закуплено 50 слухових апаратів. У стоматологічній поліклініці безоплатне зубопротезування майже двом сотням інвалідів, учасникам бойових дій та учасникам війни. Для цієї категорії хворих у міській лікарні діє 25 палат із підвищеною комфортністю.

Ірина КОЗАК.

Львівські вулиці відтепер позначені ще й латиницею

Уже близько сотні таблиць з назвами вулиць українською мовою та з латинською транслітерацією встановлено до Дня міста в центральній частині Львова. Ще сотню планують встановити днями. Встановлення табличок є частиною проекту TACIS «Створення туристично-інформаційної інфраструктури в місті Львові», що реалізується за підтримки Європейської Комісії в Україні в рамках Програми Добросусідства Польща—Білорусь—Україна. Загальна вартість проекту становить 758 917,60 євро.

Правила транслітерації розроблені на кафедрі перекладознавства і контрастивної лінгвістики Національного університету імені Івана Франка. Цікаво, що й шрифт розроблений спеціально для використання у системі туристичного ознакування Львова, базується він на шрифтах кінця XIX — початку XX століття. Завдяки такому дизайну таблички органічно вписуються в архітектурне середовище Львова. До того ж вони є читабельними і для людей з вадами зору. А ще — стійкими до погодних умов та зручними в обслуговуванні. Тож для написів замовили спеціальні металеві таблички, покриті склоемаллю, які використовує більшість міст Європи. Термін їх експлуатації — 50 років. Для Львова такі таблиці виконав Чернівецький завод емалевих виробів.

Також в рамках проекту TACIS протягом цього року мають бути встановлені вказівники для туристичних об'єктів, інформаційні пілони з картами міста, схеми руху громадського транспорту, а також ознакування на автошляхах для автотуристів та інформаційні порти на в'їзді в місто.

Ірина ЄГОРОВА.

Його серце зупинилося в польоті

У КБ «Південне» відкрили меморіальну дошку одному з тих, кому конструкторське бюро завдячує своїм становленням, талановитому проектанту ракет, учаснику Вітчизняної війни Юрію Сметаніну. 5 травня — 85 років від дня його народження.

В армію 18-річного юнака призвали у сорок третьому, в евакуації, і направили до Уфимської школи молодших командирів. А вже на початку сорок четвертого сержант Сметанін потрапив на фронт і став командиром мінометників. У боях за Україну був поранений і отримав медаль «За відвагу», а визволяючи Польщу, — орден Червоної Зірки і важке поранення, після якого на фронт уже не повернувся.

Після закінчення Московського авіаційного інституту приїхав працювати у Дніпропетровськ, де пройшов шлях до першого заступника Генерального конструктора із системного проектування і наукової роботи, начальника проектного комплексу, став Героєм Соціалістичної Праці, лауреатом Ленінської і Державної премій України, членом-кореспондентом Академії наук України. За його безпосередньої участі народжувалися бойові ракети SS-18 («Сатана») і SS 5-24 («Скальпель»), космічний носій «Зеніт». А в останні роки він багато зусиль докладав для налагодження співпраці із зарубіжними партнерами.

30 березня 1999-го Юрій Сметанін повертався з Кейптауна (ПАР). Його серце зупинилося в польоті.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

На знімку: Генеральний конструктор — Генеральний директор КБ «Південне» Станіслав Конюхов відкриває меморіальну дошку Юрію Сметаніну.

Фото надане Центром інформаційних зв'язків ДП КБ «Південне».

Права закарпатців, які мають дозволи на малий прикордонний рух, захистив в угорському суді консул Генерального консульства України в м. Ніредьгаза (Угорщина) Ален Панов

У Луганську, у госпіталі ветеранів Великої Вітчизняної війни відкрито пам'ятний знак маршалу А. І. Єременку *(Укрінформ)*

Лейбористи програли консерваторам, але кому перейде влада — вирішать переговори

У Великобританії продовжують підбивати підсумки парламентських виборів. За попередніми даними, відомими на момент верстки номера, правляча Лейбористська партія одержала 204 мандати (на 74 менше, ніж на минулих виборах), опозиційна Консервативна партія вже має 264 мандати (на 81 більше, ніж п'ять років тому), ліберал–демократи завоювали 40 мандатів (на сім менше, ніж у 2005 році), інші партії в сумі вибороли 27 мандатів.

Таким чином, уперше за останні 35 років у результаті загальних парламентських виборів у Великобританії жодна з провідних політичних партій не одержала абсолютної більшості (понад 50%) у Палаті громад британського парламенту.

Оскільки явного переможця на виборах немає, виникає ситуація «підвішеного парламенту», і в дію вступають спеціальні правила, розроблені заздалегідь представниками провідних політичних партій і Державної служби Великобританії. Колишній уряд зберігає повноваження до формування нового, навіть якщо хтось із міністрів перестав у результаті виборів бути депутатом парламенту. Паралельно визначається, наскільки чинний прем'єр-міністр і його партія спроможні поодинці або в співробітництві з іншими партіями сформувати працездатний уряд. Такий розклад указує на те, що, з одного боку, правляча Лейбористська партія програла, але з другого, перемога консерваторів не настільки переконлива, щоб вони самостійно, не створюючи коаліції, могли створити уряд.

Як повідомляє «Євроньюз», нині є кілька сценаріїв того, як розвиватимуться події на Туманному Альбіоні. Так, консерватори можуть створити уряд меншості чи ввійти до коаліції з малими партіями; або ж лейбористи підуть на створення коаліції. Консерватори вже заявили, що з таким результатом голосування в лейбористів немає морального права керувати країною. У штабі лейбористів тим часом уже розпочалися консультації з ліберальними демократами про перспективи коаліції.

ФОТОФАКТ

У Лондоні проходить «Парад слонів» — на вулицях розставили майже дві з половиною сотні макетів слоненят у натуральну величину. За допомогою розмальованих знаменитими дизайнерами фігур організатори сподіваються зібрати гроші для захисту азіатських слонів, чисельність яких стрімко скорочується.

Фото СІНЬХУА/Укрінформ.

В НОМЕР

Парламент Бельгії саморозпустився. Кризу спричинено мовними суперечностями

Парламент Бельгії, як і очікувалося, після розпаду правлячої коаліції й недавньої відставки уряду оголосив про саморозпуск. Дострокові вибори відбудуться 13 червня. Політичну кризу в країні спричинено суперечностями між мовними співтовариствами королівства — фламандцями, що розмовляють голландською мовою, і валлонами, що спілкуються французькою.

У Бельгії, яка стала незалежною у 1830 році, довгий час аристократія й буржуазія були представлені в основному франкофонами. З середини минулого століття зріс економічний вплив Фландрії. Останнім часом і франкомовні бельгійці потроху почали освоювати голландську мову. Бельгійці, що розмовляють французькою, виступають за централізовану державу, а їхні голландськомовні співвітчизники, закликають до децентралізації.

Як вважають експерти, вибори не допоможуть вирішити суперечностей між мовними співтовариствами Бельгії, бо голосування не змінить співвідношення їхніх представників у парламенті. Відповідно до Конституції країни, з 150 депутатів палати представників 49 місць закріплено за депутатами від Валлонії, 79 — за представниками Фландрії і 22 — за вихідцями із двомовного центрального виборчого округу — Брюссель-Халле-Вільворде (БХВ).

Аналітики зазначають, що зовнішнє домінування фламандців не має значення для розв'язання проблем між мовними співтовариствами, бо досягнення компромісу між політичною більшістю в обох частинах країни є обов'язковим.

Нинішню кризу спричинено проблемою поділу БХВ на франкомовний Брюссель і пояс його нідерландомовних передмість. Фламандці вимагають розділити виборчий округ на дві частини: франкомовний Брюссель має стати окремим округом, а пояс його передмість із 35 голландськомовних комун слід приєднати до виборчого округу провінції Барабант Фламандський, на території якої розташована бельгійська столиця. Валлони побоюються, що цей поділ стане ще одним кроком до розколу Бельгії.

Як попереджають експерти, результати виборів можуть бути оголошені судом недійсними у зв'язку з відсутністю компромісу з конфігурації одного з найбільших виборчих округів Бельгії.

Нагадаємо, що уряд Бельгії подав у відставку 22 квітня, через 4 дні цю відставку прийняв король Альбер II.

Яна СТАДІЛЬНА.

Президент Росії: «Злочинам Сталіна проти власного народу немає прощення»

Президент Росії Дмитро Медведєв заявив, що режим, який склався в СРСР, був тоталітарним. «Радянський Союз був дуже складною державою, і, якщо говорити прямо, той режим, що склався в Радянському Союзі після закінчення відомих подій, інакше як тоталітарним назвати не можна», — сказав Медведєв в інтерв'ю газеті «Известия».

«На жаль, це був режим, за якого придушувалися елементарні права й свободи, і не тільки стосовно до своїх людей, частина з яких, бувши переможцями, переїхала до таборів», — зазначив президент.

Після війни в СРСР, за словами Медведєва, «зберігалося дуже жорстке, по суті, тоталітарне суспільство, що не давало розвиватися багатьом економічним процесам, давило на людей; це супроводжувалося й жертвами, і всім, що пов'язане з диктатурою».

«Я не вважаю, що той економічний устрій, що у нас існував у період післявоєнний, а також та політична система була пристосована для нормального розвитку», — підкреслив глава держави.

Також Медведєв заявив, що злочинам Йосипа Сталіна проти власного народу немає прощення. «Якщо говорити про державну оцінку, якщо говорити про те, як оцінює Сталіна керівництво країни в останні роки, з моменту виникнення нової російської держави, то тут оцінка очевидна: Сталін вчинив безліч злочинів проти свого народу», — сказав він.

«І хоча він багато працював, незважаючи на те, що під його керівництвом країна домоглася успіхів, те, що було вчинено стосовно власних людей, не може бути прощене», — наголосив президент.

При цьому він відзначив, що «для більшості людей у світі ця фігура (Сталіна) очевидна, вона не викликає жодних теплих емоцій».

Водночас, за словами Медведєва, люди, які люблять або ненавидять Сталіна, мають право на власну точку зору, але ці думки не повинні впливати на оцінку з боку держави. «Кожна людина має право на власні оцінки. Інше питання, що такого роду особисті оцінки не повинні впливати на державні рішення», — сказав президент.

Нагадаємо, як повідомляв «Голос України», запорізькі комуністи ще на початку року ініціювали збирання коштів на пам'ятник Сталіну, було зібрано близько 100 тисяч гривень, тільки один ветеран з Харкова перерахував 50 тисяч гривень. І 5 травня пам'ятник Сталіну в Запоріжжі все-таки встановили, незважаючи на те, що Президент України Віктор Янукович заявив, що це питання необхідно вирішувати шляхом проведення загальноміського референдуму. До речі, всі попередні очільники української держави, включаючи другого президента Леоніда Кучму, виступають категорично проти відкриття пам'ятників Сталіну. Тим часом комуністи заявили про намір зробити це й у Києві.

Уламки літака Качинського потроху розпродують?

За даними польських медіа, дехто з мешканців Смоленська намагається продати полякам, котрі приїздять на місце катастрофи літака президента Польщі Леха Качинського, начебто невеликі уламки літака і рештки речей жертв катастрофи.

При цьому часто-густо намагаються продати не автентичні знайдені рештки президентського Ту-154 або одягу, знайденого на місці аварії, а шматки старого одягу і залишки інших старих літаків, котрі знаходяться на аеродромі в Смоленську.

Як повідомляють, російська міліція не охороняє місце падіння президентського літака, і будь-хто може вільно пересуватися цією територією. Польська влада, за повідомленнями ЗМІ, планує звернутися до росіян з проханням дозволити польським археологам зібрати рештки речей.

Міністр юстиції Польщі Кшиштоф Квятковський в ефірі TVN24 пояснив знаходження речей осушенням території на місці падіння літака, котра на момент катастрофи була підтоплена. Він також сказав, що росіяни не охороняли місце падіння президентського літака, щоб їх не критикували за те, що нібито не допускають поляків на місце катастрофи. Згадану ситуацію мали обговорювати в Москві керівники польської і російської прокуратур.

ФОТОФАКТ

У Тегерані розпочала роботу 23-я Міжнародна книжкова виставка.

Фото Сіньхуа/Укрінформ.

На вампірів подали в суд

Житель нової Зеландії подав у суд на трьох молодих людей, які покусали його в темряві, зображуючи вампірів. За його словами, молоді люди напали на нього й почали пити його кров.

Зараз двоє обвинувачуваних — 22-річний Джеймс Філіп Брукс і 19-літня Грегоріана Боричевскі — перебувають у в'язниці, а також видано ордер на арешт третього фігуранта справи — 19-річного Джеймса Еріка Ора, повідомляє «Телеграф».

Якщо їх визнають винними, їм загрожує до 14 років в'язниці. Інцидент відбувся в пригороді Веллінгтона.

Битва націй

У Хотині відбувся перший міжнародний фестиваль історичної реконструкції Середньовіччя

На території державного історико–архітектурного заповідника «Хотинська фортеця», який увійшов до 7–ми чудес України, відбувся перший Міжнародний фестиваль історичної реконструкції Середньовіччя «Битва націй». У заході брали участь національні збірні України, Росії, Білорусі та Польщі, які протягом трьох днів виборювали звання кращої збірної світу.

У програмі фестивалю, окрім історичних середньовічних боїв та лицарських турнірів, виступали музичні, танцювальні, інструментальні колективи з різних країн, проводили різноманітні майстер-класи з середньовічних мистецтв та ремесел, фаєр-шоу та інтерактивні розваги з командою середньовічних персонажів, театралізовані вистави та атракціони.

У повноконтактних боях зійшлися учасники 50 клубів історичної реконструкції Середньовіччя, які сформували національні збірні. Обладунки та зброя кожного воїна викувані автентичним способом ковалями-реставраторами та є абсолютно такими ж, як у лицаря XIV століття. Вага обладунків іноді сягала 35 кг.

У кожній з чотирьох національних збірних було представлено по чотири п'ятірки. Усі бої, які складалися із двох раундів, проводили майже без пауз. Кожен раунд тривав доти, доки всі воїни однієї з команд не опинялись на землі, тобто були умовно виведеними з ладу або не залишалось, наприклад, чотири проти одного, і той одинак міг серйозно постраждати у нерівному протистоянні. Адже хоча зброя воїнів затуплена, вона абсолютно справжня, до того ж бійці били одне одного з повного замаху без будь-яких сумнівів у своїй правоті. І, якщо у поєдинках один на один воїни могли продемонструвати техніку володіння зброєю, то групові сутички нагадували гладіаторські бої. Уже в першому груповому бою один з учасників зазнав досить серйозної травми (ситуація вимагала втручання медиків). Одному з воїнів зламали ніс, іншому — стегно. Бої були настільки запеклими, що лицарі часто своїми тілами ламали дерев'яні бар'єри, якими організатори огородили ристалище.

Збірну Польщі, яка не встигла на відкриття через затримку на кордоні, на фестивалі підсилили воїни з Литви. А збірну Росії приїхав підтримати відомий актор Артем Терехов, який зіграв одну з головних ролей у серіалі «Кадети».

На думку глядачів, фестиваль цікавий, потужний, потрібний. Єдине, що залишилось незрозумілим — чому у ці дні були відмінені усі автобусні рейси до Хотина? Зрозуміло, що водії на свята хотіли відпочити, проте співорганізатори фестивалю — Хотинська РДА — могла б подбати про глядачів, які були змушені їхати до міста та назад у переповнених попутках.

Сергій СУЛИМА.

Фото Петра ГОНЧАРА.

У шкільному меню переважають дешеві каші і макарони,

а працівникам харчоблоків часом ніде помити руки

Школа навчає, виховує і... калічить. За даними фахівців Інституту гігієни і медичної екології імені Марзєєва АМН України, якщо серед першачків тільки 30 відсотків мають хронічні захворювання, то у 5–му класі недужих уже половина, а в 9–му — 64 відсотки. Не останню роль у формуванні хворобливої особистості відіграє... шкільна їдальня.

Як з'ясували працівники столичної прокуратури, казенне меню не має нічого спільного з уявленнями науковців про норми харчування, необхідні для повноцінного розвитку дитини.

— Після обіду в їдальні донька залишається голодною! — обурюється мама третьокласниці Світланки, учениці однієї зі шкіл Святошинського району. — На перше дають суп із самотнім шматочком картоплі, на друге — ложку гречки з половиною сосиски. Знущаються, та й годі!

Усіх молодших школярів столиці, а також старших учнів пільгових категорій місцева влада зобов'язалася забезпечувати безкоштовними гарячими обідами. Дітей і справді годують, але чим! У меню переважають дешеві каші на воді та макарони, овочі-фрукти — в дефіциті.

«Раціон харчування учнів в усіх школах характеризується одноманітністю та вуглеводною спрямованістю, — розповідає заступник прокурора міста Києва Вадим Горан. — М'ясо та рибу замінюють продуктами з низькою харчовою цінністю — низькосортними ковбасами, стравами з круп та макаронними виробами. В усіх перевірених школах не дотримуються норм харчування щодо продуктів, які містять білок, — йдеться про м'ясо, рибу і продукти з них, а також молоко і молокопродукти, масло вершкове, кисломолочний сир».

Приміром, у перевірених прокуратурою навчальних закладах Солом'янського району Києва школярам не додавали овочів на 20—70 відсотків, м'яса і продуктів із нього — на 15—34, фруктів і соків — на 35-40, риби і яєць — на 80 відсотків!

Дошкільнят годують не краще. «Уявіть собі: молока та продуктів з нього (зокрема сирів) вихованці дитячих садків Деснянського району не бачили з січня 2010 року! — розповідає заступник прокурора. — Аналогічна ситуація в закладах Печерського та інших районів. До школи-дитсадка «Поділля» протягом березня завозили лише овочі. До речі, у цьому закладі під час перевірки знайшли відверто гнилу моркву».

За законом за організацію шкільного харчування відповідають директори навчальних закладів і місцеві органи виконавчої влади. Орієнтуватися у складанні дитячого меню мають на постанову уряду №1591 «Про затвердження норм харчування у навчальних закладах та оздоровчих закладах» від... 2004 року. Відтоді вимоги до шкільних обідів і сніданків не переглядали, хоча, за визнанням науковців, вони здатні задовольнити фізіологічні потреби дітей «лише на граничному мінімумі». Тобто гірше вже нікуди. Але чиновники не втримали планку навіть на цьому ганебному рівні!

— У жодному з районів столиці не забезпечено виконання затверджених урядом норм харчування, — констатує Вадим Горан. — Головним управлінням освіти і науки КМДА відповідно до згаданої постанови Кабміну та даних Головного управління статистики про середні ціни в Києві щоквартально розраховується вартість натурального продуктового набору для школярів. У першому кварталі 2010 року вона сягнула 6,47 гривні (для учнів 1—4 класів), для 5—11 класів — 7,70 гривні. Тобто саме стільки мав коштувати один обід для однієї дитини. Та під час формування районних бюджетів цього не врахували — заклали торішні цифри.

У Деснянському, Дніпровському, Солом'янському та Святошинському районах на гарячі обіди для школярів 1—4 класів передбачили від 4,50 до 5,20 гривні. Це найнижча вартість по місту. На учнях 5—11 класів найбільше зекономили в Голосіївському, Деснянському, Святошинському та тому-таки Солом'янському районах. Тут за норми у 7 гривень 70 копійок на обіди для дітей у бюджеті заклали від 5 до 5,8 гривні.

> М'ясо та рибу замінюють продуктами з низькою харчовою цінністю — низькосортними ковбасами.

Зважте й на те, що безпосередньо на продукти витрачають не більш як 60—75 відсотків цієї суми! Решта йде на зарплату кухарям і компенсує інші витрати підприємств—організаторів харчування (приміром, на транспортування).

— Тож на продукти залишається в середньому 3 гривні, — виводить шокуючу цифру заступник прокурора. — Саме стільки коштує обід пересічного міського школяра.

Підприємства, які безпосередньо забезпечують навчальні заклади харчуванням, обирають на конкурсних засадах. Проте тендерні процедури проводять формально, ті само постачальники працюють з 2001 року досі, стверджують у прокуратурі. Нині це 12 комунальних та 6 приватних підприємств. Користуючись безконтрольністю (чи навпаки — посиленою «увагою» до себе з боку райдержадміністрацій?), ці підприємства закуповують продукти харчування за цінами, що на 40 відсотків вищі за середньооптові, а подекуди навіть за роздрібні. Так, КП «Шкільне харчування», яке обслуговує загальноосвітні навчальні заклади Оболонського району, придбало цибулю по 7,50 гривні за кілограм (за середньоринкової вартості 4,53 гривні). Таку само систему працівники прокуратури простежили і в Голосіївському районі, де за середньої ринкової вартості гречки у 6,39 гривні приватне підприємство «Вікінг» закуповувало для школярів крупу по 7,75 гривні, а реалізовувало (у вигляді готових страв) вже по 11,62.

Є питання і до працівників харчоблоків, які не соромляться на свій розсуд урізати малечі порції. Під час перевірки в дитсадку №774 Дарницького району вирішили переважити рисову запіканку зі сметаною. З'ясувалося, що в неї не доклали майже третину продукту (50 грамів)!

У прокуратурі стверджують: до київських дитсадків і шкіл масово завозять продукти без належних документів про їхнє походження, якість і безпечність. Батьки, напевно, й не здогадуються, що до обіду чи сніданку дітям пропонують сумнівні або й відверто зіпсовані страви. Так, у 767-му садочку Деснянського району виявили 15 пачок какао, термін придатності якого збіг чотири місяці тому, а в 769-му — 11 кілограмів простроченого вершкового масла, яке в день перевірки подали малятам до столу.

— Працівники харчоблоків масово порушують умови зберігання харчів, — додає Вадим Горан. — Іноді просто складують їх поряд із поламаним холодильником. Часто порушують принципи товарного сусідства — зберігають сирі продукти поряд із готовими.

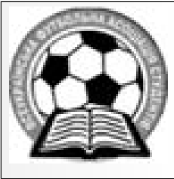
Але найбільше під час перевірок працівників прокуратури вразила відсутність елементарних санітарних умов: часом працівникам їдальнь було просто ніде помити руки!

Ганна ЛУКАНСЬКА.

СПОРТ

Турнірна хроніка

Футбол. IX чемпіонат країни серед команд вищих навчальних закладів. **Інформаційну підтримку змаганням надає «Голос України».**

Конференція «Захід». 9-й тур. «Буревісник» (Кам'янець-Подільський) — «Сокіл» (Бережани). +:-. «Факел-ІФНТУНГ» (Івано-Франківськ) — «Буревісник» (Кременець). 2:1. «Тернопіль-педуніверситет» — «Університет» (Чернівці). 1:1.

«Тернопіль-педуніверситет» — 21 очко, «Університет» — 18, «Факел-ІФНТУНГ» — 14, «Буревісник» (Кременець) — 9, «Буревісник» (Кам'янець-Подільський) — 6, «Сокіл» — 3.

Конференція «Центр—Південь». 12-й тур. «КПУ-Спартак» (Запоріжжя) — НУДПСУ (Ірпінь). +:-. «Легпром» (Київ) — КЕІ-КНЕУ (Сімферополь). 0:8. «Юнга-Морська академія» (Одеса) — «Меркурій» (Київ). 0:0. Матч НУХТ (Київ) - «МАУП-Єдність» (Київ) відбудеться 11 травня.

«МАУП-Єдність» — 28 очок, КЕІ-КНЕУ — 24, «КПУ-Спартак», «Юнга-Морська академія» — по 22, «Меркурій» — 20, НУХТ — 11, «Легпром» — 10, НУДПСУ — 0.

Конференція «Схід». 6-й тур. «Кооператор» (Полтава) — «Зооветакадемія» (Харків). 0:3.

«Зооветакадемія» — 8 очок, СДПУ (Слов'янськ) — 6, «Кооператор» — 1.

Баскетбол. Чемпіонат країни. Суперліга. Плей-оф. Півфінал. Перший матч. 6 травня. «Будівельник» (Київ) — «Київ». 79:68 (18:18, 17:9, 19:27, 25:14). Рахунок серії — 1:0.

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ

Найкращим — стипендії голови

3 травня десять найкращих спортсменів Хмельницького отримуватимуть стипендію, яка становитиме п'ятдесят відсотків мінімального розміру заробітної плати. Серед стипендіатів — Євген Аулов, майстер спорту України з фехтування на шаблях, срібний призер чемпіонату Європи та Кубку світу серед юніорів, Максим Заводний, срібний призер чемпіонату Європи з плавання, Володимир Лахман, бронзовий призер чемпіонату України з дзюдо та з боротьби самбо. Талановиті спортсмени отримуватимуть заохочення відповідно до рішення сесії міськради про міську програму «Фізичне виховання — здоров'я нації».

Ірина КОЗАК.

ЛЬВІВ

Протягом місяця місто наздожене графіки будівництва стадіону до Євро-2012

У цьому будівельники запевнили міністра регіонального розвитку та будівництва України Володимира Яцубу. Директор з будівництва стадіону компанії «Альтком» Василь Огородник наголосив, що графік затягується через проектні роботи, які виконує компанія «Аренаком». І зараз будується лише східна частина стадіону, на яку є креслення. Йшлося і про зарплати будівельникам, які становлять близько 2 тисяч гривень. Нині на будівництві стадіону працює 200 осіб, половина з яких із західного регіону.

Наступний візит міністра має відбутись 25 травня. І на цей час усі відставання мають бути подолані.

Що ж до будівництва нового терміналу Львівського аеропорту, то міністра запевнили, що земельні роботи тривають без змін, проблем із погодженням графіків та експертизою проекту немає. Зі свого боку, Володимир Яцуба наголосив на необхідності перевірити вартість земляних робіт.

Ірина ЄГОРОВА.

Проміжна фінансова звітність
Відкрите Акціонерне товариство «Комерційний банк «Актив-банк» за I квартал 2010 року

АКТИВ БАНК

04070, м. Київ, вул.Борисоглібська,б. 3
Ліцензія НБУ № 200 від 25.12.2007 р.

Баланс за I квартал 2010 року

(тис. грн.)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу (01.04.2010 р.)	На кінець попереднього фінансового року (01.01.2010 р.)
1	2	3	4
	АКТИВИ		
1	Грошові кошти та їх еквіваленти	170502	160676
2	Торгові цінні папери	-	-
3	Інші фінансові активи, що обліковуються за справедливою вартістю з визначенням результату переоцінки у фінансових результатах	-	-
4	Кошти в інших банках, у тому числі:	285007	201002
4.1	В іноземній валюті	285007	201002
5	Резерви під знецінення коштів в інших банках	(503)	(237)
5.1	Резерви у відсотках до активу	-	-
6	Кредити та заборгованість клієнтів,у тому числі:	1542531	1500235
6.1	Кредити та заборгованість юридичних осіб,у тому числі:	923701	892309
6.1.1	В іноземній валюті	49241	37505
6.2	Кредити та заборгованість фізичних осіб, у тому числі:	618830	607927
6.2.1	В іноземній валюті	163894	176491
7	Резерви під знецінення кредитів	(98981)	(100765)
7.1	Резерви у відсотках до активу	6	7
8	Цінні папери в портфелі банку на продаж	823	7768
9	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	-	-
9.1	Резерви у відсотках до активу	-	-
10	Цінні папери в портфелі банку до погашення	-	-
11	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	-	-
11.1	Резерви у відсотках до активу	-	-
12	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	-	-
13	Інвестиційна нерухомість	-	-
14	Дебіторська заборгованість щодо поточного податку на прибуток	2003	1972
15	Відстрочений податковий актив	5630	5129
16	Основні засоби та нематеріальні активи	292630	295659
17	Інші фінансові активи	52555	2200
18	Резерви під інші фінансові активи	(272)	(224)
18.1	Резерви у відсотках до активу	1	10
19	Інші активи	1118	928
20	Резерви під інші активи	(124)	(121)
20.1	Резерви у відсотках до активу	11	13
21	Довгострокові активи,призначены для продажу та активи групи вибуття	-	-
22	Резерви під зменьшення корисності інвестицій в асоційовані й дочірні компанії, що утримуються з метою продажу	-	-
22.1	Резерви у відсотках до активу	-	-
23	Усього активів, у тому числі:	2252919	2074222
23.1	В іноземній валюті	636768	479101
	ЗОБОВ'ЯЗАННЯ		
24	Кошти банків, у тому числі:	751775	671399
24.1	В іноземній валюті	23867	24072
25	Кошти юридичних осіб, у тому числі:	352605	336394
25.1	В іноземній валюті	235902	213301
25.2	Кошти юридичних осіб на вимогу, у тому числі:	122533	105854
25.2.1	В іноземній валюті	51374	39384
26	Кошти фізичних осіб, у тому числі:	537795	503478
26.1	В іноземній валюті	314380	296682
26.2	Кошти фізичних осіб на вимогу, у тому числі:	40556	50574
26.2.1	В іноземній валюті	19272	21867
27	Боргові цінні папери, емітовані банком, у тому числі:	-	-
27.1	В іноземній валюті	-	-
28	Інші залучені кошти	-	-
29	Зобов'язання щодо поточного податку на прибуток	-	-
30	Відстрочені податкові зобов'язання	39612	40859
31	Резерви за зобов'язаннями	21	22
32	Інші фінансові зобов'язання	47060	265
33	Інші зобов'язання	5119	3424
34	Субординований борг	-	-
35	Зобов'язання, що пов'язані з довгостроковими активами, призначеними для продажу, чи групами вибуття	-	-
36	Усього зобов'язань, у тому числі:	1733987	1555841
36.1	В іноземній валюті	620646	534079
	ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ		
37	Статутний капітал	312750	312750
38	Власні акції (частки,паї), що викуплені в акціо-нерів (учасників)	-	-
39	Емісійні різниці	-	-
40	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	79817	79817
41	Резерви переоцінки необоротних активів, у тому числі:	125338	125338
41.1	Резерви переоцінки нерухомості	125338	125338
41.2	Резерви переоцінки нематеріальних активів	-	-
42	Резерви переоцінки цінних паперів	512	272
43	Резерви переоцінки за операціями хеджування	-	-
44	Прибуток/Збиток минулих років	204	-
45	Прибуток/Збиток поточного року	311	204
46	Усього власного капіталу	518932	518381
47	Усього пасивів	2252919	2074222

* Статті звіту "Баланс" розміщені в порядку зменшення ліквідності.

Голова Правління ВАТ "КБ"Актив - банк" **Л.В. Распутна**

Головний бухгалтер **Я.М. Кирилюк**

Звіт про фінансові результати за I квартал 2010 року

(тис. грн.)

Рядок	Найменування статті	На звітну дату кварталу: поточного фінансового року (01.04.2010 р.)	попереднього фінансового року (01.04.2009 р.)
1	Чистий процентний дохід	10288	18953
1.1	Процентні доходи	65621	69329
1.2	Процентні витрати	(55333)	(50376)
2	Чистий комісійний дохід	4990	4434
2.1	Комісійні доходи	5427	4712
2.2	Комісійні витрати	(437)	(278)
3	Результат від торговельних операцій з цінними паперами в торговому портфелі банку	-	1101
4	Результат від операцій з хеджування	-	-
5	Результат від переоцінки інших фінансових інструментів, які обліковуються за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки у фінансових результатах	-	-
6	Результат від торгівлі іноземною валютою	6069	2467
7	Прибуток/(Збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою,ніж ринкова	-	-
8	Прибуток/(Збиток), який виникає під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою,вищою або нижчою,ніж ринкова	-	-
9	Результат від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	-	-
10	Результат від переоцінки іноземної валюти	(1884)	4644
11	Резерви під заборгованість за кредитами	1609	(10016)
12	Знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	-	-
13	Результат від продажу цінних паперів у портфелі банку на продаж	(19)	-
14	Знецінення цінних паперів у портфелі банку до погашення	-	-
15	Банківські резерви на покриття ризиків і втрат	1	-
16	Інші операційні доходи	322	670
17	Доходи/(Витрати)від дострокового погашення заборгованості	-	-
18	Адміністративні та інші операційні витрати	(22907)	(22574)
19	Результат від участі в капіталі	-	-
19.1	Дохід від участі в капіталі	-	-
19.2	Втрати від участі в капіталі	-	-
20	Дохід/(Збиток) від довгострокових активів, призначених для продажу	14	-
21	Прибуток/(Збиток) до оподаткування	(1517)	(321)
22	Витрати на податок на прибуток	1828	974
23	Прибуток.(Збиток) після оподаткування	311	653
24	Чистий прибуток,(збиток) від продажу довгострокових активів, призначених для продажу	-	-
25	Чистий прибуток/(збиток) банку	311	653

Голова Правління ВАТ "КБ"Актив - банк" **Л.В. Распутна**

Головний бухгалтер **Я.М. Кирилюк**

Примітка "Окремі показники діяльності банку" за I квартал 2010 року

Ря-док	Найменування рядка	На звітну дату	Нормативні показники
1	2	3	4
1	Регулятивний капітал (тис.грн.)	508 518	не менше 74194
2	Адекватність регулятивного капіталу (%)	28,35	не менше 10%
3	Співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (%)	21,66	не менше 9%
4	Поточна ліквідність (%)	52,55	не менше 40%
5	Максимальний розмір кредитного ризику на одного контрагента (%)	23,20	не більше 25%
6	Великі кредитні ризики (%)	147,63	не більше 800%
7	**Максимальний розмір кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (%)**	**3,64**	**не більше 5%**
8	Максимальний сукупний розмір кредитів, гарантів та поручительств, наданих інсайдерам (%)	4,38	не більше 30%
9	Рентабельність активів (%)	0,06	х
10	Кредитні операції, що класифіковані як "стандартні" (тис.грн.)	613 451	х
10.1	Сформований резерв за такими операціями (тис.грн.)	1 002	х
11	Кредитні операції, що класифіковані як "під контролем" (тис.грн.)	996 154	х
11.1	Сформований резерв за такими операціями (тис.грн.)	1 894	х
12	Кредитні операції, що класифіковані як "субстандартні" (тис.грн.)	204 942	х
12.1	Сформований резерв за такими операціями (тис.грн.)	4 695	х
13	Кредитні операції, що класифіковані як "сумнівні" (тис.грн.)	75 631	х
13.1	Сформований резерв за такими операціями (тис.грн.)	16 876	х
14	Кредитні операції, що класифіковані як "безнадійні" (тис.грн.)	55 447	х
14.1	Сформований резерв за такими операціями (тис.грн.)	55 447	х
15	Чистий прибуток на одну просту акцію (грн.)	0,01	х
16	Сума сплачених дивідендів за 2009 рік на одну:	-	х
16.1	Просту акцію	-	х
16.2	Привілейовану акцію	-	х
17	Перелік учасників акціонерів банку, які прямо та опосередковано володіють 10% і більше відсотками статутного капіталу банку	ТОВ "Актив Фінанс Груп"; код країни- 804; прямая участь - 92,8316%; опосередкована участь - 0,0%.	х

Голова Правління ВАТ "КБ"Актив - банк" **Л.В. Распутна**

Головний бухгалтер **Я.М. Кирилюк**

Примітка «Зобов'язання банку, які обліковуються на позабалансових рахунках» за I квартал 2010 року

(тис. грн.)

Ря-док	Найменування статті	На звітну дату поточного кварталу (01.04.2010 р.)	На кінець попереднього фінансового року (01.01.2010 р.)	Зміни після дати останньої річної звітності (+;-)
1	Гарантії, що надані клієнтам	14767	17094	-2327
2	Зобов'язання з кредитування, які надані банкам	-	-	-
3	Зобов'язання з кредитування, які надані клієнтам	121935	93245	28690
4	Надана застава	1148320	1053722	94598

Голова Правління ВАТ "КБ"Актив - банк" **Л.В. Распутна**

Головний бухгалтер **Я.М. Кирилюк**

Повідомляємо усіх зацікавлених осіб: ухвалою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, Держпром, 8 під'їзд) від 28.04.2010 року по справі № Б-39/41-10 ,порушено провадження по справі про банкрутство фізичної особи-підприємця Криничного Андрія Васильовича, код 2480510076; адреса реєстрації: м. Харків, вул. Миру, буд. 114, кв. 5.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб продовжує виплати гарантованої суми відшкодування вкладникам **ВАТ СКБ "Дністер"** через установи банку - агента Фонду до 15 червня 2010 року.

Додаткова інформація за телефоном 0-800-308-108, www.fg.org.ua

Адреса Фонду: 01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 32-А.

Комунальне підприємство Електромережа зовнішнього освітлення «Міськсвітло» (код ОКПО 03342712, адреса: 86430, Донецька обл., м. Єнакієве, вул. Блюхера, б. 119) повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяців від дня публікації оголошення.

---

* Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) № 28/103-б від 16.03.2010 року ПП «К'юбід» (04112, м. Київ, вул. Оранжерейна, 3, код 33500478) визнано банкрутом.

* Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) № 28/106-б від 18.03.2010 року ТОВ «Фарел Консал» (04050, м. Київ, вул. Мельникова, 12, код 35466015) визнано банкрутом.

Ліквідатором по вищезазначеним підприємствам призначено арбітражного керуючого Константінова Ігоря Михайловича (ліцензія серії АВ № 271686 від 06.02.2006 року, м. Київ, вул. Салютна, 17, кв. 12, ідентифікаційний код 2215412476).

* Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) № 28/104-б від 16.03.2010 року ТОВ «Ювіт-Форте» (01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 29-в, код 31201736) визнано банкрутом.

* Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) № 28/105-б від 18.03.2010 року ТОВ «Гранд Експо» (01135, м. Київ, вул. П. Пестеля, 11, код 34190544) визнано банкрутом.

Ліквідатором по вищезазначеному підприємству призначено арбітражного керуючого Головачова Ігоря Миколайовича (ліцензія серії АБ № 176151 від 08.08.2005 р., м. Київ, пр-т 40-річчя Жовтня, 106/2, кв. 12).

Чергові загальні збори акціонерів
Акціонерного товариства "Кондитерська фабрика "А.В.К.", м. Донецьк"
відбудуться **25 червня 2010 року о 10.00**
за адресою: **83062, м. Донецьк, вул. 1-ша Олександрівка, 9.**

Порядок денний:

1. Обрання голови, секретаря зборів та лічильної комісії АТ "Кондитерська фабрика "А.В.К.", м. Донецьк" (далі в тексті Товариство).
2. Звіт дирекції про результати фінансово-господарської діяльності Товариства за 2009 рік. Основні напрямки діяльності Товариства на 2010 рік.
3. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки річного звіту та балансу Товариства.
4. Обрання членів ревізійної комісії.
5. Затвердження річних результатів діяльності Товариства за 2009 рік.
6. Розподіл прибутку Товариства отриманого у 2009 році.

Пропозиції щодо внесення змін до порядку денного приймаються дирекцією до 26 травня 2010 року за адресою: 83062, м. Донецьк, вул.1-ша Олександрівка, 9, також акціонери Товариства можуть за данною адресою ознайомитися з усіма необхідними матеріалами пов'язаними з питаннями порядку денного.

Реєстрація учасників зборів та їх представників з 9 години. Для реєстрації акціонерам необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу, а представникам - довіреність, оформлену у встановленому законодавством України порядку, та документ що засвідчує особу.

Також АТ "Кондитерська фабрика "А.В.К.", м. Донецьк" інформує своїх акціонерів про свої основні показники фінансово-господарської діяльності:

Найменування показника	Період: Звітний	Попередній
Усього активів (тис. грн.)	95019	108123
Основні засоби (тис. грн.)	56636	58544
Довгострокові фінансові інвестиції (тис. грн.)	30	30
Запаси (тис. грн.)	2271	3204
Сумарна дебіторська заборгованість (тис. грн.)	25628	34132
Грошові кошти та їх еквіваленти (тис. грн.)	327	1932
Нерозподілений прибуток (тис. грн.)	25237	31615
Власний капітал (тис. грн.)	62268	70050
Статутний капітал (тис. грн.)	9104	9104
Довгострокові зобов'язання (тис. грн.)		
Поточні зобов'язання (тис. грн.)	29002	32782
Чистий прибуток (збиток) (тис. грн.)	(8226)	16798
Середньорічна кількість акцій (шт.)	112863	112863
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду (шт.)	285	38
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом періоду (тис. грн.)	4,3	0,6
Середня облікова численність працівників на кінець періоду (осіб)	1688	1834

Телефон для довідок: (062) 337-09-42.

Дирекція товариства

Садівниче товариство «Дубки»
НВО «Сатурн» с. Наливайківка
Макарівського району Київської обл.

повідомляє, що 15 травня 2010 року о 13 год. на території СТ «Дубки» с. Наливайківка (Почепин) відбудуться загальні збори Садівничого товариства

з порядком денним:

1. Затвердження протоколу правління від 17.04.2010 року.
2. Вибори Голови правління СТ «Дубки».
3. Затвердження Статуту СТ «Дубки» після поправок в новій редакції.
4. Затвердження списків членів СТ «Дубки».

Явка всіх членів - обов'язкова.

Правління СТ «Дубки».

Постановою Господарського суду Миколаївської області (м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 28.04.2010 р. по справі № 18/58/10 ЗАТ «Судбудізоляція» (54017, м. Миколаїв, пл. Леніна, 81, код ЄДРПОУ 01414376) відповідно до ст. 51 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Фоменко Мілену Сергіївну (ліцензія серії АВ № 307544 від 15.06.2007 р.), поштова адреса: м. Миколаїв, вул. Бузький бульвар, 1, кв. 32.

Кредиторські вимоги приймаються протягом одного місяця з дня виходу нього оголошення.

Господарський суд Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) ухвалою від 01.03.2010 року порушив справу № 5/34б про банкрутство ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ТОРГОВИЙ ДІМ «ДУНАЄВЕЦЬКИЙ АРМАТУРНИЙ ЗАВОД» (83005 м. Донецьк, вул. Річна, 44-Д, код ЄДРПОУ 32997799, п/р 26004017233980 у Філії «Запорізьке РУ» АТ «Банк «Фінанси та Кредит» м. Запоріжжя, МФО 313731).

Ухвалою від 15.04.2010 р. введено мораторій на задоволення вимог кредиторів та розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Житника Володимира Петровича (ліцензія АВ № 347125 від 31.07.2007 р.), ідентифікаційний код 2229716659. Заяви кредиторів приймаються протягом 30 діб з дня опублікування оголошення за адресою: 69001, м. Запоріжжя, бульвар Гвардійський, 30/85.

Ухвалою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) від 20.04.2010 р. порушено провадження у справі № 28/160-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «СЕРКИС» (адреса: 04053, м. Київ, вул. Воровського, б. 33 літера «Г»; ідентифікаційний код згідно з ЄДРПОУ - 34532610; р/р 26000415341 у філії ВАТ «МТБ» у м. Києві, МФО 300829) та відкрито процедуру санації.

Керуючим санацією призначено директора - Крилова Сергія Анатолійовича (адреса: 04053, м. Київ, вул. Воровського, б. 33 літера «Г», т. (044) 451-84-30). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Жмайло Олексія Вікторовича (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства серії АВ № 397301 від 27.10.08 р.; адреса для кореспонденції: 04070, м. Київ, вул. Волоська, 50/38, офіс 130, т. (044) 467-74-71(72).

Філія Прикарпатської регіональної товарної біржі у м. Чернівці оголошує про пошук потенційних клієнтів для участі у торгах з продажу майна ДП «Екосир»:

Виробничий комплекс (нежитлові будівлі, споруди, обладнання) Коломийського сирзаводу за адресою: Івано-Франківська область, м. Коломия, бул. Горбаша, 8. Орієнтовна вартість - 10 000 000 гривень.

Виробничий комплекс (нежитлові будівлі, споруди, обладнання) Новоселицького сирзаводу розташований на земельній ділянці загальною площею 4,98 га за адресою: Чернівецька область, м. Новоселиця, вул. Леніна, 101. Орієнтовна вартість - 15 000 000 гривень.

Для детального ознайомлення з майном звертатися:
тел./факс 0343321961,
моб./тел. 0953890385.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє, відшкодування вкладникам **АКБ "Трансбанк",** які не отримали кошти до 02 червня 2010 року в подальшому здійснюватимуться за результатами розгляду їх індивідуальних звернень до Фонду.

Вкладники банку мають надіслати до Фонду заяву довільної форми, а також копію паспортного документу (сторінки, що містять прізвище, ім'я, по батькові, інформацію про номер, ким виданий, дату видачі) та копію документу про присвоєння ідентифікаційного номера фізичної особи - платника податків та інших обов'язкових платежів.

Якщо відшкодування виплачується іншим особам за довіреністю, спадщиною тощо, то до Фонду повинні бути надіслані також завірені в нотаріальному порядку копії зазначених документів.

Додаткова інформація за телефоном 0-800-308-108, www.fg.org.ua

Адреса Фонду: 01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 32-А.

Рівненський міський суд Рівненської області викликає на 14 годину 00 хвилин 25 травня 2010 року МАЛЄЄВА АНДРІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА, МАЛЄЄВА ОЛЕКСАНДРА ВІКТОРОВИЧА, ТзОВ «Агро-Захід» як відповідачів по цивільній справі за позовом ВАТ «Державний ощадний банк України» до ТзОВ «Агро-Захід», Малєєва А. О., Малєєва О. В. про солідарне стягнення заборгованості по кредиту.

Справа буде розглядатися в приміщенні Рівненського міського суду Рівненської області за адресою: м. Рівне, вул. Шкільна, 1, 25 травня 2010 року о 14 годині 00 хвилин суддею Куцоконем Ю. П.

МАЛЄЄВА АНДРІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА, МАЛЄЄВА ОЛЕКСАНДРА ВІКТОРОВИЧА, ТзОВ «Агро-Захід» повідомляю, що у разі неявки в судове засідання на вказану дату, справа відповідно до ст. 169 ЦПК України, буде розглянута без їх участі на підставі наявних у справі доказів.

Ухвалою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, буд. 44-Б) від 20.03.2010 р. порушено провадження у справі № 28/133-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Товарна група «Атланта» (ідентифікаційний код — 35223952; 03134, м. Київ, вул. Булгакова, буд. 16; п/р № 26002015001 в Першій КФ АКБ «Інтеграл-Банк», МФО 380344) та введено процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сніжко Олександра Юрійовича (ліцензія серія АБ № 176155, видана Міністерством економіки України 02.08.2005 р.; 03127, м. Київ, пр.40-річчя Жовтня, буд. 126, корп. 3, кв. 18).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ТОВ "ЛУК-Нафта", повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ТОВ "ЛУК-Нафта", а саме: 1. Обладнання по виробництву брикетної крошки та вуглелужного реагенту брикетированого, яке знаходиться за адресою: с. Протопопівка, Олександрійський р-н Кіровоградської обл., вул. Мисливська, 21а, початкова ціна продажу - 950 000,00грн. без ПДВ гарантійний внесок - 47500,00грн. 2. Мікроавтобус пасажирський ГАЗ - 322132-418, 2007р.в., який знаходиться за адресою: м. Донецьк, вул. Югославська, 1а, початкова ціна продажу - 35 800,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 1790,00грн. 3. Автомобіль вантажний бортовий тентований ГАЗ 3302 414, 2007р.в., який знаходиться за адресою: м. Донецьк, вул. Югославська, 1а, початкова ціна продажу - 34 900,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 1745,00грн. З фіксованими умовами аукціону майна можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізуємого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору аукціону Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 14 календарних днів до 13.00год. 25 травня 2010р. включно. Аукціон відбудеться після 15 календарних днів із дня публікації інформації 26 травня 2010р. о 15.00 год. на Товарній біржі "Донбас" за адресою: м. Донецьк, пр-т Ілліча, 4а. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором ТОВ ЛУК-Нафта". Довідки за телефонами: 332-30-64, 304-37-21, 304-77-83.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 20.04.2010 р. по. справі № 5/54/10, Товариство з обмеженою відповідальністю «ТРАНСТЕХ ПЛЮС» (ЄДРПОУ 36535917, адреса: м. Миколаїв, вул. Нікольська, 71, оф. 309, р/р 26006099801055 в ФВАТ «Кредитпромбанк» у м. Миколаєві МФО 326007) — визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Постановою господарського суду Миколаївської області (54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22) від 20.04.2010 р. по справі № 5/55/10, Товариство з обмеженою відповідальністю «ПЕРСЛІ» (ЄДРПОУ 36433347, адреса: м. Миколаїв, вул. Інженерна, 13/2) - визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором вищезазначених підприємств призначено арбітражного керуючого Шаповалова Андрія Валерійовича (ліцензія АВ № 456569 від 28.05.2009 р.) кредиторські вимоги приймаються протягом 30 діб з моменту опублікування оголошення, за . адресою: 54030, м. Миколаїв, вул. Адмірала Макарова, № 7, офіс 12.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 29.04.2010 р. по справі № Б 38/74-10 ПП «ТАН» (49051, м. Дніпропетровськ, вул. Винокурова, 34, код ЄДРПОУ 34561070, МФО 320854, р/р 2600239208698 в АБ «Діамантбанк» в м. Дніпропетровськ) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Курбелу Любов Василівну (ідентифікаційний код 2656916887, м. Дніпропетровськ, вул. Янтарна, буд. № 42, кв. № 36).

Заяви кредиторів з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Ухвалою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, буд. 44-Б) від 22.03.2010 р. порушено провадження у справі № 28/132-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Укртрансінвесткомпані» (ідентифікаційний код — 34296587; 03115, м. Київ, пл. Святошинська, буд. 1, к. 272; п/р № 2600101410 в Київській філії ХАК «Зембанк», МФО 319081) та введено процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Сніжко Олександра Юрійовича (ліцензія серія АБ № 176155, видана Міністерством економіки України 02.08.2005 р.; 03127, м. Київ, пр.40-річчя Жовтня, буд. 126, корп. 3, кв. 18).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення. Оплату гарантуємо згідно виставленого рахунку.

Постановою господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 20.04.2010 року по справі № 27/122 Б ТОВ «Крамнафтогаз» (ЄДРПОУ 31279740, адреса: 84313, Україна, Донецька обл., м. Краматорськ, пр. Мира, 8) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Юрченко Наталію Олексіївну, ідентифікаційний номер 2383811468, адреса: м. Краматорськ, вул. Шкадинова, буд. 36, кв. 7.

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4)

- ухвалою від 29.04.2010 р. порушено провадження у справі № 19/71/10 Публічного акціонерного товариства «ППЗТ» (вул. Фінальна, м. Запоріжжя, 69600, код ЄДРПОУ 01235931, р/р № 26004010001452 в АКБ «Індустріалбанк», МФО 313849;
- ухвалою від 29.04.2010 р. порушено провадження у справі № 19/70/10 Товариства з обмеженою відповідальністю «Євро-Дом» (вул. Тролейбусна, б. 36, м. Запоріжжя, 69008, код ЄДРПОУ 33471662, р/р № 26000300007090 в АКБ «ФОРУМ», МФО 313913).

Розпорядником майна призначено Мартиненко Наталію Михайлівну (поштова адреса: 69006, п/в № 6, а/с № 151, м. Запоріжжя, ліц. АВ № 307514 від 14.05.2007 р.).

Претензії кредиторів і заяви приймаються протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

Постановою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, буд. 157) від 28.04.2010 р. у справі № 27/55Б Відкрите акціонерне товариство «Донецький домобудівельний комбінат № 2» (м. Донецьк, вул. Новоросійська, буд. 9, ЄДРПОУ 20366766) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура, ліквідатором призначено арбітражного керуючого Дерев'янченко Ярослава Юрійовича (ліцензія АБ № 271762), 83100, м. Донецьк, вул. 50-річчя СРСР, буд. 139, кв. 6.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Запорізької області від 01.04.2010 р. по справі № 21/78/10 визнано банкрутом ПП Жадан Олександр Петрович (м. Запоріжжя, вул. Чарівна, 127, кв. 184, ІПН 1995804138).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Клименко О. Ю.

Вимоги кредиторів приймаються протягом одного місяця від дати публікації за адресою: 69063, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 44, оф. 33.

Господарський суд Вінницької області постановою від 19.04.2010 р. у справі № 5/167-09 визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру ПП "БК-Вінподілля" код за ЄДРПОУ 34420797, ліквідатором призначено Парпальоса Дмитра Миколайовича, адреса: м. Вінниця, вул. П. Тичини 13 кв. 45.

Постановою Господарського суду Київської області по справі № Б22/022-09 від 09.02.2010 року визнано банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю «Молодіжний комплекс «Гренада» (юридична адреса: 08200, Київська область, м. Ірпінь, вул. Гайдамацька, 37, код ЄДРПОУ 32034444) та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Управління Пенсійного фонду України в м. Ірпені.

Претензії кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Сумської області (40011, м. Суми, пр-т, Шевченка, 18/1) від 15.04.2010 року по справі № 12/133-09 визнано банкрутом Відкрите акціонерне товариство «Сумський м'ясокомбінат» (юридична адреса: 40007, м. Суми, вул. Харківська, 103, код ЄДРПОУ 05496017; п/р 26005036944800 АКІБ «УкрСиббанк», МФО 351005).

Ліквідатором банкрута призначений арбітражний керуючий Воловик Сергій Володимирович (ліцензії серії АВ № 498957 від 19.11.2009 року, адреса: 40011, м. Суми, вул. Леваневського, 16/36).

Постановою Господарського суду Львівської області (79014, м. Львів, вул. Личаківська, 128) у справі № 28/24 від 30.03.2010 р. ТзОВ «Прикарпатський нафтовий холдинг» (79035, м. Львів, вул. Довга, 3, код ЄДРПОУ № 33711352), р/р 2600001061769 у ПЛФ ВАТ «Кредобанк», МФО 325365, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатор — Вінніков В. В. (ліцензія серія АВ № 347185 від 05.09.2007 р., 81100, Львівська область. м. Пустомити, вул. Спортивна, 2/9). Заяви з кредиторськими вимогами приймаються протягом двох місяців з моменту публікації оголошення.

Повідомлення про припинення дії акції «Нічний тариф послуги «Інтернет – традиційний доступ до мережі Інтернет за технологією GPRS і EDGE» для абонентів передплаченої форми обслуговування та абонентів DJUICE мережі рухомого (мобільного) зв'язку «Київстар»

Цим ЗАТ «Київстар Дж.Ес.Ем.» (далі – Компанія) інформує, що з 18.05.2010 року припиняється дія акції «Нічний тариф послуги «Інтернет – традиційний доступ до мережі Інтернет за технологією GPRS і EDGE» для абонентів передплаченої форми обслуговування та абонентів DJUICE мережі рухомого (мобільного) зв'язку «Київстар».

ЗАТ «Київстар Дж.Ес.Ем.»
Адреса: просп. Червонозоряний, 51, м. Київ, 03110.

Ліцензія Державного комітету зв'язку та інформатизації України № 009503 від 12.04.2001р.

Постановою Господарського суду Рівненської області (вул. Яворницького, 59, м. Рівне, 33001) від 14.04.2010 р. у справі № 19/156 Приватне підприємство «Смерекова хата» (вул. Київська, 10, м. Рівне, код ЄДРПОУ 33198778) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Обертас О. Я. (ліцензія АВ № 456402 від 03.03.2009 р., проживає: 43017, м. Луцьк, бульвар Дружби народів, 13А/73).

ЗАТ «Українська екологічна страхова компанія» повідомляє про втрачені поліси «Зелена картка», серія UA 035, а саме: № 6272741, 6276992, 6276994, з 6252256 по 6252260, з 6252274 по 6252280, 5213292, з 5213295 по 5213297, з 5596296 по 5596297, 5596381, 5596389, з 5596395 по 5596396, 5596398, з 5596420 по 5596434, 5596471, 5596522, 5596529, 5596531, 5596534, з 5596559 по 5596560, з 5599471 по 5599475, з 5599748 по 5599752, з 5599767 по 5599773, з 6031080 по 6031081, з 6031084 по 6031085, з 6031321 по 6031322.

---

15 квітня 2010 року в газеті «Голос України» № 67 (4817) вийшло оголошення про порушення господарським судом Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) провадження у справі № 15/3-10 про банкрутство Приватного підприємства «Зоря» (Вінницька область, Бершадський район, с. Серебрія, код ЄДРПОУ 03733743).

Вважати вірною дату ухвали господарського суду Вінницької області про порушення справи № 15/3-10 про банкрутство ПП «Зоря» - 17 ЛЮТОГО 2010 РОКУ.

Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) від 28.04.2010 р. порушено провадження у справі № Б38/78-10 про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Сальве Алко» (юридична адреса: 49128, м. Дніпропетровськ, Донецьке шосе, буд. 9А, код ЄДРПОУ 34823381; п/р 26003305077801 у ФАБ «Південний», м. Дніпропетровськ, МФО 306458). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Євстаф'єву Вікторію Вікторівну, ліцензія серія АВ № 081121 від 19.07.2006 р.; адреса для кореспонденції: 49023, м. Дніпропетровськ, а/с 1523; тел. 067-947-22-40. Заяви кредиторів та пропозиції санаторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) від 09.03.2010 за справою № 21/4б за власною заявою комунального підприємства «Жилсервіс № 5» боржника порушено справу про банкрутство та введена процедура санації (94005, вул. Червоногвардійська, 11, м. Стаханов, Луганської області, код ЄДРПОУ 31348980, поточний рахунок 2600612610085 в АБ «Укркомунбанк» м. Луганськ, МФО 304988).

Керуючий санації керівник боржника: Файнгольд Олександр Петрович, вул. Шалабали, 36, м. Стаханов, Луганської області. Розпорядник майна Лобода Валерій Олексійович, ліцензія АВ № 158440 від 15.12.2006, ідентифікаційний код 2338710271, вул. Мира, 4/6, м. Новодружевськ, Луганської області.

Заяви від кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Господарським судом Волинської області (43010, м. Луцьк, пр. Волі, 54а) постановою від 21.04.2010 р. по справі № 1/61-Б визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру Товариства з обмеженою відповідальністю «САМС», вул. Потебні, 71, м. Луцьк, код ЄДРПОУ - 31398565, р/р 26001301367 у філії «Відділення ПАТ Промінвестбанк в м. Луцьк», МФО 303138.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Хомишин Ігор Григорович (79015, м. Львів, вул. Поліщука, 87а/17).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою Господарського суду Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, № 3а) від 29.03.2010 р. по справі № 12/81б визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Візир», с. Муратово Новоайдарського району Луганської області, код ЄДРПОУ 30887997, юр. адреса: с. Муратово Новоайдарського р-ну Луганської обл., пров. Сосновий, № 7-а, р/р № 26004130253 в ВАТ «Райффайзен банк Аваль», МФО 380805 та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором банкрута призначено арбітражного керуючого Сидоренко Марію Вікторівну, ліцензія АВ № 307424 від 20.04.07, 91000, м. Луганськ, вул. Чернігівська, № 12.

Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-б) від 23.04.2010 р. по справі № 50/209 визнано банкрутом Товариство з обмеженою відповідальністю «Майстер управління продажем», код ЄДРПОУ 33405888, адреса: 01034, м. Київ, вул. Рейтарська, буд. 35-А, рах. № 260090204401/980 в ВАТ «ЕРДЕ Банк» м. Київ, МФО 380667, та відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено Філатова Владислава Арнольдовича, ліцензія АВ № 397257 від 03.09.2008 р. Поштова адреса: 03141, м. Київ, а/с № 49, тел. (044) 275-70-64.

Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Уточнення до оголошення в газеті «Голос України» № 69 від 17.04.2010 року на стор. 23 про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Захід-Агро», замість слів «визнано банкрутом» слід читати «порушено провадження у справі про банкрутство» і далі за текстом.

Повідомляємо про втрату 30 квітня 2010 року бланків Страхових полісів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів **ЗАТ «Українська екологічна страхова компанія»**, а саме: серія ВЕ з № 2754476 по № 2754515, серія ВЕ з № 2754536 по № 2754746; та бланків Спеціальних знаків до Полісів ЗАТ «Українська екологічна страхова компанія», а саме: серія СД з № 153412 по № 153444, серія СД з № 153657 по № 153739, серія СД з № 153078 по № 153157, серія СД з № 153455 по № 153509.

Зазначені бланки вважаються недійсними з 00 год. 00 хв. 30 квітня 2010 року.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (адреса - 83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 28.04.2010 р. порушено справу № 42/63Б про банкрутство Приватного акціонерного товариства «ЮТАБ ІНВЕСТ» (код у ЄДРПОУ 25337539, адреса: 83050, м. Донецьк, вул. Артема, 127, п/р 26009000120030 у філії «Донецька дирекція ПАТ «БАНК «Камбіо», МФО 394523) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Шарий Андрія Миколайовича (ліцензія серія АВ № 456340 від 29.01.2009 р.), адреса: м. Донецьк, проспект Ленінський, буд. 7, кв. 32), тел. +38 050 283 61 64.

Заяви кредиторів приймаються відповідно до Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 11.11.2009 р. порушено справу № 42/157б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Краматорський шифер» (84302, Донецька область, м. Краматорськ, вул. Привокзальна, 2А, п/р № 26008301512227 у філії «Відділення Промінвестбанку у місті Краматорськ Донецької області», МФО 334141, код ЄДРПОУ 32879254) та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розпорядником майна, згідно ухвали Господарського суду Донецької області від 20 квітня 2010 року по справі № 42/157б призначено арбітражного керуючого Рибачука Олега Володимировича (ліцензія АВ № 456448, м. Київ, вул. Пирогова, буд. 4/26, кв. 10, ідентифікаційний номер 3033009816).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

Ухвалою Господарського суду міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, буд. 44-Б) від 19.04.2010 р. за № 44/260-б порушено провадження у справі про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Траекторія» (ідентифікаційний код — 33692466; 03680, м. Київ, пров. Охтирський, буд. 3; п/р 26008001997 в КФ КБ «Західінкомбанк», МФО 320951) та введено процедуру розпорядження майном.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Чабака Олексія Григоровича (ліцензія серії АВ № 307542 від 15.06.2007 р.; 16400, м. Борзна, Чернігівська обл., вул. Куйбишева, буд. 20 «А»).

Вимоги кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування оголошення.

Вважати недійсною у зв'язку з втратою ліцензію серії АВ № 378073 видану управлінням містобудування та архітектури Луганської обласної державної адміністрації 18 грудня 2007 р. на строк до 14 червня 2011 р. на підставі наказу № 59 від 30 листопада 2007 р. на здійснення Державно-кооперативним проектно-вишукувальним інститутом «Луганськагропроект» (ідентифікаційний код юридичної особи — 03577912, юридична адреса - м. Луганськ, вул. Тухачевського, 9) будівельної діяльності (вишукувальних та проектних робіт для будівництва, зведення несучих та огороджуючих конструкцій, будівництва та монтажу інженерних і транспортних мереж (частково).

КУРІНЬ

№ 84 (4834) СУБОТА, 8 ТРАВНЯ 2010

8 травня в Україні переважно хмарно, пройдуть короткочасні дощі, можливі грози. Вітер південно–західний, південно–східний, 5—12 м/с, під час грози місцями пориви 15—20 м/с. Температура повітря вночі від +9 до +15, удень +21—27; на заході вночі +7—13 градусів, денна температура від 16 до 22 градусів тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 8 ТРАВНЯ

1503. Історичні джерела вперше згадують про українських рапсодів — кобзарів. **1880.** Помер французький письменник Гюстав Флобер («Мадам Боварі», «Виховання почуттів»). **1910.** У с. Микільська Слобідка біля Києва повінчалися Микола Гумільов і Ганна Горенко (майбутня поетеса Анна Ахматова). **1915.** Не стало Юліана Закржевського (Закревського), українського та російського співака (тенора). **1945.** Беззастережна капітуляція гітлерівської Німеччини. **1965.** Брестська фортеця (Білорусія) удостоєна звання «Фортеця-герой». **1970.** У столиці України створено перший в СРСР Музей спортивної слави. **1982.** Відкрито обеліск «Місту-герою Києву».

Депутати не солдати

Як жаль, що наші
депутати —
Народні слуги —
не солдати.
А так хотілось,
щоб народ
Хоч раз построїв
цих господ.

«Тушки»

Запитала баба діда:
«А ти чув новини?
Парламентом
нове слово
уже всюди лине.
«Коаліція»,
«регламент» —
це мені відомо,
Навіть «фракція» —
вже знаю
і таке я слово.
От не знаю,
хто придумав
депутата Тушку».
— А це ті, хто
так не хоче
іти від кормушки.

Володимир СЛЄПЦОВ.

Я присягаюсь!..

Я присягаюся, що моєю особистою метою та метою політичної партії, котру я очолюю, є всебічний розвиток моєї Батьківщини — сонячної Мумбалайзії, добробут її громадян та поліпшення добробуту кожного окремого мумбалазійця.

Я присягаюся, що Мумбалайзія буде для мумбалазійців! У країні буде відновлено соціальну справедливість: добробут громадянина Мумбалайзії відповідатиме результатам його праці, а надприбутки та активи й нерухомість сумнівного походження обкладатимуться високими податками, які підуть на допомогу малозабезпеченим та недієздатним громадянам!

Я присягаюся, що папуаська мова в Мумбалайзії стане державною!

Я присягаюся втілити прогресивну систему оподаткування доходів, яка б справедливо поєднала інтереси бізнесу і найманої робочої сили в країні. Система оподаткування служитиме інтересам добробуту усіх верств народу.

Я присягаюся, що створю в Мумбалайзії систему охорони здоров'я для всіх шляхом повноцінної державної підтримки соціальної медицини, рівень якої буде достатній для повноцінної охорони здоров'я громадян Мумбалайзії, і створю всі можливості для підтримки як державної, так і приватної медицини. Рівень безплатної соціальної медицини не буде ані недостатнім, ані принизливим для громадян з будь-яким достатком, але кожний громадянин зможе отримати за додаткову плату будь-який високий бажаний для нього рівень комфорту перебування у лікарняному закладі.

Я присягаюся, що система освіти буде безплатною для кожного, хто гідний її отримувати. Я забезпечу однаково суворі вимоги до якості одержаних знань за платною чи безплатною освітою.

Я присягаюся, що суддів у Мумбалайзії вибиратимуть усенародно, як і депутатів парламенту. Судді відповідатимуть за будь-які свої корупційні дії так само суворо, як і пересічні громадяни за будь-які інші злочини.

Я присягаюся, що жорстко, до найвищої міри, каратиму наркоділків, убивць мумбалазійського майбутнього — нашої молоді.

Я присягаюся, що силові відомства працюватимуть лише за чинними законами і виключно в конституційному просторі.

Я присягаюся, що всі дані мною обіцянки буде виконано завдяки створенню в Мумбалайзії винятково ефективної системи контролю за їх виконанням. Я особисто беру на себе за це відповідальність і публічно звітуватиму перед народом за їх дотримання кожні три місяці.

Президент Мумба страшенно засмутився, погортавши свої передвиборні агітаційні матеріали. На що сподіватися тепер? — гірко розмірковував він. Раптом він здригнувся ? либонь, приходячи до тями, — і твердо й рішуче голосно вимовив сам до себе:

— Я присягаюся: віддам острів Мирк папуаському флотові ще на 25 років. Жити якось же треба!

Юрій БОЛЬШАК.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Конституційне

Держава у нас відділена від народу. Високими парканами.

Лікнеп

Демократія — це вибори з тих, кого обрали олігархи. Сила демократії — у безсиллі народу.

Євровибір

Ми не в Африці, не треба ображати африканців!

Справа не в кишенях

У владу йдуть зовсім не для того, щоб набити собі кишені! Скільки там тих кишень?!..

Олександр ПЕРЛЮК.

ДОШКА ПОШАНИ

Візьміть інший півострів

Василь Джарти, глава Ради міністрів Криму:

— Не можна сказати, що Севастополь — не українське місто. Його споконвіків називали російським містом, містом російської слави, і ми повинні пишатися, що там знаходиться російський Чорноморський флот.

Від чергового:

— Добре, якби вас призначили главою ради міністрів півострова Ляодунь! Отам би ви й сказали: «Порт-Артур — місто російської слави в Китаї!»

Можемо...

Микола Азаров, Прем'єр-міністр України:

— Цілком ясно, що ми не піднімемо самостійно свій авіабудівний комплекс. Навіть літак ми самі зробити не можемо.

Від чергового:

— Єдине, що ми можемо, то це збирати надурожаї капусти!.. Із зображенням Авраама Лінкольна.

Хто крутіший

Вадим Карасьов, політолог (коментує звернення Президента Януковича до народу України):

— Ну що казати Януковичу, коли він не є сильною владою? Що може сказати слабка людина? Він казатиме, що він крутий!

Від чергового:

— Читачі, запам'ятайте, що сказав крутий політолог В. Карасьов! Судячи з того, по яких політичних підвориттях він ходить, ви його можете більше ніколи вже не почути.

Як вас тепер формулювати?

Володимир Путін, Прем'єр-міністр РФ:

— Ми бачили, як непросто в Україні приймаються рішення, але що радує, і я вже казав про це на зустрічі з урядом Російської Федерації, це те, що нова українська влада у змозі не тільки формулювати свої вимоги і ясно їх викладати, а й добиватися в Україні рішень.

Від чергового:

— Судячи з ваших вимог, видобуток рішень іде в Україні стахано-азаровськими темпами.

Ба, знайомі всі обличчя!

Дмитро Пєсков, прес-секретар Прем'єр-міністра Росії (про об'єднання «Газпрому» і «Нафтогазу України»):

— Навряд чи доречно говорити про варіанти поглинання, об'єднання молодшого зі старшим за пропозицією В. Путіна. Мова йде саме про створення нової юридичної особи, тобто об'єднання двох компаній.

Від чергового:

— І обличчя цієї нової юридичної особи страшенно скидатиметься на фізіономію Міллера?

Незачепилівка

Леонід Кожара, народний депутат (Партія регіонів):

— Якщо в Росії почнеться війна, територію України це не зачепить.

Від чергового:

— Просто зачіпати вже не буде чого.

Подальше зростання

Ганна Герман, заступник голови адміністрації Президента:

— Віктор Янукович росте над собою! Я сподіваюся, вже незабаром ми взагалі будемо виступати без паперів.

Від чергового:

— Якщо він і далі буде рости такими темпами, йому не тільки паперу не вистачить, але й цілої країни.

Бюджет у ночі

Ханна Северинсен, колишня співдоповідачка ПАРЄ по Україні:

— Виглядає, що бюджет народився з темної ночі. Я не розумію: якщо у вас, як ви кажете, справді такий хороший бюджет, то чому ви відкрито його не обговорювали, чому ви уникали такого обговорення?

Від чергового:

— Не обговорювали? Та просто не було слів...

Усе за сценарієм

Андрій Тодійчук, президент Київського енергетичного клубу (про об'єднання «Газпрому» і «Нафтогазу України»):

— Такого сценарію не дозволять ні Білорусь, ні Казахстан, які неодноразово вже заявляли про своє бажання спільного розвитку своїх економік. Простіше вже відразу об'єднати парламенти та уряди, і далі вже все буде автоматично.

Від чергового:

— Трошки потерпіть! За московським сценарієм, це об'єднання очікується до торжества — 100 днів Президента Януковича!

Перетворення

Михайло Зурабов, посол Росії в Україні (про харківські угоди):

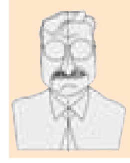
— Розрив міжнародного договору, денонсація, звичайно, можлива, але треба мати на увазі, що в такому разі країна перетворюється на країну-ізгоя.

Від чергового:

— Це той випадок, коли перетворення на країну-ізгоя вже сталось.

Мал. Михайла САЧКА.

Чергував по «Курені» Віталій СУДДЯ.

Наступний номер газети «Голос України» вийде 12 травня ц. р.

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

Засновник — Верховна Рада України

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2010 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15

Зам. 16850

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

